★★

Aydınlık

Kuruluş yılı: 1921
Kurucusu: ŞEFİK HÜSNÜ

BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

ÇARŞAMBA 20 AĞUSTOS 1980 10 LİRA

POLONYA 1970

GDANSK GREVCİLERİ GİEREK'İ NASIL TERLETTİ?
(9 saatlik toplantının ses bantları)

8. SAYFADA

Birçok adam öldürme, bombalama, tarama olayının faili

Bahçelievler'deki ülkücü cinayet şebekesi

Evler bombalanıyordu.. Böylece boşaltılan evlere ülkücüler yerleşiyordu... Kiraları ÜGD ödüyordu

MHP Merkezindeki adam itiraf'a devam ediyor

21

Mahmut Korkmaz
Bünyamin Adanalı
Rıfat Yıldırım, Bilal Demir
Turan Demirkıran

● Abdullah Çatlı'nın Nenehatun Yurdunda özel bir odası vardı. Feridun Akkuzu ve Nevzat Bor yurdun müşavir dairesinde olayları yönetirlerdi

İtirafta adı geçen Bilal Demir'in bir marifeti daha

"Çeşitli cinayetlere adı karışan Bilal Demir öğrenci olmadığı halde Tokat Yurdunda kalıyordu:

Bir okuyucumuzun mektubu:

Bahçelievler katliamında kullanılan silahları Tokat'a Bilal Demir götürdü

HABER MERKEZİ

GAZETEMİZE mektup yollayan bir okuyucumuz MHP'ye sağlanan silahlar konusunda bilgi veriyor. Ali Yurtaslan'ın İtiraf'ını okuduğunu belirten ve oradaki bilgileri genişletmek istediğini kaydeden okuyucumuz şunları yazıyor:

(Devamı S. 6 Sü. 3'te)

● *Somuncuoğlu'nun kardeşi Mahmut Ankara'daki bir çok bombalama olayını planladı*

Ali Yurtaslan'ın itirafının bugünkü bölümü Ankara'daki bir cinayet şebekesini daha açığa çıkarıyor. Ankara'daki birçok cinayet ve bombalama olayının MHP'li komandoların üslendiği Niğde ve Nenehatun yurtlarından planlandığı ve örgütlendiği apaçık ortaya çıkıyor. Yurtaslan itirafını şöyle sürdürüyor:

(Devamı S. 6 Sü. 5'te)

YARIN:

Gasp için girdikleri evin kızlarına tecavüz ettiler

MİLLİ SELAMET PARTİSİ GENEL BAŞKANI NECMETTİN ERBAKAN

GENEL YAYIN YÖNETMENİMİZİN MSP GENEL BAŞKANI İLE RÖPORTAJI

ERBAKAN: Irkçılar, Alevi-Sünni yurttaşlar arasına nifak sokuyor

● **"Alev-Sünni ileri gelenlerinin birliği güçlendirmek için, 'halkı aydınlatma ekipleri' kurmasını olumlu karşılıyorum"**

Oral Çalışlar

MSP Genel Başkanı Sayın Necmettin Erbakan sohbetimizin bugünkü bölümünde, Alevi-Sünni çatışması, Irakla ilişkiler ve bölgemiz üzerindeki sorunlar konusunda görüşlerini açıkladı.

Çalışlar— Sayın Erbakan, son zamanlarda ülkemizin çeşitli yörelerinde Alevi-Sünni yurttaşlarımız arasına nifak sokulmaya çalışılıyor ve MHP'liler Sünnileri Aleviler aleyhine kışkırtarak, kitle katliamları yapıyor. Sizin Alevi-Sünni çatışması konusundaki fikirleriniz nelerdir?

Erbakan— Efendim bu bir suni meseledir. Irkçılar kasıtlı olarak bu konuyu istismar ediyorlar. Aslında ırkçılıkla Müslümanlık zıt şeylerdir. Irkçılar İslamiyeti kabul etmezler. Asırlardır Alevi ve Sünni vatandaşlarımız kardeşce bir arada yaşamışlardır. Düşman olmalarını getirecek hiç bir sebep yok. Bizim politikamız Alevileri de Sünnileri de benimser. Irkçıların tahriki sonucu Çorum'da, Yozgat'ta, Kahramanmaraş'ta, Amasya'da, Nevşehir'de olaylar çıkarıldı ve çıkarılmaya çalışıyor.

Çalışlar— Alevi dedelerinin önde gelenleri kışkırtmaları

(Devamı S. 6 Sü. 3'te)

TÜRKİYE İŞÇİ KÖYLÜ PARTİSİ:

Polonya işçi sınıfını selamlıyoruz

● "DİSK'i, kendilerine demokrat diyen kuruluş temsilcilerini, baro yöneticilerini, sol kanatçı olduğunu belirten CHP milletvekillerini, Yazarlar Sendikası yöneticilerini Polonya işçi sınıfının yanında yer almaya çağırıyoruz"

● "Polonya halkı Rus boyunduruğuna karşı direnerek yurdumuzun geleceğine ve devrime destek veriyor"

● "Ağızlarından enternasyonalizmi, sosyalizmi, grev ve sendika haklarını düşürmeyen bazıları susuyor"

Polonyalı grevciler siyasal taleplerinde diretiyor Haberi 3. sayfamızda

HABERİ 3. SAYFAMIZDA

BAŞYAZI

Dosyayı Demirel'e Yolluyoruz

Doğu Perinçek

SAYIN Başbakan Demirel, hükümetin İtiraf'la ilgili olarak MHP hakkında hangi girişimlerde bulunacağı sorusuna şöyle cevap veriyor:

"Türkiye Cumhuriyetinin çeşitli bakanlıkları ve daireleri vardır. Gayet tabii yazılan her şey üzerinde dururuz. Biz savcı değiliz, hakim değiliz. İhbar mahiyetindeki her şeyi savcılar tetkik eder, takip eder. Etmezlerse edin deriz."

Başbakan, "Bu konuda Anayasa Mahkemesine başvuracak mısınız?" sorusunu ise şu sözlerle karşılıyor:

"Siyasi partilerin Anayasa Mahkemesine başvurma yetkisi yoktur. Parti kapatılması için hükümet Cumhuriyet Başsavcılığına başvurabilir. Hükümetin elinde böyle bir dosya yoktu. Biz hükümeti bıraktığımız zaman da yoktu. Şimdi de yoktur."

(Devamı S. 6 Sü. 1'de)

12'DEN

İşin garibi

Hergün gazetesinin, "Bütün yönleriyle Aydınlık ve TİKP"yi anlatan, solukları kesen (!) "Şeytan Üçgeni" dizisi on gündür devam ediyor. 18 Ağustos günü tek tek devrimciler tanıtılıyor.

İlk üç isim: Doğu Perinçek, Ferit İlsever ve Aydoğan Büyüközden. Hergün şöyle yazıyor:

"DOĞU PERİNÇEK:.... Amerikan dış siyasetinin Türkiye'deki misyon merkezi olarak bilinen ve burjuvazinin en güzide okulu olarak ün salan Robert Kolejden mezundur.

"FERİT İLSEVER: ... Lideri Doğu Perinçek gibi Robert Kolej'den mezun bir elektrik mühendisidir. O da Amerikan kültürünün enjektöründen geçmiştir yani."

"AYDOĞAN BÜYÜKÖZDEN: İşin garibi bu adam da kolej mezunudur.

Biz Robert Kolejden mezun olmayı ayıp saymıyoruz. Bu okuldan yurduna ve halkına bağlı, faşist zorbaların peşinden gitmeyen nice insan yetişmiştir. Ancak gerçeği görelim:

Doğu Perinçek, Ankara Bahçelievler Deneme Lisesi mezunudur.

Ferit İlsever, İstanbul Atatürk Lisesi mezunudur.

Aydoğan Büyüközden, "İşin garibi" o da devlet lisesi mezunudur, Erzincan Lisesini bitirmiştir.

Nişancı

Aydınlıkta

SİNA CILADIR

Eylem!

Hürriyet'in 5 Ağustos 1980 tarihli sayısının birinci sayfasında kocaman bir resim yayınlandı. Resim, yumruklarını havaya kaldırarak trafiği tıkayan 25-30 kişilik bir grubu gösteriyordu. Ön planda ise, kovboy pantolonlu 18-19 yaşlarında bir kız, iri bir tabancayı iki eliyle sımsıkı kavramış, görünmeyen birilerine nişan alıyordu.

Resmin altını okudum, İstanbul Çemberlitaş'ta korsan gösteri yapan Dev-Sol militanı imiş bunlar. Amerikan pantolonlu kız civardaki halkı "esir" almış, berikiler de etrafı pankartlarla donatıp gösteriye girişmişler.

Derken bir komando eri geliyor, Dev-Sol militanları "mutad olduğu üzre" çevreye gelişi-güzel ateş açarak tabanları yağlıyorlar. Şu ayrımla ki, ardlarında bir yaralı ve biri sten olmak üzere on silah bırakarak...

Elimde olmadan güldüm. Dev-Solcuların korsan gösterisini neresinden alırsanız alın, mizah! Dört pankart için on silahı polise teslim edip bir yaralı vermenin "teknik" matraklığını mı ele alırsınız, yoksa "kitle gösterisi"ni kitleyi "esir" alıp gerçekleştirmedeki "ideolojik" matraklığı mı? Üstelik, Hürriyet gazetesinin objektifine cümbür cemaat yakalanmak da işin cabası!...

Geçen yıl mıydı, evvelki yıl mı, iyi anımsayamıyorum, galiba aynı grubun benzeri eylemlerinden birisine ben de tanık olduydum. Dev-Solcular İstanbul'un ortalık bir yerine içine teyp koydukları boş bir otomobil bırakmışlar, "devrim" propagandası yapıyorlardı. Propaganda demem sözgelişi, çünkü civardaki halk otomobilin etrafına toplanmış gülmekten kırılıyordu; Fenerbahçe ile G. Saray maçında iki tarafın kaynana zırıltılı amigolarını seyreden futbolseverler gibi...

İşin içinde halka zarar vermek olmasa, cinayet, kan akıtmak vb. olmasa, biz de amigo seyreder gibi bunları seyredip geçeriz; ama ne çare ki bu tür kaçıklıklar karşı -devrimin kitlelere saldırması için bir çığır oluyor. Beri yandan henüz sınıfsal duyarlığa kavuşamamış emekçi kitlelerinde "sol" ve "devrim" kavramlarına karşı bir hafifseme, tiksinti duyguları yaratıyor.

Sık sık karşılaştığımız bir soru vardır: "Solu, gerçek sol ve sahte sol diye niçin ikiye ayırıyorsunuz?"

Bu durum karşısında başka ne yapalım?

İTİRAFLARA TEPKİLER...

Gazetedeki arkadaşlar, Yurtaslan'ın itiraflarının tepkilerini saptamışlar. Herkes gibi ben de ilgiyle okudum. TSİP, "TKP", Dev-Yol gibi grupların sempatizanları tepkilerini şöyle dile getiriyorlar:

– Bize niye gelmiyorlar da Aydınlık'a gidiyorlar?

– İtiraflar MİT içindeki çatışmanın bir ürünüdür.

– CIA'nın oyunu.

– Bunlar bilinen şeyler, Aydınlık isim yayınlamakla provokasyon yapıyor...

Bunlar güya devrimci! Şu tepkilere bakın hele! Türkeş çetesinin kanlı faaliyetlerini açıklamak MİT oyunu, CIA oyunu imiş! Türkeşlerin illegal faaliyetlerini teşhir etmek, provokasyonmuş!

Peki devrimcilik nedir? Halkı esir alıp korsan gösteri yapmak mı? Yoksa, çalıntı otomobilleri kaynana zırıltılarıyla donatıp komik-i şehirliğe sıvanmak mı? Yahut cesaret serumu alıp cinayet işlemek mi?...

Türkiye tarihinde solculuğun bu kadar ayağa düştüğü bir dönem olmamıştır!.

GÜNÜN KONUĞU

Konuk: Hasan Öztekin (İstanbul-Halkalı Belediye Başkanı)

Konuşan: Korhan Atay

HALKALI BELEDİYESİ VE SORUNLARI

HALKALI, İstanbul'un batısında, Bakırköy ilçesine bağlı 9 belediyeden biri. Geçmişte köy statüsüne bağlı olan Halkalı, 1976'dan bu yana belediyeye kavuşmuş durumda. Yeni kentleşme alanı içerisinde kalan Halkalı, kendine özgü sorunları yanında, tüm Türkiye'deki belediyelerin karşılaştığı sorunlarla da yüz yüze. Aşağıda bu sorunlara ilişkin olarak Belediye Başkanı Hasan Öztekin ile yaptığımız söyleşiyi sunuyoruz.

***

4 yıl önce belediyeye kavuşan Halkalı yeni kentleşme alanı içerisinde kalmakta. Bu durumun belediyenize yüklediği yükümlülükler nelerdir? Belediye hizmetlerinin yerine getirilebilmesinde zorluklarla karşılaştığınız oldu mu?

Halkalı yeni kentleşme alanı içerisinde. Bin dekar alan istimlaka tabi tutulmuş bu istimlak işi şu ana kadar bitirilmemiş, vatandaşlara paraları ödenmemiş durumda. İstimlak tarihinde bu para ödenmiş olsa idi vatandaş aldığı para ile bir şeyler yapabilirdi. Ama, şimdi takdir edilen bu bedellerle değil ev yapmak, (İstimlak geçen yıl yapıldı) evi gitse, arsa dahi alamayacak duruma düşmüştür. Bu istimlak sahalarında bugün için yüzlerce aile oturmaktadır. Çoğu işçi ve dargelirli insanlardır. Bunlara bugün için istimlak sahasında kaldığı için belediye hizmetleri götürememekteyiz ve bu nedenle itham altında kalıyoruz. İmar İskan Bakanlığının bu konuya hassasiyetle eğilmesi gerekmektedir. Bu sahalarda kalan vatandaşlara bina temininin şart olduğu açıktır. Bu sorunun çözümü için boş alanda (arazide) planlama yapılarak, parsellenmesi, altyapısı ve yolları tamamlanarak ondan sonra istimlak edilmesi ve vatandaşa buralarda arsa verilerek ev yapma imkanı tanınmalı idi.

Bugün Türkiye'de hemen tüm belediyelerin ortak sorunu parasızlık, günümüzdeki şekliyle, belediye gelirleri ile halka hizmet götürebilmek hemen hemen olanaksız gibi. Bu açıdan sizin parasal sorunlarınız var mı, hangi boyutlarda?

Para bakımından belediyemiz iflas durumundadır. 2 ay sonra değil hizmet vermek, memurlarımızın maaşını dahi ödeyemez durumda kalacağız. Dar bir kadro ile çalışıyoruz. Bekçisi, şoförü, ustası amele başısı toplam 40 işçimiz, 24 memurumuz var. Bu personele, kanun ve yasaların tanımış olduğu hakları ödemek durumundayız. Yakın zamanda toplusözleşme yaptık. Toplusözleşme sonucunda ortaya çıkan rakamlar astronomik olmamasına rağmen, bize büyük bir külfet yükledi. Zaten dar olan bütçemizi yürütemeyecek durumdayız. Büyük belediyelere olduğu gibi İstanbul çevre belediyelerine de devlet yardımının yapılması gerekli. Yoksa belediyeler iflasa gidiyor.

Beldemizin nüfusu yaklaşık 30 bindir.

Parasal açıdan vatandaşın katkısını da alamıyoruz. Çünkü zaten çoğu dar gelirli, bu nedenle kendilerinden bir yardım alamıyoruz.

Halkalı yeni kurulan bir belediye. İş makinası sıkıntısı içindeyiz. Hizmet götürebilmek bu yüzden çok güç oluyor. Henüz iki mahallemizi programa aldık. Septik çukurların taşan sularını elimizdeki bir tek vidanjörle çekemiyoruz. Bu durumda her türlü salgın hastalık olasılığı var. Bu husus Bakanlığın da bilgisi dahilinde.

İstanbul Belediyesinin büyük yardımı sonucunda insan taşımasında belediyenin otobüslerinden yararlanabiliyoruz. Ancak bunlar belirli bir yere kadar gelebiliyor, mahallelerimize uzanamıyor. Bu konuda ilgililerin yardımlarını da talep ediyoruz. Sorunların esas çözümü belediyeler yasasının bir an önce çıkması ve bununla birlikte belediyelere devlet yardımı ile mümkün.

İstanbul çevre belediyelerinin en büyük sorunlarından biri de susuzluk. Bildiğim kadarıyla Halkalı da bu kapsam içerisinde. Ayrıca bunlara ek olarak Halkalı'nın bir de çöp sorunu var. Halkalı Belediye sınırları içerisinde bir tepeye birçok belediye tarafından çöp dökülmekte. Bu durum, halk sağlığı açısından bir sorun yaratıyor mu?

Suyu Bakırköy Belediyeler Birliğinden temin edebiliyoruz. Tüketim sürekli artıyor. Yaz aylarında su sıkıntısı çok artıyor. Bunun için hükümet devletçe ileriki seneleri dikkate alarak bütün Bakırköy Belediyelerinin suyunu temin edecek önlemlerin alınması için ilgililerin hassasiyet göstermelerini ve bu konuya eğilmelerini şart görüyoruz. İnsanların insani ihtiyaçlarını sağlayabilecekleri suyu temin edebilmeye değil bugün, kısa vadede bile imkan yok.

Küçükçekmece Gölü kıyılarında çeşitli yapılaşmalar kıyılara kadar çıkıyor. Sazları kurutarak binalar yapılıyor. Özellikle Altınşehir yöresinde göl üzerine sürekli binalar yapılıyor. Bu bölge bizim mıntıkamız haricinde olduğu için müdahale edemiyoruz. İl İmar Müdürlüğü de bizim görevimiz dışında diyor. İstanbul Belediyesi mücavir sahası içindedir onlar ilgilensin diyor.

Bakırköy Belediyelerinin çöpleri tamamen bizim mıntıkamıza atılıyor. Bunun için nazım plan önerildi fakat, tüm çalışmalara rağmen nereye döküleceği ve imha çözümü önerilemedi. Aynı şekilde İstanbul Belediyesinin çöplerinin bir kısmı da yakınımıza atılıyor, bu sorunun ortak bir imha şeklinde çözüme bağlanmasında zaruret var.

Bütün bunların dışında belediyenizin ne gibi sorunları var?

Bir diğer sorunumuz da mezarlık sorunudur. Biz mezarlık yaptık. Burası kentsel alan içerisinde kaldı. Buraya gömme müsaadesi verilmemesi nazım plan tarafından istenmekte. Ancak, yazışmalara rağmen yeni bir mezarlık yeri gösterilmedi. Biz eski mezarlık için 200 bin lira para harcadık. Şimdi yeni bir mezarlık 3-4 milyon liraya çıkabilir. Bu sorunun çözüme bağlanabilmesi için bu paranın ödenmesi ve yeni mezarlık yerinin bize gösterilmesi gereklidir.

Teşekkür ederim...

HALKIN SESİ

GAZETEMİZİN SAHİBİ 45 MİLYON HALKTIR

Sağcı olduğunu söyleyen Alevi bir yurttaşımızın mektubu ve cevabımız

GAZETEMİZİN sahibi 45 milyon halktır" ibaresine güvenerek bu yazıyı kaleme aldım.

Önce siyasi görüş açımı belirtmeye çalışacağım. "Aydınlık" görüşlerine sempati duyan sağ görüşlü bir Alevi Türk vatandaşıyım.

Nasıl olur demeyin, hem Aydınlık görüşlerine sempati duyacak, hem de sağ görüşü benimseyecek. Çelişki bu diyeceksiniz. Bence değildir.

Neden değildir biliyor musunuz, yıllar yılı tasada ve kıvançta birlikte hareket eden bir toplumu Türk milletini düştüğü ekonomik krizden kurtarmak ve onu birleştirecek yine güçlü bir devlet kurmak için çaba sarfeden bir sağ grup olduğuna siz inanmasanız da ben inanıyorum. Nasıl insanların belli bir ülküsü olmasa serseri kişiliğe dönüştüğünü görüyorsak milletlerin de belli bir hedefi olmasa bu hedef ona gösterilmezse işte ülkemizin düştüğü duruma düşer ve siz Aydınlık görüşü Türkiye'nin bugünkü ortamını anlatmakta usta idiniz. Gerçek odur ki, Türkiye'de ezen ve ezilenler mevcut. Buna karşı çıkmak sadece Türklük görevi değil, insanlık gereğidir. Ve eğer sağ görüşlülerin sizin bu görüşünüzü paylaşmadıklarını sanıyorsanız aldanıyorsunuz.

Adresimi yazmıyorum ismim de "mahlas"ımdır. Evet korkaklıkla, ödleklikle suçlayacaksınız. Elbette korkarım. Çünkü kira ile oturduğum evde benden ekmek getirmemi bekleyen 2 çocuğum ve karım var.

Eleştirilerimi yapıcı bir uslup kullanarak yazmaya çalışacağım. Sizin gazetede yaptığınız gibi küfür edebiyatı yapmayacağım.

Siyasi bir görüş olarak ortaya çıktığınızdan beri çalışmalarınız iki grup üzerine sövgüden öteye gitmedi.

1 – Ülkücü gruba ve MHP'lilere

2 – Sol fraksiyonların Moskovacı olanlarına.

Legal bir örgütlenmeye girerek siyasi bir parti kurdunuz. Türkiye gerçeğinde sol görüş olarak güzel bir hareketti bu.

Madem ki, demokrasi ile idare edilen bir ülkede yaşıyoruz. Fikirlerini yaymak ve onları yurt çapında halkın hizmetine sunmak düşünenlerin en doğal haklarından bir tanesidir.

Ama siz de tüm diğer illegal sol fraksiyonlar gibi karanlık olaylara, yalanlara ve iftiralara baş vurmaktan geri kalmadınız. Aydınlık gazetesini okudukça Sünnilere karşı düşmanca hislerim başladı ve bunlar gün geçtikçe çoğalıverdi. Çünkü hemen hemen her sayısında Alevilere karşı yapılan baskıdan bahsediyordunuz.

"Alevi diye sınıfta bıraktılar!" "Polis, köpek kızılbaş seni öldüreceğim" dedi "Alevi olduğu için işkence gördü", "Komandolar Alevi Mahallesine saldırdı" ve benzeri haberler.

Hiç bir Alevi hiç kimseye saldırmıyordu, öldürmüyordu, hepsi melek gibiydi, ama şu MHP'liler yok mu hep öldürüyorlardı, vuruyorlardı. Ha, ölen MHP'liler, onları Moskovacılar öldürüyordu.

Son Sivas ve Çorum olaylarına kadar bunları okuyarak çelişkiye düşmedim desem yalan olur. Ama bu satırları tüm gecenin düşünce yorgunluğuyla yazıyorum. Bütün gece düşündüm.

Çalıştığım işyerinde sağıyla soluyla Alevisi ile Sünnisi ile Kürdü ile birlikteyiz ve bir millet olmanın gururunu duyarak yaşıyoruz. Ve hiç kimse bize Alevisiniz diye baskı yapmıyor.

Evet, bir bölen vardı. Bu ülkeyi bir bölmeye çalışan vardı, işyerimize giren Aydınlık'tı bu.

Bir "acaba" takıldı buradaki Alevilerin kafasına ve son olaylarla berraklaştı. Evet bireysel teröre karşı idiniz ama kitlesel teröre?

Kanlı devriminizi gerçekleştirmek için bir araç gibi kullandığınız Alevi yurttaşlar bunu yavaş yavaş görmeye başlarsa diye korkmayın. Görmeye başladılar bile.

Bölücülük yapmıyoruz diye diye yapılan en büyük bölücülüğü yapıyorsunuz.

MHP'LİLER, MHP'LİLER, MHP'LİLER

Bir siyasi partinin başka bir partiyi hedef alarak onu yıpratmaya çalışması olağandır. Bu zamanda saldırılarını MHP diye yapması gerekir. MHP'liler diye saldırılarını ona oy veren 1 milyon kişiyi (ki çocuklarıyla 4 milyon) rakip görmeye başlarsın. O takdirde "gazetemizin sahibi 45 milyon halktır" cümlesi laftan ibaret kalır.

Moskovacı sola karşı tutumunuz yerinde. Ben buna sol bile demiyorum ama orada vatanını ve milletini seven kişiler hainlerden yine de çoktur. Bu yüzden eleştirilerinizi yıkıcı yapmakla bunları kaybetmekten başka bir şey yapamazsınız. Tanrı korusun Afganistan dramı gibi bir durumla karşılaşırsak Babrak Karmallara ve Moskof ayısına karşı sizden önce silahına davranacak kişiler bile o gruptan çıkabilir.

Ve bir gün ÜGD'siyle, İGD'siyle Aydınlıkçısı ile birlikte bu vatan için çalışmaya başlayıp onu yıkıcı ve bölücü grupların eline bırakmayacak bir gençlik çıkacaktır.

Emperyalizme, komünizme, faşizme karşı omuz omuza

Ne Amerika Ne Rusya Ne Çin, Herşey Türklük icin.

Garip Ağlar/ Söke

Not: Yazımı yayınlayıp yayınlamayacağınızı bilemiyorum. Belki de 45 milyondan 1 daha çıkarırsınız olur biter. Yayınlanırsa okuyuculardan cevap beklerim. Belki ben yanlış düşünüyorumdur.

EVET, değerli okuyucumuz Garip Ağlar. Gazetemizin sahibi 45 milyon halktır ve siz de o 45 milyondan birisiniz. Düşünceniz ne olursa olsun bu, gerçeği değiştirmez. Bu nedenle mektubunuzu tek bir satırını dahi atlamadan yayınlıyoruz.

Ancak mektubunuzu yayınladıktan sonra buradaki birkaç noktaya da cevap vermeyi gerekli görüyoruz.

Güçlü bir devlet kurmak için çaba sarfeden sağ bir grup bulunduğunu söylüyorsunuz. Her halde bu sağ grupla MHP'yi kast ediyorsunuz. Şu MHP'nin yaptıklarına hiç bir önyargıya kapılmadan bakalım. Halkı, bölmek, birbirine kırdırmak... Bu ülkenin gençlerine, değerli aydınlarına, yazarlarına suikast düzenlemek, geceleri kapıları kırıp içeri girerek insanları katletmek... Maraş'ı yaşadık, Çorum'u yaşadık. Bunları nasıl görmezlikten gelebilirsiniz? İki çocuğunuz olduğunu söylüyorsunuz. Bir gün karınızla ve çocuklarınızla evinizde otururken kapınıza dayansalar ve hepinizi birden öldürmeye kalkışsalar o zaman ne diyeceksiniz? Maraş'ta yapmadılar mı? Çocuk, kadın demeden öldürmediler mi? Vicdanlı bir insan olarak bir gece daha uykusuz kalın ve bunları bir düşünün.

MHP mi güçlü devlet yaratacak? MHP olsa olsa Rusya'nın karşısında zayıf ve bölünmüş bir Türkiye yaratabilir. Mezhep kavgası yaratarak, vatandaşları bölerek, kendinden olmayanları döverek ve öldürerek, düşünceye zincir vurarak, kitap yakarak, halka baskı uygulayarak, kitle kırımları düzenleyerek güçlü Türkiye yaratılabilir mi? Bugün yapılanların Türkiye'yi nasıl bir kargaşalığa ve bölünmeye sürüklediğini görmüyor musunuz? MHP'nin ve Moskovacı güçlerin yarattığı kargaşalık ortamından Rusya'nın nasıl yararlandığını ve Türkiye'nin zorluklar içine düşmesinden nasıl sevindiğini görmüyor musunuz?

Birliğin, barışın, dayanışmanın yok olduğu, yurttaşların birbirine düşman haline getirildiği, bir Türkiye, ancak Rusya'nın önüne sunulan bir lokma olabilir. MHP de buna hizmet etmekten başka bir şey yapmamaktadır.

Bizim yalanlara başvurduğumuzu söylüyorsunuz. Aydınlık yalan söylemez. Gerçeği yansıtır. Bugün iki terör odağından ikisini de hedef alan ve himaye etmeyen tek güç TİKP'dir. Bunun dışında kalan her siyasi akım ya MHP'yi ya da Moskovacı güçleri şu ya da bu ölçüde himaye etmekte, şu ya da bu ölçüde gözardı etmektedir. Sadece Aydınlık, ne taraftan gelirse her türlü bölücülüğe, cinayete karşı çıkmakta ve halka bunları açıklamaktadır. Siz de bilirsiniz, sadece MHP'yi değil, Moskovacı güçlerin yaptıklarını da açıkladığımız için bunlar bizim hakkımızda iftira kampanyası sürdürmektedirler ve ilginçtir, MHP de, Moskovacıların yönelttiği iftira ve karalamalara sarılabilmektedir. Şimdi soruyoruz, hangi olayı kasıtlı olarak yanlış yansıtmışız, hangi olayı örtbas etmişiz. Bu konuda somut örnek verin.

Bugün Alevi olduğu için hiç bir yurttaşın baskı görmediğini söylüyorsunuz. Ama bunu inanarak söylediğinizi sanmıyoruz. Sadece belki kendinizi inandırmaya çalışıyorsunuz. Bu o kadar açık bir gerçek ki, bırakın baskıyı, sırf Alevi olduğu için vatandaşlar öldürülmekte, göçe zorlanmaktadır. Bunlar da mı yalandır? Bu tutum elbette Alevi yurttaşlar içinde Alevi bağnazlığını körükleyen bir rol de oynamaktadır. Sahte solcular bu durumdan yararlanarak Alevi intikamcılığını körükleyebilmektedirler. Biz ne Aleviciyiz ne Sünniciyiz. Hiç bir vatandaşın şu ya da bu mezhepten ya da inançtan olduğu için baskıya uğramasını dövülmesini, öldürülmesini doğru bulmuyoruz. Alevisi Sünnisi ile bütün halkın el ele yaşamasını istiyoruz, Rusya'dan gelen tehdide karşı halkın birliğini savunuyoruz. Gidin mezhep çatışmalarının körüklendiği bölgelere bakın. Orada Aydınlık'ın görüşlerini savunan devrimcilerin nasıl canla başla birliği savunduğunu, Aleviler içinde intikamcı eğilimlerle nasıl mücadele ettiklerini, Alevilerin Sünni mahallelerinden; Sünnilerin Alevi mahallelerinden göç etmelerine nasıl canla başla karşı çıktıklarını göreceksiniz. Devrimciler her şeyi göze alarak Ortaçağ karanlığına karşı durmakta ve zorluklardan korkmadan mucadele etmektedirler. Mezhepçiliğin her türüne karşı çıkmaktadırlar. Hangi mezhepten olursa olsun her vatandaşın hakkını savunmaktadırlar. Bu bakımdan işyerinize giren Aydınlık'ın sizi böldüğü iddialarına katılamıyoruz. Bu durum gerçeğe uymuyor. Çünkü Aydınlık'ın fikirlerinin etkili olduğu her yerde mezhep ve kardeş kavgası son bulmakta, orada halk içinde huzur olmaktadır.

Sayın Garip Ağlar, Aydınlık'ı okuyorsunuz ama gereğince incelemiyorsunuz. Aydınlık'ın bu gün sol içindeki hatalı fikirlere karşı nasıl mücadele ettiğini göremiyorsunuz. MHP'li olduğu için kimseyi düşman görmüyoruz. Hangi fikirde olursa olsun insanlara olumlu yaklaşmak, onların kafalarına sopa vurmak değil, fikir sokmak gerektiğini yıllardır anlatıp duruyoruz. Bu konuda hatalı bir çizgi izleyen çeşitli grupları da eleştiriyoruz.

Sayın Ağlar, her zaman mektuplarınızı bekleriz. Size hiç bir zaman kızmıyoruz. Sadece bu düzenin, insanlarımızın kafasını nasıl bulandırdığını görüp, ona öfke duyuyoruz. Yarının bağımsız ve demokratik Türkiyesinde belki de tanışır ve bugünleri hatırlayarak halkımızın ne zor günlerden geçtiğini birlikte konuşuruz. Gerçeklere karşı hiç bir şey direnemez, kayalar bile! Çoluk çocuk sahibi bir emekçi olarak sizin de uzun süre gerçekleri görmezden gelebileceğinizi, vicdanınızı susturabileceğinizi sanmıyoruz. Hele yurdumuzun Babrak Karmal taklitçilerinin hakimiyetine girmesini istemeyen insanların bağımsızlık ve demokrasi saflarında eninde sonunda yerini alacağını çok iyi biliyoruz. Daima iyi ve mutlu olmanız dileği ile.

HALK SAĞLIĞI

Dr. Nadir Paksoy

Her eve bir ilaç dolabı

Mademki insan organizması çalışan bir makina, o halde bu makinanın da zaman zaman teklediği, aksadığı günler olacaktır. Evde otururken, çalışırken, ufak ufak yaralanmalar, kesikler veya ev kazaları hepimizin başına gelir. Gün gelir başımız ağrır, ateşimiz yükselir, ishal oluruz, midemiz bulanır kusarız. Bunun gibi daha onlarca rahatsızlıklar.

Böyle durumlarda hemen doktor bulmak, hastaneye gitmek olanaksızdır çoğu kez. Doktoru, hastaneyi gerektirmeyecek önem ve şiddette de olabilir şikayetlerimiz. Ufak bir el kesiği, yaralanma, küçük yanıklar, baş ağrısı için hekim nerede bulunur, nasıl hastaneye gidilir.

Çağımızda, herkesin kendisini doğrudan ilgilendiren temel sağlık sorunları konusunda bilgi sahibi olması gerekiyor artık. Bu nedenle her evde bir ilaç dolabı bulunması çok yararlı bir tutum.

İlaç dolabında neler olmalı:

1- Bir şişe tentürdiyot, bir şişe oksijenli su, bir şişe alkol. Bunlar yara temizlemede ve yaranın, kesiğin mikrop almaması amacıyla kullanılır.

2- Bir kutu ağrı kesici hap, Aspirin, Darval, Parol, Panalgine, Cibalgine haplarından biri bulunabilir. Bu haplar hem ağrı keser hem de ateş düşürür. Ancak midesinde ülser olanlarda Aspirin, yarayı tahrip edebileceğinden pek tavsiye edilmez onun yerine yazdıklarımızdan biri kullanılabilir.

3- Mide, bağırsak sancılarında, gaz sıkıştırmalarında, böbrek sancılarında kullanılan ilaçlardan bir örnek: Bu grupta Buskopan, Baralgine adlı haplardan biri olabilir.

4. İshal kesici ilaçlar: Meksaform, Streptomagma, Lomotil, Kaopektin adlı ilaçlardan bir tane dolapta bulundurulması yararlıdır. Zira ishal sık sık rastgeldiğimiz bir rahatsızlıktır. O nedenle bir kutu ishal kesici hapın dolapta bulundurulması gerekir.

5- Yara melhemi: Terramycine, Furacin, Graneodin gibi melhemlerden bir tanesi bu amaç için dolapta durmalıdır.

6- Mide ekşime ve yanmalarında kullanılan ilaçlar: Mucaine, Alujel, Siligel, ya emme-çiğneme hap, ya da içilebilen solusyon halinde olur. Herhangi biri olabilir.

7- Sargı bezi.

8- Pamuk.

9- Yara bandı (Hansaplast vs. gibi)

10- Flaster: Sargı bezini yapıştırmak için kullanılır.

11- Bir kutu antibiyotik. Bademcik, kulak, boğaz solunum yolları hastalıkları başta olmak üzere pratikte çok kullanma alanı olan bir ilaçtır. Son kullanma tarihi üzerinde yazar. Örnek Ampisina kapsül, Bactrim tablet, Tetra kapsül.

Bu saydıklarımız kullanmak için özel bilgiyi gerektirmeyen günlük hayatta sık başvuracağımız ilaçlardır. Ancak bunları içindeki tarifnameleri iyice okuyup kullanmak yararlı olur. Şunu kesinlikle belirtelim ki, ilaç dolabı çocukların erişebileceği yerlerin uzağında olmalıdır. Buna özen göstermek gerekir.

Aydınlık
BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR BİRLEŞİN

BAYAŞ Basın Yayın A.Ş. adına sahibi ve Genel Yönetmen ORAL ÇALIŞLAR

Yazı İşleri Müdürü: MEHMET ATABERK
Haber ve Makalelerden Sorumlu Müdür: S.AYDOGAN BÜYÜKÖZDEN
Müessese Müdürü: O.GÜRHAN ERTÜF.

Adres: Nuruosmaniye Cad. 3/3 Cağaloğlu/İstanbul.
Tel: 26 52 44 26 42 93 İdare Tel: 26 61 78
Dizgi: Aydınlık Ofset Tesisleri. Baskı: İst. Güntur. Dağıtımı: GAMEDA

BÜROLAR
ANKARA: Meşrutiyet Cad. 32/8 Kızılay. Tel: 25 38 69 İZMİR: Özgüler İşhanı 452. Sok. 25/3 Konak: Tel: 13 10 90 - 25 25 54
TRABZON: Cumhuriyet Mah. Kasım Sok. 27/10 Tel: 3900
DİYARBAKIR: Beyazıt İşhanı Kat: 3 No: 30 Dörtyol Tel: 38 57 ADANA Kızılay Cad. 104 Sok. No: 23 Tel: 103 42

İLAN TARIFESI-ABONE
Başlık yanı 4000 TL. 8 hariç diğer sayfalar st/cm 900 TL. 8. sayfa st/cm 1000TL. Renkli st/cm 1700 TL. Doğum, evlenme, ölüm st/5 cm 2000 TL. Küçük ilanlar kelimesi 30 TL.
ABONE: Yurtiçi 3 aylık 900 TL. 6 aylık 1800 TL. 1 yıllık 3600 TL. Yurtdışı 3 aylık 1125 TL. 6 aylık 2250 TL. 1 yıllık 4500 TL. Dış ülkeler için posta ücreti alınır.

Türkiye İşçi Köylü Partisi: "Polonya işçi sınıfını selamlıyoruz"

"Polonya işçi sınıfı, bağımsızlık ve özgürlük bayrağını Lenin Tersanesinden yükseltti ve bugün tüm ülkede dalgalandırıyor.

"Türkiye işçi sınıfının partisi olarak, bu bayrağı en sıcak ve en devrimci duygularımızla selamlıyoruz.

"Bu bayrak Sovyet sosyal-emperyalizmine karşı savaşan Afganistan, Kamboçya, Eritre halklarının, mazlum Sovyet ve Doğu Avrupa halklarının, tüm dünya halklarının bayrağıdır.

"Bu mücadele, tüm dünya işçilerine ve barış isteyen insanlığa umut veren, Moskova'daki savaş kundakçılarına korku salan şanlı bir mücadeledir.

"Çilekeş Polonya halkı, Rus Çarlığına karşı mücadele günlerinden beri halkımızla kader ortağıdır. İşçi sınıfı önderliğindeki Polonya halkı Rus boyunduruğuna karşı direnerek, bugün de yurdumuzun geleceğine ve devrime destek veriyor.

"Siyasal baskılara karşı insan hakları, grev ve sendika özgürlüğü için savaşan Polonya işçisi revizyonist diktatörlüğü temelinden sarsarken, parti ağalarına ve sahte solculara karşı sosyalizmi savunuyor. Böylece bu mücadele, dünyadaki tüm aydınlar ve ilericiler için bir uyarı ve dürüstlük çağrısı olarak yankılanıyor.

"Türkiye'de de, kendisine ilerici, işçiden yana diyen her kişi ve kuruluş bu sese kulak vermek ve tavrını ortaya koymak zorundadır.

"Ama ağızlarından enternasyonalizmi, bilimsel sosyalizmi, grev ve sendika hakkını düşürmeyen bazıları susuyor.

"DİSK nerede? Kendilerine demokratik diyen kuruluş temsilcileri nerede? İnsan haklarının yanında olduğunu söyleyen İstanbul Barosu yöneticileri nerede? Sol kanatçı olduğunu belirten CHP milletvekilleri nerede? Hani özgürlükleri savunurdunuz? Yazarlar Sendikası yöneticileri siz neredesiniz?

"Sizlere, Afganistan'ın Rusya tarafından işgalinden sonra bir kere daha sesleniyor ve bağımsızlığın, özgürlüğün Polonya işçi sınıfının yanında yer almaya çağırıyoruz.

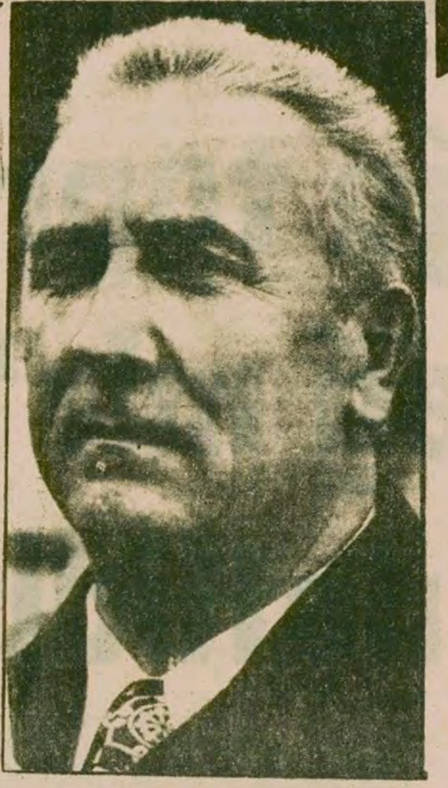
"Yaşasın bağımsız ve özgür Polonya!

"Yaşasın işçi sınıfı ve ezilen halkların uluslararası dayanışması!"

Hükümet Gdansk'a asker gönderdi!

- Grev komiteleri ile hükümet arasında süren görüşmelerde sonuç yok

Gierek işbaşı çağrısı yaptı ama...

Polonya Devlet Başkanı Gierek

Polonyalı grevciler siyasal taleplerde diretiyor

—DIŞ HABERLER SERVİSİ

POLONYA'nın Baltık kıyılarındaki liman işçileri grevlerini başarıyla sürdürürken, hükümetin Gdansk kenti yöresine kuvvet yığmakta olduğu bildirildi. AFP'nin haberine göre, özel müdahale birlikleri Varşova-Gdansk yolunu denetim altına aldıktan sonra kentin çevresinde mevzilendiler.

Öte yandan, Varşova'daki muhalefet kaynaklarından edinilen bilgilere göre, grevciler, işçi temsilcileri ile parti yöneticileri arasında süren görüşmelerden hoşnut değiller. Görüşmelerde devlet temsilcileri işçilerin ekonomik taleplerinin hepsini kabul etmelerine rağmen, bütün siyasi talepleri reddettiler. Bilindiği gibi Baltık kıyısındaki grevciler, resmi sendikanın ilgasını ve basın üzerindeki sansürün kaldırılmasını talep ediyorlar. Polonyalı işçiler önceki gün yayınladıkları 16 maddelik mücadele programlarında, çeşitli ekonomik taleplerinin yanı sıra, işyerlerindeki birçok imtiyazın kaldırılmasını istiyorlar. Grevin de yasal bir hak olması gerektiğini belirten Gdansk'ın tersane işçileri, Batılı gazetecilere ulaştırdıkları mesajlarda sorunun çözümünün Varşova yönetiminin elinde olduğunu bildirerek, yabancı güçlerin 'Polonya'nın içişlerine karışmasına kesinlikle karşı olduklarını' açıkladılar.

Önceki gün radyo-televizyonda 20 dakikalık bir konuşma yapan Polonya Devlet ve Parti Başkanı Edward Gierek, "Grevler hiç bir şeyi değiştirmez" dedi. İşçilerin bazı taleplerinin haklı olduğunu kabul eden Gierek, "Ancak işçilerin bazı isteklerine yanıt vermemiz de olanak dışıdır" dedi. Gierek Polonya ekonomisinin durumunun oldukça olumsuz olduğunu söyledikten sonra, güçlükleri aşmak için işçilerin çalışması gerektiğini ileri

(Devamı S. 6 Sü. 4'te)

MSP Genel Başkan Yardımcısının ilginç açıklaması:

Kutan: "İsrail Askeri Ataşesi, Ebu Firas'ı öldürtmek istedi"

Recai Kutan

- "Olay son anda açığa çıktı ve cinayeti işleyecek ajan herşeyi üç gazetecinin önünde itiraf etti"

Filistin Kurtuluş Örgütü Türkiye Temsilcisi Ebu Firaz

ANKARA (ÖZEL)

MSP Genel Başkan Yardımcısı Recai Kutan dün Parlamentoda düzenlediği basın toplantısında Filistin Kurtuluş Örgütü Ankara Temsilcisi Ebu Firas'ın İsrailli bir ajan tarafından öldürülmek istendiğini söyledi. Recai Kutan'ın açıklamasına göre, olay şu şekilde cereyan etti:

"Bir süre önce, 20-22 yaşlarındaki bu İsrailli ajan, Avrupa'ya gönderildi. Kendisine Atina ve Ankara'da şifreler ve telefon numaraları verildi. Bu ajan Avrupa'yı dolaştıktan sonra Şeker Bayramından dört-beş gün önce Ankara'ya geldi ve kendisine verilen telefon numarasını aradı. Telefonda karşısına çıkan Misu takma adlı kişiye şifreyi bildirince kendisine Ebu Firas'ı nasıl öldüreceğine dair bazı talimatlar verildi. Misu takma adlı kişinin hakikatta İsrail'in Ankara Büyükelçiliği Askeri Ataşesi İshak Tahana olduğu öğrenildi. Askeri Ataşe İsrailli ajandan kendisini yoksul, perişan olmuş bir Filistinli olarak tanıtmasını, FKÖ'nün Ankara Temsilciliğine uğrayıp yardım istemesini, çok iyi Arapça bildiği için de kendisine FKÖ'de şoförlük veya koruma görevlisi gibi, bir görev verilmesini talep etmesini söyledi. Böy-

(Devamı S. 6 Sü. 5'te)

İsrail yeniden Filistin kamplarına saldırdı

BEYRUT

İSRAİL birlikleri pazartesi gecesi Lübnan'ın güneyinde Filistin kamplarına yeniden saldırdılar. Litani Irmağını geçen İsrail askerlerinin açtığı top ateşinin yanı sıra İsrail uçak ve helikopterleri de kampları havadan bombardıman ettiler.

Filistin Kurtuluş Örgütü yaptığı açıklamada, Filistin gerillalarının İsrail kuvvetlerine saatlerce karşı koyduğunu ve geri çekilmeye çalışan bir birliği kuşattığını açıkladı.

Bu arada Çin Başbakan Yardımcısı Deng Siaoping Çin'in İsrail'e karşı Filistin ve Arap halklarını gelecekte de destekleyeceğini ve İsrail'in işgali altında bulunan Arap topraklarının geri a- [illegible]

[illegible]

BATI BASINI SOVYET MÜDAHALESİNDEN ÇEKİNİYOR

- LES ECHOS: (Liberal, ekonomi gazetesi) 19 Ağustos-Paris:
  "Polonya'da durum çıkmaza girdi. Sovyet müdahalesinden korkuluyor."
- LE MATİN (Sosyalist Parti yanlısı) 19 Ağustos-Paris:
  "Polonyalı işçiler nereye kadar gidebileceklerini biliyorlar. Nereye kadar gidebilecekleri de belli."
- FİNANCİAL TİMES (Liberal, ekonomi gazetesi) 19 Ağustos-Londra:
  "Polonyalı işçilerin talepleri haklıdır. Çünkü Varşova'daki ekonomi yöneticilerinin yetersizliği nedeniyle işçilerin yaşam düzeyi düşmüştür. (...) Moskova ve Varşova'daki sorumlu yöneticiler temkinli olmaya devam etmelidirler."
- LE FİGARO: (orta sağ) 19 Ağustos-Paris:
  "Polonya'daki olaylara yaklaşırken, Macaristan ve Çekoslovakya olaylarını anımsamak gerekir. Öte yandan liberalleşme dalgasının bütün Doğu Blokuna yayılabileceğini de unutmamak gerekir."
- DAİLY TELEGRAPH (Sağ) 19 Ağustos-Londra:
  "Batının çıkarları şiddetli bir ayaklanma değildir. Bu tür ayaklanmalar Sovyetler Birliği'nin müdahalesine yol açar. Batının esas çıkarı, Polonya'da sorunların şiddetsiz bir şekilde çözüme ulaşmasıdır. Polonya'nın endüstriyel demokrasi yolunda gelişmesidir. Bu da hem Doğu Almanya hem de Sovyetler Birliği için ciddi sorunlar yaratmaktadır."
- LİBERATİON: (Bağımsız sol) 19 Ağustos-Paris:
  "Gierek yumurtalar üzerinde yürüyor. Tabandan seçilmiş işçi temsilcileri ile hükümet arasındaki görüşmeler iki taraftan birini memnun edecek. Diğer taraf ne yapar?"
- FRANCE-SOİR (Magazin) 19 Ağustos-Paris:
  "Polonya'da hem hükümet hem işçiler 'Yeter artık' diyor."
- LE POİNT: (Hükümet yanlısı haftalık dergi) 18 Ağustos-Paris:
  "Soğuk ayaklanma. Polonya'da kriz var. Grevler, enflasyon, dış borçlanma... Bu durumu düzeltmek için köklü reformlar gerek. Ama hükümet kararsız."
- FRANSA RADYOSU: 19 Ağustos-Paris
  "Gierek havuç ve sopa siyaseti izliyor."

Pazarlı çay üreticileri yılın ilk çay mitinginde biraraya geldiler. 700'ün üzerinde üretici Çay-Kur'un partizanlığını mahkum ederek çay paralarının bir an önce ödenmesini talep etti. (Fotoğraf: AYDINLIK)

TİKP'nin düzenlediği Pazar Çay mitingine 750 üretici katıldı

- Mitingte Çay-Kur'daki partizanlık mahkum edildi.

AKIN ORTAÇ (PAZAR)

TÜRKİYE İşçi Köylü Partisi Pazar İlçe Örgütünün düzenlediği Çay mitingi başarıyla yapıldı. 700'ün üzerinde çay üreticisinin katıldığı mitingde konuşan TİKP Pazar İlçe Başkanı İbrahim Aydın, Çay-Kur'daki partizanlığı eleştirerek "Gelen bütün hükümetler çay üreticilerinin sorunlarını çözmedi. Üreticiler emeğinin karşılığını alamadığı gibi, tonlarca çay denize döküldü ya da gübre oldu" dedi. Çay-Kur'un partizanlık yüzünden üreticilerin sorunlarını çözmediğini belirten Aydın, çay üreticilerinin paralarının zamanında ödenmesini istedi.

Halkın Kurtuluşçularının miting öncesinde, "Olay çıkacak, tabancalar bombalar patlayacak" yolundaki tehditlerine ve engelleme çabalarına rağmen kadınlı erkekli yüzlerce çay üreticisi çocuklarıyla birlikte mitinge katılarak bu çabaları boşa çıkarttılar.

Mitingde bir konuşma yapan TİKP Ordu İl Başkanı Ömer Özer de bir fındık üreticisi olarak çay üreticilerini desteklediklerini belirterek, "Bütün üreticiler sorunlarını bu düzen partilerine karşı mücadele ederek, bizzat kendileri çözecektir" dedi. Ömer Özer, bütün çay üreticilerini TİKP etrafında birleşmeye çağırdı. Bu arada konuşan TİKP Trabzon İl Yöneticilerinden İ. Hakkı Karakelle de sahte solcuların mitingi baltalama çabalarını teşhir ederek, "Bunların bir tekini Trabzon'da göremezsiniz. Zoru görünce derneklerini kapatmışlardır ve şimdi burada karşımıza çıkarak mitingi baltalamaya girişmişlerdir" dedi.

Partizanlığın, hükümetlerin çay politikasının mahkum edildiği miting canlı bir şekilde sona erdi.

Hac kararnamesinin değiştirilmemesine kızdılar AP'deki "Süleymancılar" Demirel'e baş kaldırdı

İSTANBUL (GHA)

AP Genel Başkanı ve Başbakan Süleyman Demirel'in CHP tarafından hazırlanan Hac Kararnamesini yürürlükten kaldırmaması üzerine, "Süleymancı"ların lideri AP İstanbul Milletvekili Kemal Kacar, Demirel'i ağır bir dille suçlamaya başladı.

CHP döneminde yürürlüğe konulan Hac Kararnamesi ile ilgili olarak, seçim propagandaları süresince Demirel, çeşitli eleştiriler yöneltmiş ve hükümeti kurar kurmaz bu kararnamenin kaldırılacağını öne sürmüştü. Buna kar-

(Devamı S. 6 Sü. 6'da)

Anayasa Komisyonunda erken seçim önergeleri birleştirildi

- Komisyon çalışmalarını bugün de sürdürecek.
- CHP, erken seçime karşı çıkma kararı aldı.

ANKARA (ÖZEL)

MSP Genel Başkanı Necmettin Erbakan ve arkadaşları ile AP Genel Başkanı Süleyman Demirel ve arkadaşları tarafından verilen erken seçim önergelerinin görüşülmesine dün Millet Meclisi Anayasa Komisyonunda başlandı. Toplantıyı bir konuşmayla açan Anayasa Komisyonu Başkanı Şener Battal, "Anayasa Komisyonunun son zamanlarda ilk defa ittifakla toplandığını" söyledi. Toplantıya komisyon üyesi olmayan çok sayıda parlamenter katıldı. Bu arada komisyon toplantısının basına açık olması ve toplantıda konuşulanların tamamının teybe alınması konusundaki önerge kabul edildi.

(Devamı S. 6 Sü. 3'te)

Bu havayla faşist tırmanışı nasıl engellersiniz?

Oral Çalışlar

MECLİS pazartesi günü kavgalı gürültülü bir şekilde çalışmalarına başladı. Basın toplantılarını açıklamalar, açıklamaları Meclis konuşmaları izliyor. Biz de acaba ne yapacaklar diye oradan oraya koşturup duruyoruz.

En çok merak ettiğimiz de "Faşizmin ayak seslerini duyuyoruz" diye demeçler veren CHP'lilerin ne yaptığı. Meclis kulisinde birçok CHP'li Milletvekiliyle konuştuk. Sıkıyönetim görüşmelerini izledik. Parti sözcülerini dinledik. CHP Grubu bir uyuşukluk içinde.

"Ne yapacaksınız? MHP'nin suçlarını birer birer ortaya çıkarıyoruz, bir girişiminiz olacak mı?" diye soruyoruz. Cesur ve kendinden emin bir cevap alamıyoruz.

CHP içindeki bir muhalif grubun liderine gidiyoruz, "İtiraf"la ilgili demeç istiyoruz. "Şimdilik ön planda görünmek istemiyorum, beni mazur görün" diye cevap veriyor.

Bir grup milletvekiliyle tartışıyoruz: "Neden CHP başarısız oldu, bu konuda açık bir fikriniz var mı? Başarısızlıkları

(Devamı S.6 Sü. 1'de)

Çağdaş Hukukçular Derneği ve TMMOB: "Mamak Askeri Cezaevinde devrimci tutuklulara baskı yapılıyor"

ANKARA (ÖZEL)

Çağdaş Hukukçular Derneği ve TMMOB yaptıkları ortak açıklamada, iki idamlık faşistin Mamak Cezaevinden kaçırılmasından sonra devrimci tutuklular üzerinde baskı kurulduğunu belirttiler.

Çağdaş Hukukçular Derneği Genel Sekreteri Tuğrul Çakın ve TMMOB Genel Sekreteri Ahmet Bulut'un imzaları bulunan açıklamada, "Bazı tutukluların yerlerde yatırıldığı ve aileleriyle görüş yasağı uygulandığı, ders kitabı dışında kitap alınmadığı, mahkemeye çıkarılmayı bekleyen tutukluların saatlerce hazırolda bekletildikleri, sigara ve birbirleriyle konuşma yasağı konduğu yakınmalar arasındadır" denildi.

Bursa'da kimliği belirlenemeyen bir ceset bulundu

Urfa'da biri kadın üç kişi öldürüldü

- Eskişehir'de cesedi bulunan Yaşar Sakarya adlı gencin daha önce MHP taraftarı olduğu ve davadan döndüğü için öldürüldüğü belirtiliyor.

HABER MERKEZİ

URFA'nın Siverek ilçesinde meydana gelen olaylarda iki genç ile bir kadın öldürüldü. Hayriye Mahallesinde yolda yürürlerken 17-18 yaşlarında Selahattin Çelik ile Hamit Çetin adlı gençler kimliği belirlenemeyen kişilerin açtıkları ateş sonucu hayatlarını kaybettiler. Öte yandan Haliliye Mahallesinde de karşıt görüşlü grupların silahlı çatışması sırasında çapraz ateş arasında kalan Fatma İlker adlı bir [illegible] olarak ha- [illegible]

BURSA'DA BİR ERKEK CESEDİ BULUNDU

Bursa'nın Cumhuriyet Caddesindeki Tekel Başmüdürlüğü binasının önünde kurşunlanarak öldürülmüş bir erkek cesedi bulundu. Yetkililer cesedin şoförlük yapan Salih Uymazer'e ait olduğunu, bu kişinin dün sabah öldürüldükten sonra cesedin yol ortasına bırakıldığını belirttiler.

KAYSERİ'DE

Kayseri Savcı Vekili Halim Karabeyoğlu Kayseri Cezaevinin koğuş olarak kullanılan bir bölümünde başlayan bir tünelin bah-

(Devamı S. 6 Sü. 4'te)

İngilizci-Almancı TKP çatışmasında ölen gencin cenazesini ailesi Maden-İş'e vermedi

İZMİR (ÖZEL)

MADEN—İş 3. Bölge Temsilciliği seçimleri sırasında TKP'nin İngiltere kanadı ile Doğu Berlin kanadının çatışmasında ölen Halil Baltalı'nın cenazesi Maden-İş'in ısrarına rağmen sadece ailesi ve yakınları tarafından toprağa verildi.

İzmir'de Maden-İş'in 3. Bölge Temsilciliği seçimleri sırasında Doğu Berlincilerin "İşçinin Sesi" adıyla tanınan TKP'nin İngiltere kanadını salona almaması üzerine durum gergin- [illegible]

AKIŞ — TAYLAN ERTEN

Bu nasıl petrol aramak?

Demirel'in hükümet programında ülkemizdeki enerji sorununun vardığı boyutlara dikkat çekilmiş ve 'her karış toprakta petrol arayıp bulamazsak, bu ağır yükün altından kalkamayız' yollu açıklamalarla, petrol arama çalışmalarına özel bir önem verileceği kaydedilmişti.

Aradan geçen zaman, hakim sınıf partilerinin 'başka çalıp başka oynamak' tutumunu, kitlelere politika diye yutturmayı marifet saydıklarını bir kere daha doğruladı. Demirel hükümetinin petrol konusunda göstermelik birkaç girişimin dışında, ciddi, elle tutulur ve ülke ihtiyaçlarına gerçekten cevap vermeyi amaçlayan bir petrol politikasına sahip bulunmadığı görüldü. Ancak, bu konuda yalnız Demirel'e değil, CHP'ye de, MSP'ye de hükümet dönemlerinde milli bir petrol politikasını oluşturup uygulamamalarının nedenini tekrar tekrar sormak gerekir. Kuşkusuz verecekleri cevabın ipe sapa gelir yanı olmayacaktır. Bu partilerin tümü, sırtlarını ABD emperyalizminin kirli mirası olan Max Ball imzalı petrol yasasına dayayarak günlerini gün ettiler. Ettiler, ama ülkemizi berbat etmek pahasına sürdürdüler bu politikayı.

Bu yasaya dayalı petrol politikasının acısını Türkiye bugün ihracatının tamından fazlasını dışa ödeyerek çekiyor. Ve Demirel'in '400 bin traktör artık yürüyebiliyor' türünden sözleri buz üzerine yazılmış yazıdan öte bir anlam taşımadığı gibi geleceği de aydınlatmıyor.

Şimdi sözü, milli petrol kaynaklarının değerlendirilmesinde önemli sorumluluklar yüklenen TPAO jeologlarına bırakalım. Türkiye Petrol Jeologları Derneği Genel Başkanı Ozan Sungurlu geçenlerde bir basın toplantısı yaptı. Sungurlu bu toplantıda, TPAO'nun önüne iktidarların ne tür engeller diktiğini örneklerle sergiledi ve özetle şunları söyledi: "TPAO 1976-77 yıllarında aldığı 22 yeni sondaj kulesi ile kapasitesini 38 kuleye çıkarmıştır. Fakat, sondaj malzemesi temin edilemediğinden 1980 yılına dek 25 kule çalışma devresi dışında kalmıştır. Bugün yine 19 kule malzemesizlikten devre dışı bulunmaktadır."

Dışa bağımlılık zihniyetinin bir kamu işletmesinin olağan çalışmalarını nasıl engellediği bu örnekle bitmiyor. TPAO'nun arama çalışmalarını verimli düzeyde sürdürebilmesi için yılda gerekli olan döviz miktarı yalnız 50 milyon dolar. Bu döviz verilmediği için de sondaj makineleri çalıştırılamıyor ve arama yapılamıyor.

Bir başka baltalama, TPAO'nun yetişmiş teknik personeline sahip çıkılmaması. Uygulanan personel ve ücret politikası, bu kuruluşta yıllarca çalışmış elemanların canlarına tak ettiği noktada işten ayrılmasına yolaçıyor. Ozan Sungurlu bu konuda da şunları söylüyor:

"Ortaklığın iyi bir ücret politikası, eğitim seferberliği ile kadrosunu güçlendirmesi beklenirken, uygulama tersine gelişti. Teknik eleman ücretleri devlet personel kanunu ile verilen ücretlerin altına düştü. Bu ücret ile dışarıdan bir eleman alınamazken, arama ve diğer ünitelerdeki teknik elemanlar gruplar halinde istifa ederek yabancı ülkelere ve Türkiye'de yakın zamanda kurulan özel kuruluşlara geçtiler. Böylece; son iki yıl içinde ayrılan tecrübeli eleman sayısı 36, yönetici sayısı 26'dır. Ayrılan 36 kişi tecrübeli eleman kadrosunun yüzde 90'ını oluşturmaktadır."

TPAO'daki bu kötü gelişme karşısında ise, gelmiş geçmiş Enerji Bakanlarından Genel Müdürlere kadar tüm yetkililerin tutumu, "giden gider biz de yabancı uzman getiririz" biçiminde oluyor. Öyle ya, bu bayların sırtlarında yumurta küfesi yok. Ülke ekonomisinin stratejik meselelerinden biri karşısındaki bu tutum, milli olan ve olumlu katkılarda bulunabilecek kuruluşları geliştirmek yerine, tahrip etme siyasetiyle birleşince, işte böyle yozlaşmış ve laçkalaşmış yönetim anlayışları çıkıyor ortaya.

Sonuç olarak, TPAO'nun şimdiki işlevi, petrol arama çalışmalarını geri plana iterek, yabancı petrol şirketlerine bilgi aktarımı yapmak, petrol ithalatıyla uğraşmak ve bir de iktidardaki partinin has adamlarına iş sağlamaktan öteye gitmiyor.

Öte yandan, ülkemizin hayati çıkarlarıyla tamamen zıt, [illegible] bir çabanın varlığı da gözleniyor. Hükümet, 25 Ocak [illegible] doğrultusunda [illegible] yerli ve yabancı özel kuruluşlara açmaya hazırlanıyor. TPAO'yu da bu kuruluşların danışmanı olarak kullanmayı planlıyor. Arama konusunda, şimdiye kadar hiç bir deneyi olmayan Koç ve Eczacıbaşı gruplarına arama izinleri kolayca verilirken, bir yandan da beş yabancı şirketle temaslar sürdürülüyor. Federal Alman Veba-Dominex, Fransız Total-Cfp, Amerikan Occidental, Union Petroleum ve Philips 66 adlı firmalar kapıdan girmek üzere. Bunlara çıkaracakları ham petrolün yüzde 35'ini ülkelerine götürmeleri öngörülürken, TPAO'nun yıllardır elde ettiği tüm değerli bilgiler de önlerine seriliyor. Yani davul milli petrol kuruluşunun, tokmak ise yerli-yabancı özel sektörün elinde olacak. Koç ve Eczacıbaşı yabancı şirketlerle kuracakları ortaklıklar sayesinde yüklü kârlar sağlayacaklar, bu arada çıkacak petrolün de üçte biri dışarıya gidecek. Bunun da adına petrol politikası denecek.

TPAO'dan yılda 50-60 milyon dolar esirgenirken, yerli ve yabancı şirketlere yüz milyonlarca liralık ikramlarda bulunmanın adı petrol aramak değil, olsa olsa ülke kaynaklarını işportaya sermektir. Ve sonuçları, ne Demirel'in ne de özel petrol şirketlerine özel bir merakı bulunduğu söylenen Enerji Bakanı Kıratlıoğlu'nun beyanları ile gizlenemeyecek kadar acı ve başarısız olacaktır.

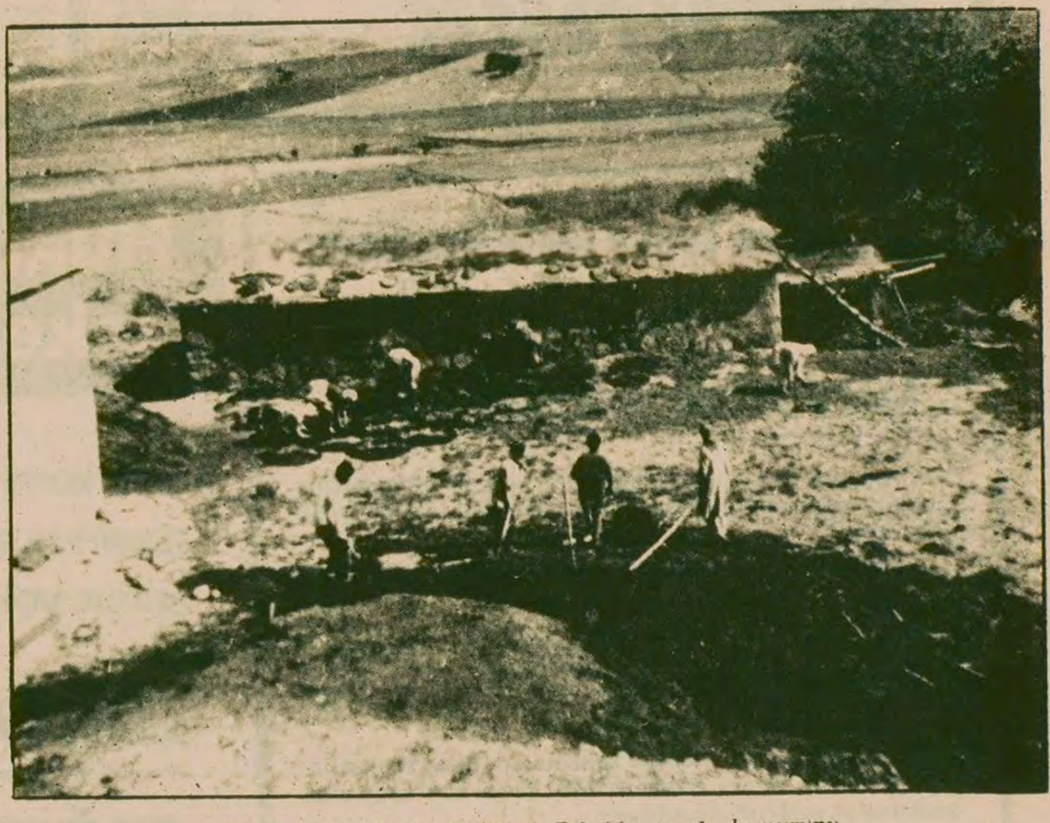
Milli kaynakları ve kuruluşları tahrip ederek ülkemizi kapkaç politikalarının mezadında harcamaya, Demirel'in de, Kıratlıoğlu'nun da hakkı yoktur.

TEZEĞİN ARDINDAKİ GERÇEK — AĞALIK

NURETTİN ATEŞ ● METİN GÖKTÜRK

● Yumakladığı her tezeğe sol elini bastırıp, işaret koyuyordu

Tezek yapan Ferho köylüleri. Erkekler tezek hamurunu hazırlıyor kadınlar ve çocuklar şekil verip, güneşe seriyorlar.

"Ağa toprağa Ali Beğ mir'inden senetlidir"

● "Arif ve Sait ağalar yalnızca bizim köyde 1800 dönüm arazide saltanat sürerler"

Köyün topraksızlarından Süleyman, ağanın tarlasından biçtiği buğdayı eşeğe yüklüyor. Yanındaki ağanın oğludur.

Mayıs ayı: Tomurcukların açılıp güle döndüğü, bal arılarının çiçekten çiçeğe uçuşup, yavukluların elele kelebekler gibi, renklerin cümbüşünde ve ince beyaz bulutların altında, pembecik gagalı kuşlar cıvıldaşırken...

* * *

Tepeleme mayıs dolu sepet boyundan büyüktü. Dört yaşındaki kardeşi ile birlikte ahırdan sürüye sürüye çıkardılar. Üç beş adımda bir geri dönüp, dökülen mayısları eteğine toplayıp, babasının kazdığı çukura kadar taşıdılar. Anası teneke ile taşıdığı suyu çukura boşalttı. Ağabeyi üç kürek saman daha serpti. Şimşek gibi bir gölge geçti ayakları dibinden. Başını kaldırdı gözleri kamaştı. İnce beyaz bulutun altında pempecik gagalı bir deli kuş çığlık çığlığa damların ardına aktı. Güneş tepedeydi. Babası çukurdaki yığına baktı, paçalarını sıvadı, girdi. Anası ıslak mayısı avuçladı, sıktı, üfeledi, "suyu az mı geldi ne?" diye düşündü.

Recep Ağadan bu yana

"Haramzade dürzü, şu mayıs çiğneyişine bak hele. Sanki bok değil, beynimi çiğniyor."

Recep ağanın oğlu idi. Kendi de ağa idi. Ama nerde babasının ağalığı, nerde kendininki. Babası rahmetli Recep ağa bütün harman ayı boyu ekinin başını bir dakika bile boş bırakmazdı. Gece demez, gündüz demez, o harmandan ötekine dolanır, toza samana batardı ama, bir teneke buğday bile kaptırmazdı köylüye. Teneke de ne, avucunu, alimallah danesini bırakmazdı ekinin. Ya kendisi? Recep'in oğlu olacak, şu Ferho köyünün bir ağası olacak kendisi? Teneke teneke, çuval çuval, ekinini kaptırıyor da, yine de elinden birşey gelmiyordu işte. "O günün köylüsü haram yemezmiş", diye düşündü. "Yemez değil, yiyemezmiş. Ama bak işte şu bok çiğneyen haramzadeye. Mayıs değil, asabımı çiğniyor. Paçasını çemirlemiş, zihnimde geziniyor itoğluit".

Ferho köyünün tepesine asılı o ince beyaz buluttan koyu ağır bir gölge düştü Recep ağanın ağa oğlunun yüzüne

Ferho Köyü

Elazığ-Erzurum karayolunun 90'ıncı kilometresinde yolun sağındaki yamaçta görünen köyün adı Arthan'dır. (Soğukpınar deyip çıktılar sonradan sonraya.) Ferho köyü Arthan'ın arka yamacına düşer. 34 hanede 350 nüfus yaşar Ferho'da. Asfalta yarım saat yaya yolu vardır. (Ferho ya da "Akyokuş" adını taktılar, nedense. Akı nerede, yokuşu nerede bilinmez). Arthan, Karabörek, Çiftlik, Tatar, Elayağmur, Maksutali ve İsabey köyleri komşu düşerler. Hepsi de birbirine benzer: Tezek yapar, tezek yakar ağalık derdi çekerler.

Kendimizi bildik bileli

Kendimi bildim bileli köyümüz ağalıktır. Babama, dedeme, daha da yaşlılara sordum, soruşturdum, onlar da söyledi: "Biz de kendimizi bildik bileli bu köy aha böyle ağalıktır, zamanında bu toprakları onlar kazanmış, kendine mülketmişler. O zamandan bu yana toprağımız ağalıktır, hepsi de Ali beğ mirinden senetlidir oğul"

Ağalara sorsan, "Taaa zamanında çil çil altın döküp almışlardır. Ve Ali 'beğ mir'inden senete bağlanmıştır külli yekunu".

Köyümüzün topraklarında hükmeden ağa sayısı önceleri dörttü. İkisi zamanla toprakları parça parça sattılar, çekip gittiler. Arif ve Sait ağalar ise daha da büyüyüp yalnız bizim köyde 1800 dönüm araziyi ele geçirip saltanatlarını sürdürdüler. İkisi de Palu ve köylerinde geniş bağ ve bahçelere ve mülklere sahiptirler. Elazığ'ın içinde oturur, bu arazilerden gelen servetleri oralarda yerler.

Tarihi gerçek

Osmanlı zamanında bizim bu taraflarda Ermeniler yaşarmış. Şimdi olduğu gibi köyler halinde değil de, daha çok dağınık şekilde, tek tek evler kurarak yerleşmişlermiş. Ermenilerden kalma evler bunun böyle olduğunu gösteriyor. İşte köyümüzün Ferho ismini o zamandan Ermenilerden aldığı sanılıyor. Rivayete göre, bizim köyü ilk kuran kişi bir Ermeni imiş ve adı da Ferho imiş. Köyümüzdeki bazı yer isimleri de şöyledir: Hıço, Koko, Mano... Yani hep Ermenice kelimeler.

Kurtuluş Savaşı yıllarında Ermeni ayaklanması ve ardından Ermeni katliamı gerçekleşmiş. İşte o günlerde bazı çetebaşları Ermenilerin topraklarına el koymuşlar. Tabii ki beş kuruş bile ödemeden. İşte bizim köyün ağalarının haysiyet ve cibiliyeti bu talandan gelmektedir. Şişine şişine, övüne övüne "zamanında kazandık bu toprakları, çil çil altın döktük" palavrasının ardında bu tarihi gerçek yatar.

Mayıs ham kalmamalı

Şose tarafından ince bir esinti geldi. Çiğnenen mayısın, samanın, suyun kokusunu kekik kokularına katıp Karabörük köyüne doğru savurdu. Ferho köyünün üstünde asılı gibi duran ince beyaz bulut dağıldı, kayboldu.

(Kıştan beri ahırın köşesinde biriktirilen mayıs, bu aya kadar bekletilir. Hava ısınıp, toprak daha er sabahtan buğulanmaya başladı mı az önce küçük kızın ve 4 yaşındaki kardeşinin yaptığı gibi sepetlerle taşınıp çukurlara doldurulur, samanla suyla karıştırılıp hamur edilir)

Çukurdaki mayıs hamurunun suyu az gelmemişti. Kıvamı güzel tutmuştu. Ağabeyi ve amca oğlu tezkereyi getirdiler. Babası kürekle dolduruyor, onlar harman yerine taşıyorlardı.

Gözlerini kısmış, ince beyaz bulutun kekik kokulu yel ile dağılışını seyrediyordu. Anasının sesini duyunca gökteki oyuncağını bırakıp harmana koştu. Tezek yumaklamayı severdi. Anası, ablaları, nenesi, dört yaşındaki bacısı, hepsi tezek hamurunun başına sıralanmışlardı. Kendine bir yer açıp o da çöktü. Ekmek yapar gibi yuvarlak yuvarlak yassı yassı edip güneşin altına diziyorlardı. Ekşimsi kekre bir koku sarmıştı harman yerini, köyü ve havayı.

O gün, gün devrilene kadar tezek yumaklandı. İkindi üzeri kıbleden koyu ağır bulutlar geldiler. Ortalık karardı, serin bir yel tozu, samanı, otu, çöpü savurdu durdu. Mayısın üstünde inip kalkan sinekler kayboldu. Akşama doğru kara bulutlar çekip gittiler, bir damla bile düşürmeden. Kimbilir nereye. Sinekler saklandıkları yerden çıkıp işbaşı yaptılar.

Küçük bacısı samanın içinde uyumuş kalmıştı. Kendinin de beli ağrıyordu. Yumakladığı tezeklerin hepsine birer işaret koymuştu Sol elini tezeğin tam ortasına bastırıp elinin izini çıkarmıştı. Kışın ocağa, sobaya atarken" Aha bunu da ben yapmıştım ana" deyip keyiflenecekti. Sırtını gerip, belinin ağrısını dinledi. Eğildi, kış geceleri için oyuncak hazırlığını sürdürdü.

MİRİ TOPRAK DÜZENİ

Osmanlıda topraklar devlete, yani padişaha aitti. Padişah bu toprakları "dirlik" olarak "Has, "Timar" ve "Zeamet" adı altında sipahilere tasarruf ettirirlerdi. Toprağın kullanma hakkı sipahinin, mülkiyeti ise devletin yani padişahındı. Sipahiler topladıkları vergilerin bir kısmını padişaha gönderirler, bir kısmını ise kendilerine alırlardı. Sipahiler ayrıca asker beslemek zorunda idiler.

Yani sultanlar baskı ve sömürülerini bu sipahi beyleri aracılığıyla sürdürürlerdi.

Bazı sipahiler bu toprakların bir kısmının kullanma hakkını daha küçük beylere senet karşılığı devrederlerdi.

YENİDEN DÜZENLENEN TRT

MEHMET YEŞİL

Doğan Kasaroğlu reorganizasyon kararını açıklarken

Yönetim Kurulunda 4 oy kilitlidir

ŞİMDİ gelelim asıl konuya. Sanırım "demiş-dedik" üslubu oyalanmadan öteye götürmeyecek bizi.

Sayın Genel Müdür bizi bunlarla uğraştırırken bakın neler ihmal edilmiş oluyor. Bu bölümde dile getireceklerimiz, gözden saklananlar.

Evet, "özerklik" 1972 de kaldırıldı. Geriye "tarafsızlık" kaldı. 359 sayılı Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu Kanununun 29.2. 1972 tarih 1558 sayılı kanunla değişik şeklinin birinci maddesi şöyle diyor:

"Türkiye Radyo Televizyon Kurumu adıyla tarafsız bir kamu tüzel kişisi kurulmuştur".

Yasa kuruyor kamu tüzel kişisini. Hem de ne olduğunu, nasıl olması gerektiği yüzyıllar boyu tartışılan bir kavramı, tarafsızlığı da ekleyerek. E, uygulama ne oluyor dersiniz? Tarafsızlık sağlanabiliyor mu? Elbette sağlanmıyor. TRT bugün olduğu gibi özellikle 1972 den bu yana söz konusu 1. maddeyi sürekli ihlal ediyor.

Böylesi bir yargı, öyle işkembe-i kübradan atılmaz. Durup dururken de kimseler kara çalmaz... Bizi bu yazıyı yazmaya iten neden TRT'nin "Yeniden düzenleme" adı altındaki keyfilik girişimleri ve dikkatleri başka konuya çekerek asıl nedeni unutturma çabaları....

TRT yasasının aksayan en önemli maddesi ile buna ilişkin somut uygulama örneklerini aşağıda anlatmaya çalışalım şimdi.

TRT'nin organları arasında birinci sırayı Yönetim Kurulu almaktadır. Yasa koyucu, önemi işlevinden gelen bir kurumu, tek bir kişinin yönetimine bırakmanın sakıncasını düşünmüş olmalı ki, böyle bir tasarrufa gitmiş. Yani kurumu sen yönet diye bir kurul oluşsun istemiş. Bunu yaparken de toplumun çeşitli kesimlerinden temsilciler belirlemiş. Bakın ne diyor yasa: "Madde 4 (29.2.1972 tarih ve 1568 sayılı kanunla değişik şekli)

Yönetim Kurulu aşağıdaki şekilde oluşur:

1) Genel Müdür
2) Bakanlar Kurulu Kararnamesiyle atanacak 3 kişi
3) a/ Hukuk ekonomi ve siyasi bilim
b/ Elektrik veya elektronik
c/ Türk dili, edebiyatı ve tarihi dallarından birer üye. Toplam 3 kişi
4) Batı musikisi ve sanatları dallarından bir kişi
5) Türk musikisi dalından bir kişi
6) Basın mensupları, İşçi Sendikaları Konfederasyonu, İşveren Sendikaları Konfederasyonu, Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu, Türkiye Ticaret Odaları, Sanayi Odaları ve Ticaret Borsaları Birliği, ve Türkiye Ziraat Odaları Birliği adaylarının arasından, biri basın mensubu olmak üzere 2 kişi.

Toplam: 11 kişi

Söz konusu maddenin 3, 4, 5, 6. fıkraları demokratik bir uygulama görünümünde. Ancak 1. inci ve 2. inci fıkralara ne buyurmalı. Gerek Genel Müdür, gerekse hükümet temsilcileri diyebileceğimiz bu üç saygıdeğer Bakanlar Kurulu Kararı ile atanmaktadır bu kurula. Evet, 7'si seçimle gelen bu kişilerin arasında 4'ü tepeden inme çörekleniyor. Yani tarafsız olması gereken bir kurulda -özellikle siyasi tarafsızlık söz konusu burada- belli bir taraf oluşuyor. Hem de azımsanmıyacak bir sayıyla. 4 oyuyla. Ve her türlü oylamada 4 oy peşinen kilitleniyor. 2 oy da şuradan ya da buradan gelince yönetim kurulu 6'ya karşı 5 oyla karar alıyor.

Rivayet olunur ki TRT yönetiminin son yeniden düzenleme çalışmaları da 4 red oya karşılık 7 kabul ile gerçekleşmiş.. Matematik ortada. Çıkarın 4 kilitlenmiş hükümet paralelindeki oyları 3 kabule karşılık 4 red çıkacak karşımıza.

Bu dün böyleydi. Bugün de böyle. Dileriz yarınlar, gerçekten demokratik bir uygulamayı getirir TRT'de.

Şimdi savımızı yenileyebilir miyiz? Asıl çelişki yasanın 1. inci ve 4'üncü maddeleri arasında iken, uygulanmayan bir organizasyonu aksıyor diye kaldırıp atmak, hatta aksayan yerlerin ne olduğunu henüz anlamadan yeni bir düzenlemeye gitmek neyi değiştirecek... Yoksa bu kılıf altında başka amaçlar mı saklı!

Biz beklerdik ki dün olduğu gibi bugün de bu çelişkiyi bilen Sayın Kasaroğlu, öncelikle 4. maddenin bu fıkralarını gündeme getirsin. Üstelik O'nun için pek de kolay başarılırdı bu küçük tadilat. Kasaroğlu'nun bildiği gibi daha önceki yıllardaki düzenleme çalışmalarında TV Daire Başkanlığı bir bütün olarak düşünülmüş ve bütünlük korunmuştu. Kasaroğlu yönetimi başa geçince sankı TRT'de herşey bitti de düzenleme hareketi kalmış gibi hükümetin IMF ile yaptığı pazarlıklar örneği büyük gizlilik içinde Reorganizasyon çalışmalarına başladı. Son dakikaya kadar da tabanın "prodüktörlerin" fikri alınmadı. TV Daire Başkanı Erdinç Sağlam bile önerilerinin tamamen değiştirildiğini ancak Yönetim Kurulu'nun kapısında öğrendi ve gerçek bir yayıncı gibi davranarak istifa etti. Bu istifa Genel Müdür Doğan Kasaroğlu da bir şok etkisi yarattı. Genel Müdür araya aracılar koydu, ama Erdinç Sağlam istifadan vazgeçmedi. Bu istifa Doğan Kasaroğlu, Erdinç Sağlam, Ertan Karasu Erhan İmset, Muammer Yaşar Bostancı, (ve hatta Doğan Erden, Tekin Gürzumar) ekibindeki ilk bölünme oldu.

TRT Genel Müdürü AP hükümetinin Genel Müdürü olarak atanmıştır.

O halde Genel Müdürün isteği AP'lilerce kırılacak mı sanki... CHP ise böyle bir değişikliğe çoktan teşne. Değilse bile olmak zorunda.

"Bu değişikliğe ne AP, ne CHP yanaşır." İyi mi! Peki niye?

Neyse, biz konuyu somut örneklerle biraz da başka yönde irdeleyelim. Ve de görelim bakalım TRT gibi bir kurumun başında tarafsızlığı kanıtlanmamış bir yönetim olunca neler olur.

TRT Yönetim Kurulu

GENEL MÜDÜR Doğan Kasaroğlu (Hükümet tarafından getiriliyor)

YÖNETİM KURULU ÜYESİ Prof. Dr. Abdurrahman Çaycı.

YÖNETİM KURULU ÜYESİ Rıza Rit.

YÖNETİM KURULU ÜYESİ Rafet İbrahimoğlu (İşveren)

YÖNETİM KURULU ÜYESİ Sarper Özsan

YÖNETİM KURULU ÜYESİ Güngör Mengi

YÖNETİM KURULU ÜYESİ Prof. Dr. Zeyyat Hatipoğlu-liberal sağ görüşlü. (Bakanlar Kurulu atadı)

YÖNETİM KURULU ÜYESİ Dr. Fahir Armaoğlu AP'li Tercüman gazetesi yazarı (Bakanlar Kurulu atadı)

YÖNETİM KURULU ÜYESİ Doç. Dr. Mukbil Özyörük Tercüman gazetesi yazarı. (Bakanlar Kurulu atadı.)

Erdinç Sağlam TRT Daire Başkanıyken Kasaroğlu ile birlikte. Altta ise yeni Daire Başkanı Erkan İmset

Açıkça

DOĞAN YURDAKUL

"Müthiş" keşifler

MHP'nin Hergün gazetesi, bir süreden beri "Şeytan Üçgeni" adlı bir yayınla, hakkımızda "müthiş" ifsaatlarda bulunuyor.

İşin ilginç yönlerinden biri, bu yayının Ali Yurtaslan'ın itirafı ile birlikte başlamış olması.

İtirafın yayınlanmasıyla birlikte önce MHP "iftiradır" falan gibi bir şeyler geveledi ve sustu. Ardından eski ÜGD Başkanlarından biri "Bizim böyle bir üyemiz yoktur" dedi. Fakat Ali Yurtaslan'ın ÜGD Genel Merkezi Yönetim Kuruluna seçildiğinin küpürü yayınlanınca o da pes etti.

İşi, Hergün gazetesinin büyük ve ünlü "Araştırma Servisi"ne bıraktılar. "Aman ne edin, edin şunlara bir cevap yetiştirin" dediler.

Hergün'ün "Araştırma Servisi" böyle bir şeye hazırlıklı değildi. Ellerinde daha önceleri bizi kötüleyebilmek için yayınladıkları saçma sapan yazılardan kalma bir-iki şey vardı. Bari şimdilik bunlarla idare edelim dediler.

Ve "Şeytan Üçgeni"ni yayınlamaya başladılar.

Önce 12 Mart döneminin gazetemizde teşhir edilmiş olan bir işkencecisine başvurdular. Ferit İlsever ve avukatına MİT ajanı olduğunu açıklamış olan bu adam, şimdi "Bunlar benim MİT ajanı olduğumu nereden biliyorlar?" diye soruyordu.

O bitti, arkasından tekrar 12 Mart döneminin iddianamelerine sarıldılar.

Büyük "Araştırma Servisi", İddianameyi sayfa sayfa yırtıp dizgiye veriyordu. Üstünde ne yazdığını değil araştırmak, okumak zahmetine bile katlanmıyordu.

Şahsımla ilgili bölümden bir örnek vereyim:

"Şükrü Doğan Yurdakul. Mehmet Oğlu, Cennet'ten doğma, 1956 doğumlu Söke Sarıkemer köyü nufusuna kayıtlıdır. Söke Meslek Ziraat okulunda okumuştur."

Önce kendi kendimi tanıyamadım. Sonra acaba beni on yaş gençleştirdikleri için teşekkür mü etsem diye düşündüm.

Meselenin aslı şuydu:

12 Mart döneminde savcılar hakkımızdaki iddianameyi yazarlarken, benim hüviyetim ile Sökeli bir köylü arkadaşın huviyetini karıştırmışlar. Benim yerime onu, onun yerine beni yazmışlar. Bu yanlışlık sonra düzeltilmişti.

Hergün'ün elinde düzeltilmemiş iddianame vardı. Araştırma Servisinin büyük dedektifleri acele ve telaşla bunu olduğu gibi dizgiye verdiler. Çünkü amaç bir an önce Aydınlık ile ilgili bir şeyler yazmaktı. Fazla ince eleyip sık dokumaya zaman yoktu.

Şeytan Üçgeninden şahsımla ilgili bir örnek daha vereyim.

"Doğan Yurdakul halen Aydınlık takımındandır. Aydınlık'ın iç sahifelerinde "Gerçeğin Işığı" başlığı altında makaleler yazmaktadır".

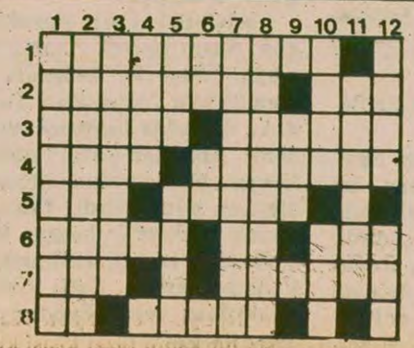
Bildiğiniz ve şu anda da gördüğünüz gibi benim köşemin başlığı "Açıkça". Bir yıldan fazla bir zaman önce, "Gerçeğin Işığında" değişmiş, "Açıkça", olmuştu.

Demek ki Hergün, bu "Şeytan Üçgeni" yayınını bir buçuk yıl önce hazırlayıp bir kenara koymuş. MHP'den "Aydınlık aleyhinde yayın yapın" diye bir emir gelince kullanmak için. Şimdi buna gerek duyulunca, gözden bile geçirmeden apar topar yayınlıyorlar.

Bunları, Ali Yurtaslan'ın açıklamalarının MHP'de yarattığı telaş, panik ve şaşkınlığını göresiniz diye yazıyorum.

Bir de Hergün'ün ne müthiş bir araştırma servisi olduğunu ve ne kadar korkunç keşiflerde bulunduğunu anlayasınız diye.

BULMACA

SOLDAN SAĞA: 1) Kişinin eksikliklerine karşın kendisine uyan bir iş yapmasını sağlamak amacıyla tedavi etme 2) Son yarışa katılacak yarışçıları seçmek için düzenlenen seçme yarışları—Tatlı bir yiyecek 3) Talihleri çizdiği zannedilen doğaüstü güç—Oymak. 4) Dilbilgisinde ilgeç—Gaipten haber verme durumu 5) TERSİ bir çoğul eki—İstanbul'da bir semt 6) İvedi—Bir emir—Baston 7) TERSİ eski dilde gece—Bir ilimiz 8) Kimyada Samaryum'un simgesi—TERSİ katışık.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1) Bir kimsenin yararlılığını gösteren belge 2) TERSİ uğraşma, savaşma, çatışma 3) Tanrıyı tanık tutarak bağışla anlamında kullanılır 4) TERSİ Bir sanat yapıtında işlenen konunun özü 5) Kaleyi koruyan oyunculardan her biri—Bebek 6) TERSİ kimyada Lityum'un simgesi—TERSİ bir renk 7) Kirletme 8) Hollanda'lı casus dansöz 9) Bir emir 10) Kültür—Dört tarafı suyla çevrili kara parçası 11) Gemiye uzatılan köprü 12) TERSİ erkek keçi—Anne.

DÜNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

SOLDAN SAĞA: 1) Kirizmalamak 2) Ilık-Utarit 3) riseN-Emanet 4) kşA-Ekşimiş 5) Ak-Asal-aC 6) Yitirmek-İma 7) Al-Li-Markiz. 8) Ki-Engebe-Ma.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1) Kırkayak 2) İlişkili 3) rısA 4) ikE-Ail- 5) Nesrin 6) mU-kaM 7) Ateşleme 8) lamİ-kaB 9) Arama-Re 10) Minicik 11) Ateş-Mim 12) pazA.

sorular? cevaplar

İstanbul'dan bir okuyucumuza cevap:

DEVLETÇİLİK SOSYALİZM MİDİR?

SORU Sovyetler Birliği'nde devlet mülkiyeti hakim olduğuna göre bu ülkenin sosyalist olduğunu söyleyemez miyiz? (İstanbul'dan bir okuyucu)

CEVAP Revizyonistler devletçiliği sosyalizmle aynı şeymiş gibi gösteriyorlar. Ne yazık ki, sınıf meselesini tam kavrayamayan birçok iyi niyetli aydın bu bakış açısına kendini kaptırabiliyor.

Revizyonistlerin iddialarının temelinde yatan şey, devleti "sınıflarüstü" bir varlık gibi gösteren burjuva devlet teorileridir. Marks ve Engels, devlet mülkiyetinin niteliğini belirleyen şeyin, devletin sınıf karakteri olduğunu göstermişlerdi. Marks bu konuda şöyle demiştir;

"... Zengin sınıflar iktidarda oldukça, herhangi bir millileştirme, sömürünün ortadan kalktığını değil, fakat sadece sömürü biçiminde bir değişiklik olduğunu gösterir..." (Marks-Engels, Eserler, Rusça Baskı, Cilt XXVIII, s. 301-302)

Engels ise şöyle diyordu:

"Bu sahte sosyalizm, bütün devletleştirmeleri, hatta Bismarkvari devletleştirmeleri bile, kestirmeden "sosyalist" ilan ediyor. Eğer devletin bütün sanayiyi devralması sosyalizm sayılacaksa, o zaman Napolyon ve Metternich de sosyalizmin kurucuları arasında sayılmalıdır.." (Ütopik Sosyalizm ve Bilimsel Sosyalizm, Sol Yayınları, Kasım 1970, s. 93-94)

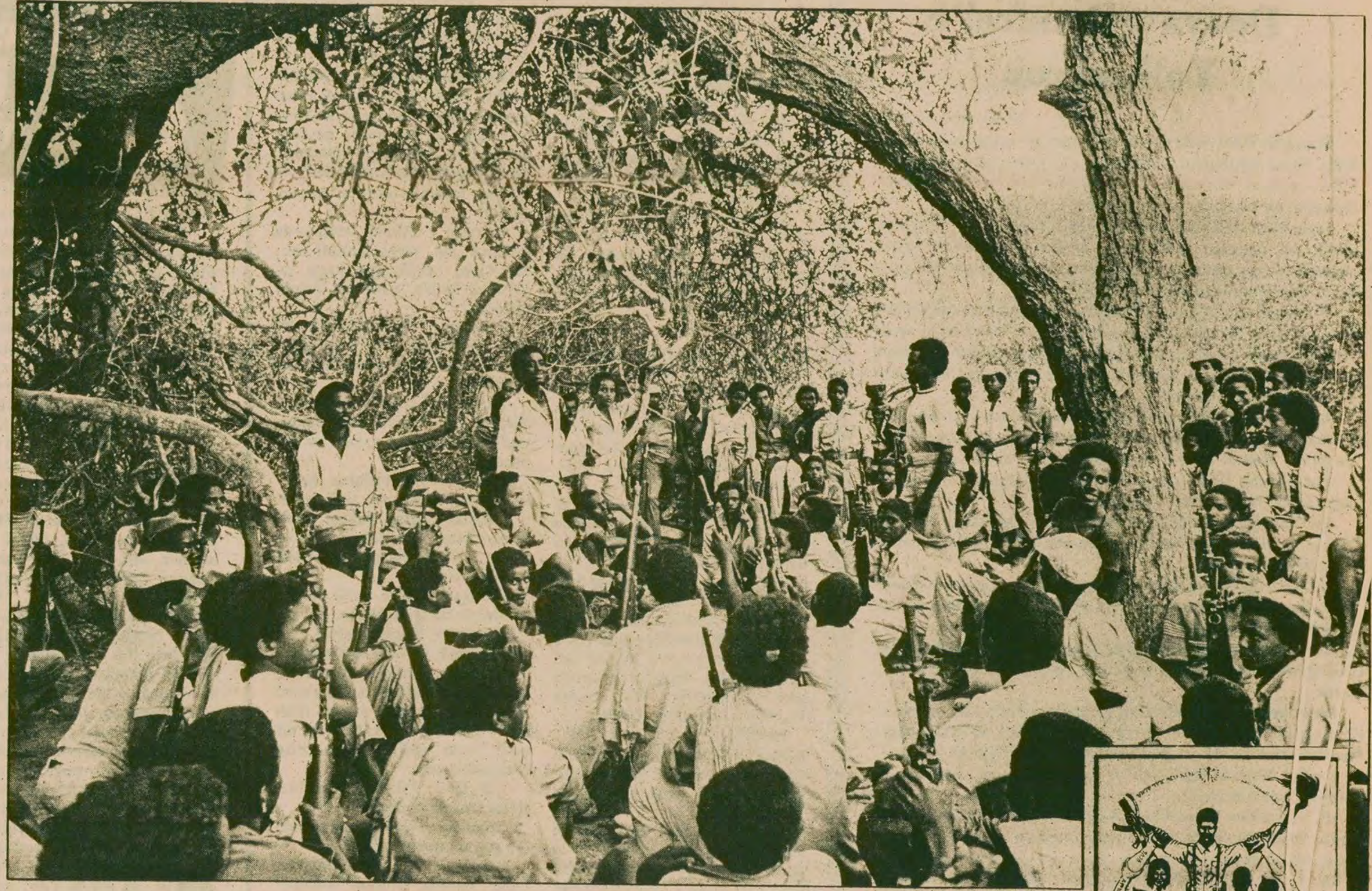
Yine Engels başka bir yerde şunları belirtiyor:

"Ama ne anonim şirketlere geçiş, ne de devlet mülkiyetine geçiş, üretici güçlerin sermaye olma (kapitalist olma) niteliğini ortadan kaldırmaz.. Biçimi ne olursa olsun modern devlet, özünde kapitalist bir mekanizmadır, kapitalistlerin devletidir, kollektif kapitalizm idealinin cisimleşmesidir. Üretici güçlerin ne kadar büyük bir kısmını kendi mülkiyetine geçirirse, o ölçüde gerçekten kollektif kapitalist haline gelir ve vatandaşları daha çok sömürür. İşçiler, ücretli işçiler proleterler olarak kalırlar Kapitalist ilişki ortadan kaldırılmaz; tam tersine son haddine vardırılır." (Aynı yerde)

Lenin ise aynı konuda şöyle diyor:

"Bu konuda en yaygın olan hatta, tekelci kapitalizmin ya da tekelci devlet kapitalizminin artık kapitalizm olmaktan çıktığı ve 'devlet sosyalizmi' sayılabileceği yolundaki burjuva reformcu görüştür." (Devlet ve Devrim, Aydınlık Yayınları)

Bunlar da göstermektedir ki, bir ülkede devlet mülkiyetinin hakim olması o ülkenin sosyalist olması anlamına gelmez. Peki, belirleyici kıstas ne olmalıdır? Belirleyici kıstas hangı sınıfın iktidarda olduğunun tespit edilmesidir. İşçi sınıfının ve diğer emekçilerin üretim süreci içindeki rolleri ve durumları nedir? İşçi sınıfı, üretim sürecinin tümü üzerinde tayin edici bir denetime sahip midir, yoksa yaşamak için işgücünü satmak zorunda olan bir üretici güçten mi ibarettir? Toplumda nasıl bir bölüşüm sistemi yürürlüktedir? İşçi sınıfının ve bütün emekçi halkın çalışmasının ürünleri, kimler arasında ve ne şekilde pay edilmekte; hangi toplumsal kesimlerin çıkarları doğrultusunda ve ne gibi amaçlar uğrunda kullanılmaktadır? İşte bu kıstaslara bakarak Sovyetler Birliği'nin sosyalist mi, yoksa kapitalist mi olduğunu tespit edebiliriz. O zaman Sovyetler Birliği'nde emekçileri son haddine kadar ezen ve sömüren bir kapitalist rejimin varlığını açıkça görebiliriz.

Eritre Halk Kurtuluş Cephesinin Asmara yöresindeki bir kampında gerillalar eğitim görüyor. Eritre Halk Kurtuluş Cephesinin afişlerinden birinde birlik ve savaş simgesi.

Eritre'de barış istemeyen Etyopya yeni saldırılar peşinde

● Etyopya 20 yıldır hiç bir zaman kesin zafer kazanamadı

DIŞ HABERLER SERVİSİ

20 yıldır süren Eritre sorunu, eski Etyopya İmparatoru Haile Selassiye ve şimdiki Moskova yanlısı askeri cunta lideri Haile Mengistu Marianu yönetiminin ilhakçı siyasetlerinden ötürü, bir türlü adil bir çözüm bulamıyor, Daha da kötüsü "sosyalist" olma iddiasıyla iktidarı ele geçiren Mengistu başkanlığındaki cunta bir zamanlar bağımsızlığa çok yaklaşan Eritre halkının özgürlük istemlerini şiddetle bastırarak diplomatik görüşme yollarını iyice tıkamıştır.

Bilindiği gibi Eritre sorunu Birleşmiş Milletler Genel Kurulunda ilk kez 2 Aralık 1950'de 390 sayılı kararla bir sonuca bağlanmış ve 10 Temmuz 1952 de Habeşistan Anayasası ve Federasyon Yasasına uygun olarak "özerk" bir bölge olarak kurulup tanınmıştı. Ne varki o zamanın İmparatoru Haile Selassiye 1955 yılında Eritre'nin bu durumuna son vererek İngilizler zamanında yürürlükte olan 121 sayılı yasayı geri getirdikten sonra Eritre bayrağını, yöresel dillerden olan Tigrinya ve Arapçayı da yasaklamaya kalkışmıştı 14 Kasım 1962'de ise merkezi hükümet, bölgeyi tamamen ilhak etmişti.

ERİTRE HALKININ TEPKİSİ

Bu durum, özgürlüğe düşkün Eritre halkı arasında çeşitli tepkilere yolaçtı. Bu tutumuna karşı ilk örgütlü tepki ise 1 Eylül 1961'de kurulan "Eritre Kurtuluş Cephesi"nden (EKC) geldi. O günden bu yana devam eden ve özellikle "Eritre Kurtuluş Cephesi" ve "Halk Kurtuluş Cephesi" örgütü altında mücadele eden Eritre halkı 1974 yılına geldiğinde ülkenin yüzde 90'ını kurtarmış bulunuyordu.

1974 yılında İmparator Haile Selassiye'nin bir askeri cunta tarafından devrilmesinden sonra Eritre sorunu bu kez gittikçe boyutları genişleyen uluslararası bir sorun haline geldi. Bu kez oyuna Rusya ve Küba da karışarak geçmişte savundukları "Eritre halkının kendi kaderini tayin hakkını" unutarak bu kez "Eritre'nin ayrılıkçı bir hareket olduğunu" iddia ettiler.

Eritre halkının bağımsızlık istemlerini kan ve ateşle bastırma yolunu denediler. Etyopya'ya modern Rus savaş tank ve uçakları gönderilirken, Güney Yemenli pilotlar ve 16 bin Küba eskeri de savaşa bizzat katıldılar. Bunda istenilen sonucu alamayan Etyopya yönetimi ilk kez 7 Eylül 1974'de o zamanın Dışişleri Bakanı Zonude Ghabre, Selassiye aracılığıyla Sudan hükümetine bir çağrı yaparak Eritrelilerle görüşme masasına oturabileceklerini ima etmişti. Karşılığında "Eritre Kurtuluş Cephesi" aşağıdaki koşullarla görüşmelere başlanabileceğini duyurmuştu.

* Etyopya'nın EKC'yi Eritre halkının temsilcisi olarak kabul etmesi.

* Görüşmelerin, Eritrelilerin bağımsızlık istekleri temeline dayanması.

* Görüşmelerin tarafsız bir ülkede BM, Arap Birliği ve Birleşik Afrika Örgütünün gözetimi altında sürmesi.

Ne var ki bu ön şartlardan hiç bir şey çıkmadı. Üstelik Etyopya yönetici zümresi içinde 60'a yakın siyasi-askeri şahsiyetler tutuklanarak "memleketin bütünlüğünü zedeleme" suçlamasıyla kurşuna dizildiler.

SORUN ASKERİ ALANA KAYDI

Bu gelişmeler Etyopya askeri Cuntasının Eritre sorunu hakkında gerçek niyetini de ortaya koyuyordu. Bunun üzerine iki taraf da artık sorunun askeri yönetimlerle çözülebileceğini varsayarak yoğun saldırı ve savunma hazırlıklarına giriştiler.

Sovyetlerin yoğun maddi ve manevi desteğini alan Etyopya, o günden beri Eritre'ye karşı şiddetli saldırılara geçti. Ancak Eritre Kurtuluş Örgütleri, amansız direnişlerinde ve kararlı siyasetlerinde ısrar ederek Sovyet-Küba-Etyopya saldırılarını göğüslediler. 1978'de Etyopya lehine olan askeri güç dengesi bu yılın başlarından itibaren bir "denge" dönemine girdi. Bu Eritreli direnişçiler adına büyük bir başarıydı.

Son gelişmeler üzerine Etyopya hükümeti, geçtiğimiz aylardan itibaren kendi koşullarına uygun görüşme yollarını arama çabasına girişti. Mengistu'nun geçtiğimiz mayıs ayında Sudan'a yaptığı ziyarete de bu açıdan bakmak gerekiyordu. İki komşu ülke hükümetinin Eritre hakkındaki görüşleri farklılık göstermesine rağmen görüşmedeki amacın, bölgede sürüp giden şiddetli çatışmaları hafifletecek çözüm yolları aramak olduğu da düşünülüyor. Nitekim Eritre'deki iki direniş örgütü Adis-Ababa'yı bu kez de önkoşul öne sürmeden masaya oturmaya davet etmişlerdi.

Tüm bunlara rağmen başarısızlıklarını bir türlü kabul etmeyen Etyopya askeri yönetiminin gerek Eritre gerekse Somali'ye karşı yeni saldırılar düzenleyeceği kanısı gittikçe yaygınlaşıyor. Etyopya hükümetinin ayrıca, Eritre'ye saldırı için "hasat mevsimini" beklediği sanılıyor.

Ancak Eritre direnişçileri hazırlığı yapılan saldırının farkında ve ona göre de önlemler alma yollarını araştırıyorlar.

Örneğin 5 Ağustos günü Asmara'da Eritre Halk Kurtuluş Cephesi bir bildiri yayınlayarak Moskova'nın Etyopya'ya sinirleri tahrip edici gaz bombaları ile donatılmış 40 helikopter verdiğini açıkladı. Öte yandan aynı örgütün sözcülerinden M. Azzazi yabancı basına verdiği bir demeçte şunları belirtti: "Geçmişte napalm bombası kullanmakta tereddüt edemeyen Etyopya hükümetinin bu kez Moskova tarafından verilen kimyasal silahları kullanmakta şüpne etmeyeceği kesindir."

Etyopya hükümetinin şimdilik Eritre'ye hiç bir şekilde taviz vermeyeceği görünüyor. Bu, Eritre sorununun iyice kızışması ve Nil vadisinin bir kez daha karışacağı anlamına geliyor.

Riyad, Amman ve Rabat yönetimleri Kahire ile ilişkilerine düzeltme yolunda

Araplararasında yeniden birlik sağlanıyor mu?

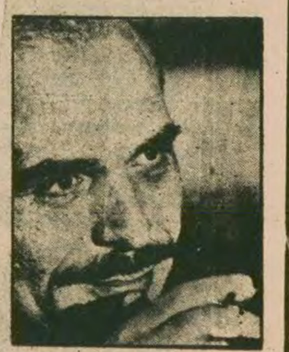
Enver SEDAT (Mısır)

Prens Fahd (Suudi Arabistan)

Kral 2. Hasan (Fas)

Kral Hüseyin (Ürdün)

● Mısır basını gelişmelerden son derece umutlu

● Fas Kralı 2.Hasan, Enver Sedat'ı ikna etmeye çalışıyor

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Ortadoğu'nun kilit sorunu Filistin meselesinde son zamanlarda yeni ve önemli gelişmeler oldu. Suudi Arabistan Veliahtı Prens Fahd, İsrail'e karşı "Cihad" ilan edilmesini savunurken, Mısır Devlet Başkanı Enver Sedat, kasım ayında yapılacak olan Amerikan Devlet Başkanlığı seçimlerinden sonra yeni bir Camp David zirvesinin yapılmasını önerdi. Özellikle Kudüs'ün İsrail'in "Ebedi ve bölünmez" başkenti ilan edilmesinden sonra Arap dünyası içindeki ayrılıkların belirli ölçülerde azaldığı tespit ediliyor.

Batılı istihbarat kaynakları bir süre önce, Kahire ile Şam yönetimi arasındaki buzların çözülmekte olduğunu ileri sürerken, Mısır'ın Körfez ülkeleri ile de ilişkilerini sürdürdüğünü bildiriyordu. Enver Sedat'ın "Camp David dışında bir seçenek olursa, bütün Araplar ile bu seçeneği denemeye hazırım" demesi de Arap dünyası içindeki ilişkiler açısından önemliydi.

Ortadoğu'daki güvenilir kaynaklar, Riyad yönetimi ile Kahire arasında da gizli görüşmelerin yapıldığını belirtti.

FAS ARABULUCU MU?

Camp David Anlaşmalarına "ihtiyatlı" bir şekilde muhalefet eden Fas Kralı 2. Hasan'ın Enver Sedat ile olan ilişkisi de Arap dünyasında yeni gelişmelere yol açabilecek nitelikte olarak değerlendiriliyor.

Kral 2. Hasan'ın, Enver Sedat'a, İsrail'in Kudüs'ü ilhakından duyduğu endişeyi dile getiren mesajı Kahire'deki diplomatik gözlemciler tarafından ilgiyle karşılandı.

İslamabad'da yapılan İslam Konferansında Kudüs Komitesi Başkanlığına getirilen Kral 2. Hasan, Sedat'a gönderdiği mektupta Mısır'ın Kudüs meselesinde "Daha kararlı bir tutum" almasını istedi. Kral Hasan, "Bu tutum, hepimizin Mısır'ı yeniden benimsemesini kolaylaştıracaktır, çünkü mevcut ayrılık tüm Müslümanlar ve Araplar için üzüntü vericidir" dedi.

Mısır basını, Devlet Başkanı Enver Sedat'ın bu "Olağanüstü önemli mesajı" dikkatle ele aldığını belirtiyor.

Kültür ve tanıtma işleriyle ilgili Devlet Bakanı Mansur Hasan 30 Temmuzda Monte Carlo Radyosuna verdiği demeçte Kral 2. Hasan'ın mesajının dostça olduğunu belirtti. Mansur Hasan, bu mesajın, görüş ayrılığı ne olursa olsun, Araplar arasında anlaşma sağlama yolunda bir başlangıç olmasını dilediğini ifade etti.

KAHİRE BASINI UMUTLU

Mısır'da yayınlanan "El Siyase" gazetesi 3 Ağustos tarihli sayısında yayınlanan "Son olaylar Araplar arasında yeniden yakınlaşmanın işaretleri mi?" başlıklı yazısında, son haftalarda Kahire'de Araplar arasında yeniden bir yakınlaşmanın başladığını yazdı.

Gazetenin yorumunda Kral 2. Hasan'ın mesajının yanı sıra, Suudi Arabistan'lı yetkililer ve turistlerin tatil için Kahire'ye akın etmeleri ve Körfez hükümetlerinin Kahire'yi ziyaret için yurttaşlarına izin vermesini ve Riyad yönetiminin Mısır hükümeti yetkililerini Suudi Arabistan'a davet etmesini de yeniden yakınlaşma işaretlerine örnek olarak gösteriyor. Bu örnekler arasında ayrıca, Sudan Devlet Başkanı Cafer Numeyri'nin, Mısır'ın 23 Temmuz devriminin yıldönümünde Enver Sedat'a kutlama mesajı göndermesi ve Ürdün Kralı Hüseyin'in Ürdün Başbakanının ölümü nedeniyle Sedat'ın gönderdiği başsağlığı mesajına karşılık teşekkür mesajı göndermesi de yer alıyor.

Ekim 1973 savaşının 7. yıldönümü nedeniyle yapılan törenle ilgili olarak bir dizi makale yayınlayan "October" dergisi, Arapların başarı nedeninin savaştaki birlikte yattığını vurguladı. Dergi aynı zamanda, Arap devletleri arasındaki bugün var olan ayrılıklara da değindi ve şunları yazdı: "Dış görünümde pek belli olmamasına rağmen, her yerde değişiklik belirtileri başgöstermektedir." October dergisi daha sonra özellikle Körfez ülkelerinin büyüyen tehlike karşısında tutumlarını değiştirmekte olduğunu yazıyor. Mısır dergisi, Suudi Arabistan Veliahtı Prens Fahd'ın mevcut olan bölünmelerden son derece rahatsız olduğunu ve bu soruna mutlaka bir çözüm bulunması gerektiğini söylediğini belirtti.

Kahire yönetimine yakınlığıyla tanınan "October" dergisindeki yazının sonunda, Arap ülkeleri arasında birlik eğiliminin güçlendiği belirtiliyor ve bu eğilimin sürmesinin ümit edildiği vurgulanıyor.

Dosyayı Demirel'e Yolluyoruz

(Baştarafı 1. sayfada)

Dosyanın hükümetin elinde olmaması bir sorun değildir. Aslında dosya hükümetin emrindeki çeşitli mercilere verilmiştir. Fakat madem Başbakanın elinde kadar ulaşmamıştır. Şimdi dosyanın bir nüshasını bizzat Demirel'e de yolluyoruz.

Sayın Başbakana sunacağımız dosya herhangi bir dosya değildir. Ali Yurtaslan'ın İtirafının son derece önemli bir kısmı, yaşadığımız şu günlerde doğrulanmıştır. Doğrulayan da, gene hükümetin emrindeki sıkıyönetimdir.

İsa Armağan ve Mustafa Pehlivanoğlu adlarındaki iki idam hükümlüsünün Mamak Cezaevinden kaçmalarının hemen ertesi günü yaptığım basın toplantısında, Ali Yurtaslan'ın İtirafının bazı sayfalarını basına dağıtmış ve cezaevinden kaçma işlerini yürüten örgütü açıklamıştım.

Ali Yurtaslan, Mamak Cezaevinde ülkücülere yardım eden Yüzbaşı Hasan Mesçi'nin adını vurguluyor ve kaçırma işinde Mesçi'nin önemli bir rol oynayabileceğine dikkat çekiyordu. Yurtaslan'ın İtirafı'nın gün sonraki Sıkıyönetim bildirisi ile doğrulandı, Hasan Mesçi tutuklandı.

Ali Yurtaslan, kendilerine yardım eden avukatlar arasında Yalçın İlikli üzerinde özellikle duruyor ve Seyfettin Ercan'ın da ismini veriyordu.

İtiraf on gün sonra doğrulandı. Her iki avukat da, iki idamlığı kaçırma olayıyla ilgili olarak mahkemeye sevkedildi ve Yalçın İlikli tutuklandı.

Ali Yurtaslan, Cezaevinden Adam Kaçırma Örgütünün ve ÜGD Hukuk Masası Şefinin Erdem Şenocak olduğunu belirtiyordu.

İtiraf gene doğrulandı. Dün yayınlanan Sıkıyönetim bildirisi, Erdem Şenocak'ın "Ülkü Yolu Derneği (ÜYD) Ankara Merkezi Hukuk Masası Şefi" olduğunu belirtiyor ve Şenocak'ın ismini Mustafa Pehlivanlı'yı kaçıranların en başında sayıyordu. O da tutuklandı.

Ali Yurtaslan, Cezaevinden Adam Kaçırma Örgütünde görev alanlar arasında, Fatih Kirişçioğlu ve Yaşar Yaralı'nın da bulunduğunu söylemişti. Bunu da basın toplantısında açıklamıştım.

İtiraf bir kere daha doğrulanıyordu. Her ikisi de, kaçırma olayında görev almışlar ve tutuklanmışlardı. Demek ki, Cezaevinden Adam Kaçırma Örgütü Ali Yurtaslan'ın bıraktığı gibi duruyor ve faaliyetine devam ediyordu.

İtiraf dosyasının bir kısmı, Ankara Sıkıyönetim Komutanlığının son iki günlük çalışmalarıyla resmen ve alenen üstelik harfi harfine doğrulanmıştır.

Herhal de biz, bu isimleri telefon rehberinden bulmamıştık. Yaptığımız araştırmalar, Ali Yurtaslan'ın itiraflarının gerçek olduğunu gösteriyordu. Bu nedenle ölümü göze alan bu cesur insanın verdiği bilgileri kamuoyuna açıkladık. Şimdi aynı ciddi tutumu hükümetin de almasını istiyoruz.

Dosyayı size yolluyoruz Sayın Demirel! Önemli bir kısmı şimdiden doğrulanmış bir dosya birkaç güne kadar elinizde olacak. Şimdi hükümete, dosyanın geri kalan bölümünü aydınlatmak kalıyor.

Bütün sorun, hükümetin niyet etmesidir. Başbakan Demirel, cinayet çetelerini ezmek konusunda sık sık hiddetli ve şiddetli açıklamalarda bulunmaktadır. Ama bugüne kadarki uygulama, bu sözlerin samimi olmadığını göstermiştir. Demirel iktidarı, bırakalım MHP'nin işlediği cinayetlerin üzerine gitmeyi, bu canilerin devlet içine yuvalanmasına göz yummuş, hatta yardımcı olmuştur. MHP'nin cinayetlerini ortaya çıkaran Dürüst Oktay adlı komiser Urfa'ya sürülmek istenmiştir. Bu ne demektir?

Demirel hükümeti, bu tutumunu değiştirmelidir. Ali Yurtaslan dosyasını ciddiyetle incelemek, araştırmak ve soruşturmayı derinleştirmek hükümetin görevidir. Biz her türlü yardımı yapmaya hazırız. İstediğiniz dosya olsun; elimizde başka dosyalar da var, onları da yollayacağız. MHP'nin bütün kanlı faaliyetlerini bir bir ortaya dökeceğiz. Hiç kimsenin gücü, gerçekleri örtbas etmeye yetmeyecektir. MHP'yi korumakta ısrar edenler, ileride çok mahçup olacak ve milletin yüzüne bakamayacaklardır.

Bu havayla faşist tırmanışı nasıl engellersiniz?

(Baştarafı 3. Sayfada)

nızın siyasi sebeplerini saptadınız mı?" dediğimizde aldığımız cevaplar yürekler acısı. Efendim Türkiye'de idare bozukmuş, Maliyede çalışan memurların büyük çoğunluğu ilk okul mezunuymuş, demir ithalatında şöyle aksaklıklar olmuş, vs.

"Partinizin içini her türden fraksiyon doldurmuş, ne yapacaksınız bunlara karşı?" diyoruz. Dişe dokunur bir tutum yok.

Sıkıyönetim görüşmeleri ise içler acısı. CHP sözcüsünde MHP'ye karşı açık ve mücadeleci bir tutumun zerresini göremiyoruz. AP Milletvekilleriyle karşılıklı bağırış çağırıştan başka bir şey yok. Bir CHP'li kalkıyor anarşinin esas kaynağının Yunanistan ve İsrail olduğunu söylüyor. CHP sözcüsü konuşmasını bitirdikten sonra AP sözcüsü kürsüye gelince Ecevit dahil CHP'liler salonu terkediyorlar. Boğazına kadar cinayete batmış MHP'nin sözcüsü de salondaki çok az sayıdaki CHP'linin sessiz bakışlarıyla konuşmasını sürdürüyor.

Arkasından 12 Mart'ın ünlü generali Ali Elverdi'nin Demirel'in uyarısı üzerine yaptığı açıklama dağıtılıyor. "Ben böyle demedim" diyor Elverdi. Herkesin kanısı Elverdi'nin gördüğü büyük tepki üzerine sözünü geri aldığı yolunda.

Görüşmeler bitiyor, Sıkıyönetim uzatılıyor. Şimdi erken seçim tartışmaları daha da yoğunluk kazanacak.

Düşünüyoruz. Bu havayla CHP ne yapar? Tek, tek bütün CHP'li Milletvekilleri kendilerine düşen sorumlulukları da gözden geçirsinler. Herkesin bu gidişten çıkarması gereken dersler var. CHP bir şey yapamıyorsa sizler ne yapıyorsunuz?

Türkiye artık ne yapacağını bilen açık siyasetlere sahip partilerle bu zorlukların altından kalkabilir. 208 milletvekiline sahip olmak yetmez. Bugün cesur ve kararlı tek kişi bile çok şeyler yapabilir.

AÇIKLAMA

(Baştarafı 8. Sayfada)

ğım öne sürülmektedir. Daha sonra, evimin altından Seyit İpek'in evine ateş edildiği öne sürülerek, benim de saldırganlar arasında bulunduğum iddia edilmektedir.

İlkönce, şunu belirtmek isterim ki, kiremit ve tuğla fabrikası sahibi ben değilim.

İkincisi ve bence en önemlisi de, 4 Temmuz 80 olaylarında Seyit İpek'le birlikte Kışlacık Camisinde bulunduğumu, Alaattin Camisi yanıyor tertibinde, tertibi bütün gücümle camide birikmiş vatandaşlara anlatmaya, böyle bir şeyin tertip olduğunu söylemeye çalıştım. Bunları yaparken Seyit İpek'in şahit olduğuna ve tertiplere açıklamalarım üzerine katılmayan birçok vatandaşın da şahit olacağına teminat verebilirim.

Evimin altındaki yazıhaneler bana ait değildir. Bu yazıhaneler Mehmet Keçeci'ye aittir. Mehmet Keçeci de yazıhanelerini kiraya vermiş bulunmaktadır. Olayların evvelinde ve sonrasında, birtakım insanların evimin köşesinde toplanmaları ve beklemelerine mani olmamın mümkün olmayacağını vicdan sahibi herkes bilir. Evim ve civarında emniyet güçleri ve asker arama yapmamıştır ki engel olayım. Askeri güçlerin varlığından memnun olanlardanım ve askeri güçlere her zaman yardım için emirlerindeyim.

Adımın yanlışlıkla saldırganları güçlendireceğini sanıyorum. Beni bilen herkes şahsiyetimi böylesi saldırıyı, tertipleri tasvip etmediğim, gibi, tam tersi, böylesi tertip ve provokasyona karşı çıktığımı da bilir.

Yaptığınız yayınla, kendimin saldırganlar düzeyine indirilerek, teşhir edildiğimi kabul edeceğinizi, açıklamanın gazetenizin aynı sayfasında yayınlanmasını rica ederim.

İHSAN AŞIK

Erbakan: "Irkçılar...

(Baştarafı 1. sayfada)

önlemek, birlik ve kardeşliği yeniden güçlendirmek için ortaklaşa irşat (halkı aydınlatma) ekipleri kurulmasını öneriyorlar. Bu düşünceyi nasıl karşılıyorsunuz?

Erbakan— Alevi-Sünni ileri gelenlerinin halkı aydınlatma ekipleri kurması önerisini olumlu karşılıyorum. Çok faydalı olur.

Çalışlar— İstanbul Fatih semtinde akıncı adı verilen terörist bir grup halka baskı yapıyor. Bu grup size yakınlığıyla tanınıyor, bu tip davranışları nasıl karşılıyorsunuz?

Erbakan— Böyle grupların bizimle bir alakası yok. Halka baskı yapanları hiç bir şekilde tasvip edemeyiz. Bunlar siyonistlerin tahrik ettiği ırkçı gruplardır. Kendilerine İslam Kurtuluş Ordusu vs. adlarını veren bu grupların yaptıklarının kabul edilebilecek bir tarafı var mı?

Çalışlar— Irak dönüşünde düzenlediğiniz basın toplantısında iki ülke arasındaki tahriklerden bahsettiniz, nedir bunlar?

Erbakan— İki ülke arasındaki dostluğu siyonistler bozmak istiyorlar. Amerika'da siyonistlerle birlikte hareket ediyor. Son olayların ardında da bunlar var. İsrail Teodor Herzl'in haritasına göre Türkiye'nin bir kısmını kendine katmayı düşünüyor.

HÜKÜMET VE IRKÇILAR

Hükümet ve ırkçılar da bunların emrinde hareket ediyorlar. Türkiye'nin yeni İsrail Büyükelçisi Yakup Kohen de tanınmış bir bomba uzmanı. Irak bizimle düşman olmak istemiyor. Orta yerde bir terör olayı vardır. Petrol kuyuları bombalanmak istenmiş. Belgelerini gözlerimle gördüm. Saddam Hüseyin gösterdi. Heryerde teröre nasıl karşıysak, Irak'taki teröre de karşıyız. Camiden çıkanların yüzüne asit atmışlar. İdam edilenler arasında Saddam Hüseyin'in de bir yakını var. Devrim konseyi üyesi var. Irkçılar kasıtlı olarak bu konuyu çarpıtıyorlar.

Calışlar— Siz herşeyi siyonist tahrikine bağlıyorsunuz. Peki ülkemiz üzerindeki Sovyet tehdidine ne diyorsunuz?

Erbakan— Sovyet tehdidi vardır. Ancak o da siyonizmden kaynaklanıyor. Sovyetlerle Amerika dünyayı aralarında paylaşıyorlar ve anlaşma içindeler. Tıpkı Türkiye'deki gibi CHP ile AP'ye benziyorlar. İki kardeş gibiler.

Çalışlar — Ancak aralarında çatışma var, savaş tehdidi var. Bir savaş tehlikesine karşı ne yapmak lazım, nasıl bir tutum alacağız?

Erbakan — Savaş tehlikesini kabul ediyorum. Biz İslam ülkeleriyle birleşerek savaş dışında kalabiliriz.

Çalışlar— Sovyetler'in yolu üzerindeyiz. Onlar bize saldırmak zorundalar o zaman ne yapacağız?

Erbakan— Saldırırlarsa karşılık veririz, kendimizi savunuruz.

Çalışlar— Artan Sovyet tehlikesine karşı silah, askeri araç ve gereç ihtiyaçlarımızı nasıl karşılayacağız?

Erbakan— Bizim milli sanayi hamlemiz bu işi halleder.

Çalışlar — Şimdi böyle bir durum yok ki nasıl çözeceğiz?

Erbakan— İslam ülkeleriyle ilişkileri geliştirirsek paramız olur., para olunca Batı bize silah verir. Ambargo sırasında da bir çok Batılı silah firması bize silah teklif etti.

Çalışlar — Askeri yardım bir siyasi amaçla yapılır.

Erbakan — Hayır para olduktan sonra mesele yoktur.

Erbakan görüşmemizin bundan sonraki bölümlerinde seçim tahminlerini ve MSP'nin seçimlerden neler beklediğini ve gezi izlenimlerini anlattı. Yazmamak kaydıyla anlattığı bu bölümü kendisine verdiğimiz söze sadık kalarak yazmıyoruz.

Çalışlar— Sayın Erbakan, gösterdiğiniz ilgiye ve açıklamalarınıza çok teşekkür ederiz.

Erbakan— Biz de size çok teşekkür ederiz, efendim.

MHP Merkezindeki adam itiraf'a devam ediyor

21

Bahçelievler'deki ülkücü cinayet şebekesi...

(Baştarafı 1. sayfada)

"YURTLARI ele geçirmek, hem okullarda hem de semtlerde hakimiyet kurmak bakımından bizim için çok önemliydi. Niğde Yurduna ve Ahmetler bölgesindeki diğer yurtlara hakim olduktan sonra Cebeci,Topraklık, Kurtuluş gibi bütün civar semtlerde hakimiyet mücadelesine giriştik. Aynı şekilde Nenehatun Yurdundayken bütün Bahçelievler ve Emek bölgesinde terör estirdik."

SADİ SOMUNCUOĞLU'NUN KARDEŞİ BİRÇOK YERİ BOMBALATTI

"NİĞDE Yurdunda başkan Yurt Müdürü Ali Işıklar idi. Bu aynı zamanda MHP Gençlik Kolları Genel Yönetim Kurulu üyesiydi. Müdür Muavinlerinden biri Mustafa Şafak, diğeri ise Arif Görünmez idi. Arif Fen Fakültesi Kimya Bölümü öğrencisiydi. ÜGD Ankara Şubesinde de görev yaptı. Müdür Muavini iken Aydın Efetürk'ü öldürmekten yargılandı. Niğde Yurdunda ülkücülerin başkanlığını bir ara Derviş Canlı yaptı.

"Bu dönemde Cebeci-Topraklık-Türközü-Kurtuluş bölgesi başkanı olan Mahmut Somuncuoğlu'nun (Sadi Somuncuoğlu'nun kardeşi) planladığı bir çok bombalama olayı meydana geldi. Bu bombalama olaylarının çoğunda Ahmet Görünmez yer alıyordu. Ahmet Görünmez halen Niğde Yurdunda kalır. Arif Görünmez'in kardeşidir. Arif, Ahmet yerine imtihana girerek onun okula girmesini sağlamıştır."

EVLER BOMBALANIYOR

"BİR ara Niğde Yurdundan ayrılmayı ve yurdun civarındaki bir evde kalmayı düşündüm. Arkadaşlardan bana ev bulmalarını istedim. Bu sırada ülkücülerin buraya yerleşmesini sağlamak amacıyla bekarların kaldığı birçok ev bombalanıyordu. Benim isteğimle de Topraklık-Dedeefendi-İncesu bölgesinde bazı evler bombalandı. Mesela 6 Haziran 1978'de, Kıbrıs cad. 54 No'daki ev bombalandı. Yine 9 Haziran 1978'de Kurtuluş'ta bir eve bomba atıldı. Bombaları atanlar, Ahmet Görünmez, Dursun İnce ve Mahmut Somuncuoğlu idi. Ahmet, bombalamaya katıldığını bana bizzat kendisi anlattı."

SBF'NİN KARŞISINDAKİ KAHVENİN TARANMASI

"1978 yılı başlarında bir gün SBF'nin karşısında bulunan bir kahve tarandı. Bu olayla ilgili olarak Mahmut Korkmaz ağzından bir söz kaçırdı. Ankara Şubesinde oturuyorduk. Hanifi Tokgöz, Nidai Seven, Bünyamin Adanalı ve Mahmut Korkmaz'la sohbet ediyorduk. Mahmut bir ara, "Biz Siyasal'ın karşısındaki kahveyi tararken..." dedi ve bıraktı. Bu olayda galiba bir garson ölmüştü.

"Mahmut başka bir gün de bu olayla ilgili olarak şunları anlattı: Kahveyi taramışlar. Arabalarının plakası tespit edilememiş. Fakat az sonra polis bunları farketmiş. İçlerinden birini olayda kullandıkları silahlarla önden göndermişler. Kendileri o civardaki bir lokantaya girerek yemek yemeye başlamışlar. Polis üstlerini aramış, fakat bir şey bulamamış.

OLAYLARDAN SONRA KAÇANLAR NİĞDE YURDUNA GELİYORDU

"ESAT Bütün döneminde bölge başkanlığı sistemi vardı. Abidinpaşa-Topraklık-Akdere-Türközü-Kurtuluş-Cebeci-Seyranbağları bölgesinin başkanı Mahmut Somuncuoğlu idi. Ondan önceki bölge başkanı ise Sami Uzun'du. Uzun şu anda galiba MİSK Eğitim Sekreterliği yapıyor. O dönemde cinayet emirleri bu bölge başkanlarının aracılığıyla uygulanıyordu. Silahlar da bunların elindeydi. Niğde Yurdu silahların toplandığı yerlerden biriydi. Bu civarda bir olaya karışıp kaçanlar, Niğde Yurduna geliyordu. Bölge başkanlarının Niğde Yurdunda odaları vardı. Bu odalarda gelenlerle görüşmeler yapılıyordu.

"Ahmetler semtindeki yurtlar içinde en faal olanı Adana Yurdudur. Bu yurdu Emek bölgesinde en azından 4-5 bombalama olayına adı karışmış Mehmet Berk yönetir. Berk, Gazi Eğitim Enstitüsü öğrencisidir. Halen Ankara Şubesi Yönetim Kurulunda olduğu söyleniyor. Yine bu şahıs Seyranbağları-Ahmetler-Kolej bölgesini yönetiyor."

NENEHATUN YURDU VE BAHÇELİEVLER'DEKİ CİNAYET ŞEBEKESİ:

"NENEHATUN Yurdundan Bahçelievler-Emek-Beştepe bölgesine sayısız saldırılar yapıldı.

"Ben Nenehatun Yurdunda kalırken bu saldırıları düzenleyen belli bir grup vardı. Başkanları Nidai Seven, ikinci başkanları Armağan Yılmaz, sekreter Mehmet Berk ve muhasip Hanifi Tokgöz'dü. Bu bölgenin başkanı o sırada Mahmut Korkmaz'dı. Bunlar yurt kapandıktan sonra da teşkilat tarafından o bölgede tutuldular. Mahmut Korkmaz direkt olarak Abdullah Çatlı'ya bağlıydı.

"Abdullah Çatlı Nenehatun Yurduna çok önem verirdi. Yurtta özel bir odası vardı. "Beşevler bölgesini elde tutabilmemiz için Nenehatun Yurdunu, Emek 4. ve 8. Cadde başlarını tutmamız lazım" derdi. Abdullah Çatlı, Feridun Akkuzu ve Nevzat Bor yurdun Müşavir Dairesinde olayları yönetirlerdi. Oraya kimse giremezdi. Ankara Şubesinin Renault marka arabasını Feridun kullanırdı. Malzemeleri Feridun verirdi. Çatlı Ankara Şubesini bıraktıktan sonra Feridun malzeme vermeye devam etti.

"Bu bölgedeki olaylar sırasında bir hücre ortaya çıkartılmıştı. Hücrenin başkanı Yüksek Öğretmen Okulu Öğrenci Derneği Başkanı ve Ülkü Ocakları Genel Yönetim Kurulu üyesi Mehmet Ali Adak adlı bir şahıstı. 8 yıl 4 ay ceza aldı. Şu anda Afyon'un Dinar Cezaevinde bulunuyor.

"Mahmut Korkmaz sonradan Ankara Şubesi 2. Başkanı oldu. Şu anda Bahçelievlerde 7 TİP'linin öldürülmesinden aranıyor. Hiç yanından ayırmadığı Bünyamin Adanalı da aynı olaydan aranıyor. Yine bu bölgede çeşitli öldürme ve yaralama olaylarına adı karışan şahıslardan biri de Rıfat Yıldırım'dır. Yine çeşitli cinayetlere adı karışan Bilal Demir de öğrenci olmadığı halde Tokat Yurdunda kalıyordu. Bu yurdun başkanı ve daha sonra Bahçelievlerin sorumlusu olan Turan Demirkıran da 7 TİP'linin öldürülmesinden cezaevinde.

"İki yıl boyunca Bahçelievler bölgesindeki bütün olaylar yukarıda isimlerini saydığım şahıslar tarafından yapıldı. Diyarbakır Yurdunun bombalanmasını, Diyarbakır-Nenehatun arasındaki çatışmaları, Bankacılık, Sigortacılık, Gazetecilik Yüksek Okulunun kurşunlanmasını, Dayı Kahvesinin kurşunlanmasını, Teknik Öğretmen öğrencilerinin taranmasını, İbrahim Bozkurt'un öldürülmesini hep bu şahıslar yaptı."

ZORLA YERLEŞİLEN EVLERİN KİRASINI ÜGD ÖDÜYOR

"TÜRKEŞ 1978 yılı Ekim ayında yapılan bir toplantıda 'Bahçelievler bizim için en emniyetli yer haline getirilmelidir'demiş. Bunu toplantıya katılanlardan duydum. Bu sözlerden 15 gün sonra Bahçelievler'de 7 TİP'li öldürüldü. Ayrıca Bahçelievler'deki tüm solcuların evleri tespit edilerek rahatsız edildiler ve buralardan çıkmaları sağlandı. Yerlerine ülkücü gençler yerleştirildi. Biz Ankara'ya gelen gençleri çeşitli semtlere yerleştiriyorduk. Mesela Demetevler bölgesine Site Yurdu boşaltıldıktan sonra 300 kadar genç yerleştirdik. Bunların çoğunun ev kiralarını ÜGD Genel Merkezi ödüyordu.

"Emek mahallesinde de Beşevler Bölgesi okullar dolayısıyla stratejik bir öneme sahipti. Burayı elde tutmak amacıyla çeşitli evlere yerleştirdiğimiz ülkücülerle burada büyük bir terör estirildi. 1978—1979'da bu bölgeyi tamamen kontrol altına aldık. Nenehatun Yurdu boşaltıldıktan sonra yurtta kalanlar bu bölgedeki evlere taşındılar. Yurttan yatak, yorgan, battaniye vs. götürdük. Bu evlerin kirası da ÜGD Genel Merkezince ödeniyordu. Evlere yerleştirdiklerimiz burada silahlı mücadele yürütüyorlardı. Buradan cezaevine girenlerin sayısı en az 50'yi buluyordu. Hapse girenlerin yeri hemen dolduruluyordu. Emek'in yukarısında kalan Beştepe bölgesinde de aynı şekilde yerleştirme yapıldı. Hatta bunlardan 16 kişilik bir grup silah ve dinamitlerle yakalandı. Bunlar ceza aldı. Yine Emek bölgesinde bunun gibi 2-3 hücre polis tarafından açığa çıkartıldı. Evler sık sık değiştiriliyordu. Bir yerde en fazla 2-3 ay kalınıyordu."

Bahçelievler...

(Baştarafı 1. sayfada)

"MHP'ye gelen silahları Tokat'tan Bilal Demir, Ankara Emek 76. Sokakta sakladıktan sonra Nenehatun Yurdunda Abdullah Çatlı'ya teslim ediyordu. MHP'nin silahlarının önemli bir kısmı Tokat'tan alınıyordu. Bir keresinde 1978 yılında adı Kürşad olarak bilinen Ticaret Turizm Yüksek Okulu öğrencisi ile Bilal Demir, Tokat'tan 22 otomatik, 31 Çek ve çok sayıda silah getirdiler.

"Tokat YSE Bölge Müdürlüğü Şantiyesinden de Hanifi Çelik aracılığıyla iki sandık dinamit lokumu, fünye ve fitil alınıp, Bilal Demir aracılığıyla Abdullah Çatlı ve Yamtar Çelik'e verilmiştir.

"Bahçelievler katliamında kullanılan silahlar şu anda Tokat'tadır. CHP İl Yönetim Kurulu üyesi Yusuf Bakır'ın öldürülmesinde de kullanılmıştır. Bahçelievler katliamından sonra Bilal Demir bunları Turan Demirkıran'dan alarak Tokat'a getirmiştir. Silahlar, Tokat'ın Zile kazası Reşadiye nahiyesinden alınmaktadır."

Ali Yurtaslan'ın 7.8.1980 günlü Aydınlık'ta yayınlanan itirafında ise Tokat'tan gelen silahlar hakkında şöyle deniliyor:

"1978 yılı içinde Bilal Demir, memleketi olan Tokat'a gönderildi. Giderken kendisine 300 bin lira para verilmişti. Bilal Demir'in şu anda cezaevinde olduğunu zannediyorum."

Anayasa...

(Baştarafı 3. Sayfada)

Bunun üzerine erken seçim önergelerinin görüşülmesine geçildi. Bu arada AP'li Cevdet Akçalı, Erbakan ve Demirel'in erken seçim önergelerinin birleştirilerek görüşülmesi isteğiyle Komisyon Başkanlığına bir önerge verdi. Bu önerge CHP'li 10 red oyuna karşılık, AP, MSP ve MHP'li üyelerin 11 kabul oyuyla kabul edildi.

ECEVİT'İN BASIN TOPLANTISI

CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit, dün partisinin Ortak Grubundan sonra yaptığı basın toplantısında Türkiye'de bu şartlarda seçim güvenliğinin bulunmadığını söyledi. Ecevit, konuşmasında AP'nin terör örgütleriyle kader birliği içinde bulunduğunun her gün yeni belgelerle kanıtlandığını söyleyerek şöyle konuştu:

"Bu belgelerin en önemlilerinden biri Ankara Sıkıyönetim Komutanlığının dünkü bildirisidir. Bu bildiri AP hükümetini ayakta tutan ve seçimden sonra da onunla iktidar hayali kuran bir partinin yan örgütünün terörist canileri nasıl besleyip kullandığını, sıkıyönetim cezaevlerinden idam mahkumu katilleri kaçıran şebekenin de o çevrelerce oluşturulduğunu resmen açığa vurmaktadır. Bunu doğrulayan başka belgeler haftalardır bazı gazetelerde açıklanıyor. Bunlar hakkında ne düşündüğü sorulduğunda Sayın Başbakan Demirel, 'Bizim elimizde böyle dosyalar yok' diyor. Yani gözler önündeki gerçekleri, bilmezlikten, görmezlikten geliyor."

Ecevit konuşmasında Demirel'in bu cevabının bir kaçış olduğunu belirterek, "Sıkıyönetim Mahkemelerinin kararları var, bundan iyi dosya olur mu" dedi. CHP Genel Başkanı, terörist örgütlerin nasıl cinayet işlediklerini gösteren mahkeme kararları bulunduğunu, katilleri cezaevlerinden kaçıranların tespit edildiğini belirterek, bu görevlilerin hâlâ yerlerinde durduğunu söyledi ve şöyle devam etti:

"Mahkeme kararları ve günlerdir yapılan açıklamalar, teröristlerin adaletin elinden nasıl kaçırıldığını ortaya koyuyor, görevlilerin rolünü belirtiyor. Basında yer alan bu açıklamaları ihbar kabul edip gerekeni yapmak için daha ne bekleniyor?"

Ecevit basın toplantısında erken seçime karşı çıkmayı kararlaştırdıklarını da açıkladı.

Polonyalı...

(Baştarafı 3. Sayfada)

sürdü.

Polonya yönetiminin bir numaralı sorumlusu, konuşmasının bir bölümünde Gdansk sakinlerine seslenirken, "Anarşi yaratan ve sosyalizme düşmanlık yapan unsurları" kınadı. Ülkede köklü reformların yapılması gerektiğini bir kez daha belirten Gierek'in konuşması Gdansk'ta işbaşı yapılmasını sağlayamadı.

Gözlemciler, Gierek'in konuşmasını "Hem bir açılma hem de bir kararlılık gösterisi" olarak yorumlarken, içinde bulunduğumuz haftanın devlet-işçi sınıfı anlaşmazlığı açısından tayin edici olduğunu belirtiyor. Varşova'daki Batılı kaynaklar, Gierek'in siyasi talepleri reddetmesini ise, "Bu talepler doğrudan Polonya'daki yönetimi ve rejimi hedef almaktadır. Varşova yöneticilerinin bu taleplere karşılık vermesi kendi sonlarını hazırlamaları anlamına gelir" şeklinde değerlendiriyor.

Washington'dan yapılan resmi bir açıklamada ABD yönetiminin "Sovyet müdahalesine yol açabilecek herhangi bir davranıştan çekindiği bildirildi. Polonya olayları konusunda bir yorum yapmaktan kaçınan bir Dışişleri Bakanlığı yetkilisi, geçmişte de Macaristan ve Çekoslovakya olaylarında ABD'nin "İstemeyerek de olsa Sovyet müdahalesini yüreklendirdiğini" ileri sürdü.

İngilizci...

(Baştarafı 3. Sayfada)

da kapıda "güvenlik görevlisi" olarak bulundurulan Tekel işçisi Halil Baltalı ölmüş, çatışma sırasında iki kişi de yaralanmıştı.

Öte yandan çatışmadan önce çanta içinde getirdiği silahları arkadaşlarına dağıttığı söylenen Yasemin Aymergan ve Kadir Karakuş, Rafet Erdoğmuş, Muammer Biteksoy, Savaş Uysal adlı kişiler yakalandılar.

Kutan...

(Baştarafı 3. Sayfada)

lece Ebu Firas'ı rahatlıkla öldürebileceğini belirtti. Ajan İsrail Askeri Ataşesinin bütün dediklerini yaptı. Ancak heyecandan boş bulunup gaf yaptığı bir anda olay açığa çıktı. Sorguya çekildiğinde de bütün bunları itiraf etti ve itirafları Türkiye'de üç gazetecinin huzurunda tespit edildi.

Olayın haber verildiği Dışişleri Bakanlığı yetkilileri, FKÖ Temsilcilerini Bakanlığa davet ederek, bu olaydan hiç kimseye bahsedilmemesini istediler."

MSP Genel Başkan Yardımcısı Recai Kutan bu durumda İsrail'le ilişkilerin derhal kesilmesi gerektiğini, çünkü İsrail'in Türkiye'deki terörün arkasında ve destekçisi olduğunu söyledi. Kutan MİT'in CIA, MOSSAD ve daha önceleri SAVAK'la işbirliği yapmasını da eleştirdi.

FİRAS'IN AÇIKLAMASI

Filistin Kurtuluş Örgütü'nün Ankara temsilcisi Ebu Firas, "Kendisine yönelik suikast girişimiyle ilgili çalışmaları dolayısıyla Türk yetkililerine minnet borçlu olduklarını" söyledi.

Kutan'ın "Türk Dışişleri suikast olayına gereken ilgiyi göstermedi" şeklindeki sözlerini cevaplandıran FKÖ temsilcisi Firas, "Olaydan Türk Dışişleri Bakanlığının derhal haberdar edildiğini" bildirdi ve şöyle dedi:

"Türk yetkililerinin temsilciliğin güvenliği konusundaki yardımlarından dolayı kendilerine minnet borçluyuz. Türk yetkililerinin her alanda gösterdiği işbirliği ve dayanışmayı takdirle karşılıyoruz."

Urfa'da biri kadın...

(Baştarafı 3. Sayfada)

çeye açılmak üzereyken dün akşam, nöbetçi jandarma eri tarafından farkedildiğini açıkladı. Bunun üzerine, cezaevine giren güvenlik kuvvetleri, gizli örgüt kurmak suçundan 3 yıla hükümlü İbrahim Avcıbaşı'nın cesedini buldular. Savcı Vekili Karabeyoğlu, söz konusu hükümlünün tüneli ihbar ettiği zannıyla arkadaşları tarafından şişlenerek öldürüldüğünün sanıldığını bildirdi.

Yetkililer, yapılan sayım sonunda kaçan hükümlünün bulunmadığının anlaşıldığını belirttiler.

AMASYA'DA

Amasya'da gece 21.45 sularında Türkiye Birlik Partisi Amasya İl Örgütü binasına faşistler tarafından bomba konuldu. Yüksek tahrip gücünde olan bombanın patlaması sonucu, hava almak için dışarı çıkan Seyfiye isimli bir kadın yaralandı. Bu arada etraftaki esnaf dükkanları da hasar gördü. Olay çevrede tepki yarattı.

ESKİŞEHİR'DE CESEDİ BULUNAN GENÇ, DAVADAN DÖNDÜĞÜ İÇİN ÖLDÜRÜLMÜŞ

Eskişehir'in 30 kilometre dışında 31 Temmuz günü ölü olarak bulunan Yaşar Sakarya adlı gencin davadan döndüğü için öldürüldüğü belirtiliyor. Öldürülen gencin yakınları, Eskişehir'deki MHP'lilerin Yaşar'dan "MHP Polatlı örgütünden referans getirmesini" istediklerini belirtiyorlar. Bunu, Yaşar'ın kendilerine söylediğini belirten yakınları Yasar Sakarya'nın davadan döndüğü için vurulduğunu belirtiyor ve şu görüşleri dile getiriyorlar:

"Yaşar'ın Polatlı'da bir arkadaşı vardı. Gittik kendisiyle konuştuk. Yaşar ile birlikte evden çıkmışsınız, nereye gittiğiniz dedik. Okul arkadaşı panik içinde "Abi ne olur beni bu işe bulaştırmayın" dedi. Bizimle konuşmaktan kaçındı. Diğer bir kanıt ise, Yaşar öldürülmeden önce okulda üç ülkücünün önünü kestiklerini ve "Solcularla geziyorsun, ajan olabilirsin' dediklerini ve Polatlı MHP teşkilatından referans getirmesini istediklerini anlattı. Bunun üzerine Yaşar'ın Polatlı da MHP'lilerle konuştuğunu ve sen git biz telefon ederiz dediklerini, ancak telefon etmediklerini söyledi. Yaşar tekrar Polatlı'ya gelmiş ve bir mektup almış. Bu mektuptan kısa bir süre sonra Yaşar 23 Temmuz günü üç arkadaşı ile birlikte evden çıkıyor, ancak geri dönmüyor."

Yaşar Sakarya'nın akrabaları cinayetten sonra Ülkü Yolu Derneğine gittiklerini ancak "Bizim haberimiz yok" cevabını aldıklarını söylediler.

AP'deki...

(Baştarafı 3. Sayfada)

şın Demirel hükümetinin 9 aylık iktidarı süresince kararnamede bazı değişiklikler yapmakla yetinmesi üzerine bir açıklama yapan Kacar, bu durumu gaflet, acizlik ya da dalgınlık olarak dahi isimlendiremeyeceğini belirterek, hac ibadeti eski haline getirilmediği müddetçe, Demirel'e şiddetle karşı çıkacağını ve tenkit etmeye devam edeceğini söyledi.

Siyasi çevrelerce, çevresinde bir grup kurabilecek kadar milletvekili olan Kacar'ın kırgınlığının parti içinde bir hizipleşmeye neden olabileceği belirtildi.

Öte yandan, büyük oy potansiyeline sahip bulunan Kacar'dan AP'nin vazgeçmesinin söz konusu olamayacağı söylenmekte.

İsrail...

(Baştarafı 3. Sayfada)

tereceğini bildirdi.

Deng bir Ürdün heyetinin ziyareti sırasında yaptığı açıklamada "Biz, İsrail'in yayılma politikasının önlenmesi ve Kudüs'ün de dahil olduğu toprakların kurtulması için Filistin ve Arap halklarına yaptığımız desteği sürdüreceğiz. Bu destek Filistin halkı kendi özgür devletini kurana kadar sürecektir."

22.5.1980(6)

SAYILI GÜNLER

MUZAFFER BUYRUKÇU

"O saatlerde Sartre yanında evlatlığı kızla birlikte Delambre sokağı tarafından gelir, kahveye girerdi"

O saatlerde Sartre, yanında evlatlığı kızla birlikte Delambre Sokağı tarafından gelir, kahveye girerdi. O girince içeri, yüreğimi bir utanma duygusu kaplardı, sanki Sartre'ı seyretmeye gelmişim gibi. O zamanlar bir ayağını hafifçe sürürdü. Sartre'ı Selecte'te ilk gördüğümde ben kendi pazarlarımı çoktandır yaşamaya başlamıştım kahvede. İlk gördüğümde de tanımamıştım zaten. Piposunu doldurmuş, ceplerinde kibrit arıyordu. Yorgun bir görünüşü vardı, yalnızdı, bir yerden tanıyor gibiydim. Kibritimi verirken tanıdım. Teşekkür etti. Ben de hemen masama döndüm ve tuhaf bir duygunun etkisiyle bir kez bile bakmadım ondan tarafa... Görüntünün üzerine Sandıklı'dan Aydın'dan görüntüler bindi. 1960 güzüydü. Ankara-İzmir postası sabaha karşı dört ya da beşte geçerdi. Ve ben (Özgürlüğün Yolları)nın bilmem hangi cildini kapatır, ışığı söndürür, onun anlattığı ama benim henüz görmediğim, görmek için yanıp tutuştuğum Paris'i düşünerek uyurdum. Sonra Aydın. Kucağımda birkaç aylık oğlum Tan, elimde gene Sartre ya da Durrell.." Sustu, terli alnını sildi, bir sigara yaktı.

"Kendini hep o kahvede görüyorsun değil mi?" dedim.

"Yoo, anım evlatlığıyla yürürken başlar, kibrit verirken yoğunlaşır, özgünleşir" dedi Özdemir İnce.

"Paris'in adı geçince ilk anımsadığın Sartre mıdır?"

"Önceleri öyleydi. O kaybolmadı ama başka adlar sıralandı yanyana. Kentler ve yazarlar karışmıştı yaşamıma. Her kentin bir yazar karşılığı vardı yaşamımda ya da tersi. Kentleri ve insanları kitaplara göre değerlendirirdim o sıralar. İskenderiye'yi görmek isterdim, çünkü Kavafis oralıydı; Naxos adası için deli olurdum, çünkü Paul Nizan'ın (Fesat)ının en sevdiğim bölümü bu adada geçerdi; New-Yor, Blaise Cendrars (New-York'ta Paskalya)yı yazdığı için vardı. İzmir'i severdim, çünkü hafta sonlarında Yusuf Atılgan Manisa'dan gelir, birlikte maça gider, ne tanrıya ne de duaya inandığım halde totoda 12 tutturup sevdiği kızla evlenmesi için dua ederdim. Yıllardır huysuzluğunu çektiğim İlhan Berk, Ankara'da oturduğu için severdim Ankara'yı. Eskisi gibi değil, ama şimdi de biraz öyle. Yoksa niçin yurt dışına çıkınca dönüş yollarını Atina'ya da Sisam adasından geçirmek için türlü hesaplar yapayım... Ertesi gün ve ertesi günler, günde ortalama yirmi kilometre yürüdüğümü sanıyorum. Bir zamanlar buralarda yaşadığımın tanıklarını aramaya başlamıştım. St. – Etienne du Mond kilisesinin basamakları. Demek ki ılık bir bahar sabahı karşısında bu basamaklarda Françoise'la oturup tartıştığım doğru. Mabillon kahvesi, demek ki Nicolas Naumov, şu, – içgüdüsel Kalmuk – dediğim insan da gerçek. Belki Moskova'da şimdi, belki de değil, yıllardır haber almıyorum. Sensier Mahallesi: Demek ki Juan Salgado Vera da, Çen Çao Ti de gerçek. Dostluklar da bu belki sevgi ve bağlanma da bu: yaşadığının tanıkları. Demek ki sadece – eylem – den ibaret değil yaşam. Yaşamı paylaşmak, birlikte yaşamak gerek ki tanığın olacak. Bunlar eskiden düşünmediğim şeyler..."

"Tanıksız yaşamanın olanağı var mı? Yoktur. Herkes birbirinin tanıklığını yaparak yaşar" dedim.

"İlk tanıklarımız, analarımız, babalarımız, çevremiz, doğumumuzu bilenlerdir. Sonra tanıkları çoğaltarak yürür gideriz" dedi Özdemir İnce.

"İşte o çoğalanların bazılarıyla arkadaş oluruz ve yaşamı paylaşırız. Hatta sadece kendimize ayırdığımız gizli yaşamın bile tanıkları vardır" dedim.

"Öyledir. Bu olayın tanığı yoktur demek soruna yüzeysel bir açıdan bakmak demektir. İşin kolayına kaçmak, insan gerçeğini tartışan ama o gerçeğin henüz özüne ulaşmayı bırak bir yana eteklerinde dolaşan, pek büyük yanlışlıklar yapan yasaların ağzından konuşmak demektir. Bu da saptırıcı bir tavırdır. Çünkü mutlaka bir tanık vardır. Bir ağaç, bir kuş, bir kedi, bir taş, herhangi bir nesne, bir başka canlı. Ya da failin kendisi. Yani hem fail hem tanık" dedi Özdemir İnce.

"İyi söyledin ve açık bir yorum yaptın" dedim.

"... Bir sabah saat dokuzda Alain Bosquet'ye telefon ettim. Bugün onun işi var, bense ertesi günü Güneye, Cannes'a gidiyorum. Dönüşümde 26 Nisan günü telefonlaşacağız. Evi pek sevmediğim bir mahallede, Sağ Kıyı'da St-Augoustin dolaylarında. Asansörle üçüncü kata çıktım. Yanlış kapıyı çalmışım. Saat 12.30 tam. Bosquet'nin dairesi karşıda. Gülerek açtı kapıyı. Loş bir ev. Küçük bir salon. Duvarlarda resimler var. İkinci cümlede, – Pazarları sevmiyorum burada, herşey sessiz oluyor – diyor. Düşündüğüm gibi bir adam. Ölçülü. – Fransızca ölü, kuralları katı bir dil, özgür yaratıyı sınırlandırıyor. Rusça ile ancak klasik metinler yazılabilir. İngilizce belki. Ben Türkçe gibi durmadan gelişen dilleri seviyorum. Hiç olmazsa ileriye dönük umudu olabilir insanın. Türkçe bilip benden çevirdiğiniz şiirleri ve (Bir Rus Ana)yı okumak isterdim. – diyor... Yevgeni Yevtuşenko gelmiş birkaç gün önce, hemen hemen bütün votkaları bitirmiş. Sonra – Yeter, bir şair dostum gelecek – diyerek kapmış bir şişeyi ikimizi de doyuracak kadar votkası var. Göz belleğim yok sanki. Çünkü evi genel olarak anımsıyorum. Ayrıntılar neydi, kaç koltuk vardı, masa nasıldı, renkler neydi, pencerelerin perdeleri kapalı mıydı (oda loş olduğuna göre kapalı olmalı), içkiler nerede duruyordu? Bunların hiç birini doğru dürüst hatırlamıyorum. Roman ve öykü yazmaya kalkışsam demek ki iyice zorluk çekerim. Anlaşılan sadece Bosquet'ye dikkat etmişim. İki işi birden yapamam. Milliyet Sanat Dergisini verdim (Nedim Gürsel'in kendisiyle yaptığı konuşmanın yayınladığı sayı) şaşırdı boyutlarını görünce. Zaten bizdeki gibi bir – dergi edebiyatı – yok Fransa'da. Örneğin Tristan Cabral ilk şiir kitabını yayınlayıncaya kadar bir tek satır yayınlamamıştı. Birdenbire çıktı okurun karşısına. Şaşılacak bir şey, ilk kitabı dokuz baskı yaptı. Fransa'da inanılmaz bir şey! Birkaç ozan dışında kitapların satışı birkaç yüzle sınırlı, en kabadayı ozanlar için bile. Bosquet'nin eşi yoktu evde, annesini görmek için California'ya gitmişti. Bu yüzden lokantada yiyeceğiz öyle yemeğini. Bu nedenle özür diledi benden. Ama ben lokantada yemeyi daha çok severim. Çünkü lokanta bir çeşit özgürlüktür. Bosquet, domuz eti yeyip yemediğimi sordu. Ben bayılarak yerim. Ama biraz kırıldım galiba. Bizi hep öteki Müslüman uluslarla karıştırırlar. Ben de hemen bu alıngan genellemeyi yaparım. Ençok Türkiye'deki terör sorununu konuştuk. Cezayir'de bir profesör, Tunus'ta bir romancı Fas'ta bir ilerici öğrenci, İspanya'da bir sendikacı, Nepal'de bir din adamı öldürülse gazeteler ve kamuoyu ayağa kalkar. Türkiye'ye karşı bir vurdumduymazlık içindeler. Sanki Türkiye bu dünyanın bir ülkesi değil, Mars gezegenindenmiş gibi, – böyle böyleymiş, insanlar öldürülüyormuş – diyorlar. Bunu anlatıyorum Bosquet'ye. – Fransızlar hırttır. – diyor. Aynı şeyi Rene de, Tristan da, (Action Poetique)in başyazarı, ozan Hery Deluy de söylüyor. Ben Fransızları tanımıyor muyum? Bazı Fransızlar kendi kendilerine – Hırt – demekten çok hoşlanırlar... Dış ilişkilerde yabancıları değil de kendimizi suçlamalıyız.

(DEVAM EDECEK)

ÖDÜLLER

Eskiden ülkemizde sanat ödülü yeni bir şeydi. Sayısı ikiyi üçü geçmezdi. Son on yılda bu yönde hızlı bir gelişme oldu. Bir sürü ödül var şimdi. Lions Kulüp bile edebiyat ödülü koymuş durumda. Eskiden ödül azlığı bir sorundu. Bugünse çokluğundan yakınanlar çıkıyor. Bir kere, yapıtlar arasında olduğu gibi, ödüller arasında da değerli-değersiz, önemli-önemsiz ayrımı yapılabiliyor artık. Ödül azlığı yazarların, sanatçıların gereğince tanınmasını önlüyordu. Ödül çokluğu (daha da çoğalacağından kuşkumuz olmasın) ise bir karmaşaya yol açabilecek gibi. Bir süre sonra ödüllere karşı bir sürü yazı okuyacağız demektir bu. Fransa'da da böyle olmuş ve iyinin kötüden, hiç değilse daha iyinin iyiden ayırt edebilmesi için, "ödülsüz bir yıl" önerilmeğe başlanmıştır.

"İsimler Sözlüğü"nü ele alalım. Diyelim ki bu sözlükte bugün yaşayan 300 sanatçı var. Her yıl da beş-on sanatçı katılıyor "İsimler"e. Gün gelecek, sadece Türk Dil Kurumu Ödülü almış olanların sayısı "İsimler"deki sayıya ulaşacak. Bu yüzden Türk Dil Kurumu'nun kendi ödülleri konusunda biraz düşünmesi gerekir kanısındayım. Bugün bu ödüller yaşlanmış durumda. Bunun önlenmesi için ödül verilecek dal sayısını azaltmak (sözgelimi bire, hiç değilse ikiye indirmek), ayrıca kazanan yapıtlara verilecek parayı yükseltmek gerekiyor.

Hangi ödüller önem kazanacak, hangileri ikinci planda kalıp etkisizleşecek? Yıllar önce bir ödülün değerini oluşturan öğelerden söz eden bir yazı yazmıştım. Bugün de o yazıdaki gibi düşünüyorum. İsterseniz, o öğeleri anımsamağa çalışayım:

a) O ödülün daha önce kimlere verildiği;

b) Ödülün daha önce kimlere verilmediği;

c) Ödülün maddi değeri ve sağladığı maddi olanaklar;

d) Jüri üyelerini kimlerin oluşturduğu;

e) Bu son ödülü kazanamayan yapıtların da değerli oluşu;

f) Ödülü verenin kim olduğu.

Bir ödülün değerini ya da büyüklüğünü yaratan en önemli öğe, onun daha önce de hep değerli yapıtlara verilmiş olmasıdır. Sözgelimi Nobel ödülü hep değerli kişilere verilmiş olduğu için önemlidir. Bu yüzden, Nobel ödülü bir para verilmeseydi de büyük olacaktı.

İkinci olarak Nobel ödülüne aday gösterilip kazanamayanlar da değerli yazarlardır. Ödülü iyice perçinleyen bir şeydir bu. Örnekleri bizden alalım. Yeni konulan "Nevzat Üstün Şiir Ödülü" daha önce hiç verilmediği için, henüz değerinin dinamiğini kurmuş sayılmaz. Onun önemi sadece bu yıl seçilen yapıtın değeriyle ve öbür aday yapıtların değeriyle koşullanacaktır.

Ödüllerin maddi değerlerinin önemini belirtmek bile fazla burda. Nobel'in büyüklüğünü sağlayan bir öğe de getirdiği ve arkasında sakladığı maddi olanaklardı. Hürriyet" ödüllerinin birden öne geçmiş görünmesinin bir nedenini de burada aramak gerekir. Ödül ne kadar olmalıdır? Hiç değilse, en az ne kadar olmalıdır? Bence yazarın hiç değilse bir yıl yaşayabileceği bir maddi olanak getirebilmelidir. Bizde, ne yazık ki, o kitap için alınan telif hakkı tutarını bile bulmayan ödüller var.

Ödülün maddi değeri ödülü veren kuruluşun ya da kimsenin varlık durumu ile de ilgilidir. "Yeditepe" bir ara 250 lira şiir armağanı veriyordu. Bu "Yeditepe" için de çok küçük bir paraydı. Ama, "Yeditepe", sözgelimi, o günlerde 5000 lira verseydi yeterli sayılabilecekti. Buna karşılık T. İş Bankasının koyduğu ödül (25 bin lira mı?) maddi değerce çok küçük bir paradır. Hacettepe Üniversitesi (ki iskelet tüccarlığı bile yapar) açtığı bir öykü yarışmasına 1500 lira ödül koymuştu...

Jüri üyeleri kimlerdir? Bu da ödülü değerli kılan ya da geçersiz duruma düşüren çok önemli bir öğe. Sait Faik ödülleri niçin uzun uzun tartışılmıştır? Edebiyatı izlemeyen kimselerin de bir zamanlar bu ödülün jürisinde bulunmalarından ötürü.

Ödülü verenin kim olduğu da önemli. Sözgelimi General Motors'un, ya da Banker Kastelli'nin, ya da Sabancı Holding'in koyacağı bir sanat ödülü ile Yazarlar Sendikası'nınki arasında mutlaka bir fark olacaktır.

Bu öğelere göre ülkemizde bugün sayısı otuzu geçmiş ödüllerin birbirleri karşısındaki önemlerini ölçüp biçmeği okurlara bırakıyorum.

cemal süreya

PAÇAL

ÖYKÜ

ADİL

Kravatlarını gördükten sonra Adil'in iyice aklını bozduğunu anladım. Öküz dili kadar, bir buzağıyı kudurtacak kırmızılı, safran sarılı kıravatlarını...

İki yıl önce askerden sağlam gelmiş. Katliamı yaşamış Maraş'ta. Aklını kaçırınca Elazığ'a yollamışlar. Ev sahibim Rabia teyze olaylardan sonra böyle olduğunu söylüyor. Ama soyunda da varmış azıcık delilik. Altmışlık babası da katılmış elinde nacakla katliama. Adil, damda çıkıp öylece durup izlemiş üç gün boyu... Kara dumanlara takılı kalmış gözleri...

Bitişik komşumuzdu Adil, odalarımız aradaki ince duvarı paylaşıyordu... Önceleri varlığından bile haberim yoktu.

Adil'in babası yatağa düştü. Yıllardır çektiği verem sarmıştı ciğerlerini, pişmanlığıyla birlikte... Akşamları kavga ettiklerinde hep babasının sesi üsteydi. Şimdi üstünlük Adil'de. Duvarları yumrukluyor, hırıltılı, yakınık sesi, sokağın gürültüsünü bastırıyor.

. . . .

Rabia Teyze, Adil'e olan merakımı bildiği için okul dönüşümde bana her gün rapor verirdi. Yine bir akşam geldi yanıma. Gülmesini durdurmaya çalışarak, dizlerimi her sözünün sonunda dürte dürte başladı anlatmaya:

– Adil'in babası yer yatağında yatıyor ya? Bizimki de, sen tut babanın altındaki mitili çek, kaypıt.. Adamın yalvarmaya mecali yok. Sarıl boğazına "Geber de temizlensin azcık buralar" diye diye sıkmaya başla.. Anacağızı yetişip zor kurtarmış...

...Baba ertesi gün öldü.. Ağlama, ağıt sesleri sokağın başından duyuluyordu. Ben de girdim içeri. Karısı, akrabaları, diğer çocukları ağlaşıyorlar. Hemen gözlerim Adil'i arayıp, buldu. Bir kenarda bir naylon kapak almış eline" vınn, vuuup vuup vapur gidiyor cehennemin tam dibine... Babayı eli baltalıların yanına göndereceğiz" deyip, burnundan gülüyor. İçim ürperdi, kızamadım, Adil'e

Genç kadındı anası. Babasının ikinci karısıydı. Ölümün acısı kısa sürede duruldu evde. Gülsüm bacının asıl derdi oğluydu. Tek başına nasıl başedecekti eksiketek? Uslansın diye her gece dövmeye başladı ağabeyleri.. Ağlama inleme seslerinden rahat oturamaz olmuştuk konu komşu.. Sonra eskiden çalıştığı fırına verdiler Adil'i. Bir-iki gün sonra ortadan kayboldu... Hiç aramadılar. Anasının yüzü güldü. Sıkıyönetimden bir haber geldi ki Adil "mala tecavüz" suçundan içeri atılmış. Neyse ki içerde rahat durmayıp, mahkumların moralini ve disiplinini bozduğundan serbest bıraktılar.

Damda yemek yemeye başlayalı beri Adil, bitişikten atlayıp, sofraya kuruluyordu. Biraz soru sorsam türkü söylemeye başlıyordu.

– Uy Maraş da bu nasıl Maraş,
Gözlerimde yaş oldu, bağrımda ataş..

Sezi güzel, yanıktı. Yüzü de iyice süzülmüştü. Gözlerinde eski fer kalmamıştı.

Haberleri dinlerken anarşiden söz açsam, yüzünü düşünce sarar, ciddileşirdi. Başını yan tutup, çenesini diker:

– Biliyorsunuz siyasetten hoşlanmam. Bu tür sözcüklerden nefret ediyorum... Aaaa? Aman Allah! Bak kurbağaya! Dur diyorum şişinme! derdi ekrandaki Başbakanı göstererek... Sonraki konuşmalarının ele alınır yanı olmazdı.

Günleri top oynamakla geçiyor artık. Dar girintisiz sokağımızda çoluk çocuğu etrafına topluyor, sevinçten top ardından uçup uçup konuyor Adil.. Sabahları öğretmen ablasının okuluna gidip, bahçede oynuyor. Kapıcıyla, polisler önceleri pek huylanmışlar anarşisttir diye. Ablası çıkıp durumu anlatınca oynamasına razı olmuşlar.

Adil, fırına yeniden gidip gelmeye

başladı. Ustası memnunmuş. Hele çırağı eve yollayıp: "Gülsüm abla bir isteğin var mı? Adil iç hazırlasın da lahmacun yapayım diyor" dedirtince anası bir seviniyor ki! "Gayri oğlan iyileşti" diye komşulara anlatıyor.

Adil, tümümüzün umutlarına yeşil ışık yakınca anası tutturdu everecem diye. Tez iyileşir diyerek hocaya okutmaya göndermeleri hızlandırdı. Ben, her ne kadar klinik tedavisine yollayın desemde.. Üfürttürüp duruyor bir süredir. Adil artık akşam namazlarına gidiyor.

Sonunda yetim bir kızcağız buldular. Adil, ağırbaşlı olmuştu bizim eve uğramıyordu. Herkes sonucu merakla beklemeye koyuldu. Sonunda beklenen şey oldu:

Adil yeniden bozulmaya başladı. Bir akşam namazında hoca secdedeyken bizimki ani bir davranışla hocanın takkesini kapıp kendi başına geçirivermiş. Cemaat önceleri gülüşmüş, ama Adil bir yandan çevresindekileri yumruklayıp, tuttuğunun giysilerini soymaya çalışıp, diğer yandan "Vurun kızılbaşlara vurun. Yavuz geliyooor, Hazreti İbarhim'in balıkları geliyoor, Allah Allaaah!" diye naraya başlayınca gülüşler donmuş, sakallar titremeye başlamış.

Bu olaydan sonra Adil camiye gitmemeye başladı. Fırın sahibi de "Elin delisiyle mi uğraşacağım?" deyip kovuverdi Adil'i.

Bir gün anası bize geldi:

– Artık baş edemiyorum, ne etsem de kurtulsam? Hoca iyileştirir diye bunca parayı harcadım. Değil iyileşmek, her gidişinden azıtıp dönüyor.

– Psikiyatriye götür, büyük kentlere, dediğimde:

– Elimde, avucumda para mı kaldı? Cevabını verdi. Ne önereceğimi bilemedim-İş paradaydı çünkü.

Adil'i kaç gündür göremiyordum. Sorduklarım umursamazlıkla omuz silkiyorlardı. İki ay oldu dönmedi. Ölmüştür dedik. Anası üzgün görünüşünün altında için için seviniyordu. Bir gece vakti çıka geldi Adil.. Kömür gibi kararmış, ip gibi incelmişti. Sorduğumuzda:

– İran'dan geliyorum. Yok yok Irak'tan geliyorum. Dedi.

Her üfürük daha da saldırganlaştırıyordu Adil'i. Anasını dövmeye başladı. Beni tanımazlıktan geliyor. Herkese düşmanca bakıyor. Dayaklar ayyuka çıktı ama boşuna... Adil düzelmiyor...

Bir gün duyduk ki evde ne var ne yok kırıp, dökmüş. Televizyon, radyo, saat.. Anası evlendirmekten vazgeçti. Kaderine razı odu. Umudu da, kendi de bitmişti Adil gibi.

Şimdi Gülsüm teyze evlenmek istiyor. Şöyle halim selim. Oğluna katlanacak bir erkişiyle...

Gülden Karşılayan

SPOR

BALKAN ŞAMPİYONLUĞUNDAN SONRA

Genç basketçilerimiz Avrupa Şampiyonasına da iddialı gidiyorlar

GURUR VERİCİ TABLO: İşte, kazanılan Balkan Şampiyonluğundan sonra genç milli takım kaptanı Emir, Şampiyonluk kürsüsünde centilmenlik örneği göstererek 2.lik ve 3.lük basamağındaki rakiplerinin ellerini kaldırıyor. Gençlerimizin başarısının devamını diliyoruz.

İSTANBUL (ÖZEL)

Bulgaristan ve Yugoslavya gibi güçlü rakiplere rağmen Balkan Şampiyonu olan Genç Milli Basketbol takımımız Yugoslavya'nın Celje kentinde yarın başlayacak Avrupa Şampiyonası finallerine de iddialı gidiyor. Güçlü rakipler arasından Balkan Şampiyonluğuna ulaşan genç millilerimizin ilerisi için ümit verdiğini belirten basketbol federasyonu başkanı Osman Solakoğlu basketbolumuzun özlenen başarıya ulaşmakta olduğunu ifade ederek şunları söyledi:

"Balkan Şampiyonaları anlamlıdır. Yugoslavya ve Bulgaristan gibi güçlü basketbol ekiplerinin bulunduğu Balkanlarda şampiyonluğa ulaşmak ise daha anlamlıdır. Gençlerimiz bunu ikinci kez başarmışlardır. Avrupa şampiyonası finallerinde de bu başarılarını sürdüreceklerine inanıyorum."

HEDEF 5–8 ARASINA GİRMEK

Genç Milli Basketbol takımımızı 1979'da Avrupa Şampiyonu ve geçtiğimiz günlerde de Balkan şampiyonu yapan antrenör Önder Seden, Yugoslavya'da hedeflerinin 5'lik ile 8'lik arasında bir derece yapmak olduğunu söyledi. Önder Seden şöyle dedi:

"Yaz çalışmalarımız sırasında istediğimiz düzeye ulaşamadık ama saha avantajını en iyi şekilde değerlendirerek Balkan Şampiyonu olduk. Şampiyonada oynadığımız maçlarda eksiklerimizi giderme fırsatı bulduk. Yugoslavya'da grubumuzda sırası ile Batı Almanya, İsveç, Yugoslavya, İtalya ve Sovyetler Birliği ile oynayacağız. Sovyetler Birliği ve Yugoslavya oldukça güçlü rakipler. İlk iki maçta Almanya ve İsveç'i yenmeğe çalışacağız. O zaman 5-8 arasına oynayabiliriz. Diğer grupta olsaydık ilk 3'e girmek daha kolay olabilirdi, ama bulunduğumuz grupta kuvvetli rakipler var. Başarılı bir sonuç almağa çalışacağız."

Osman Solakoğlu başkanlığında bugün Yugoslavya'ya gidecek olan Genç Milli Basketbol takımı kafilesinde hakem Gökhan Günalp, Antrenör Önder Seden, antrenör yardımcısı Atakan Karakaplan ve şu basketbolcular bulunuyor: Emir, Behçet, Hayri, Lütfü, Tuğrul, Can, Birol, Servet, Ali, K. Murat, B. Murat, Erkan.

Yokmuş!

Üç ay önce ölen milli boksör için hazırlanan soruşturma raporuna göre Ali Sert'in ölümünde suçlu yokmuş!

– Allah, Allah... Desenize durup dururken, hem de sapasağlam gitti çocukcağız...

Fotoğraflarda Cemil ile Gökmen görülüyor.

Cemil ve Gökmen'i uğurladık

İSTANBUL

Futbolumuza yıllarca emek vermiş iki futbol yıldızını yerine yenilerini koymakta zorluk çekeceğimizi bile bile uğurladık. 13 yıl yeşil sahalarda top koşturarak milli formayı giyme rekoru kıran (54 kez) Fenerbahçe kaptanı Cemil ile uzun yıllar Galatasaray'a hizmet eden sarı-kırmızılı takımın kaptanı Gökmen geçtiğimiz hafta yaptıkları jübile maçlarında futbol seyircisine veda ettiler. Yapılan jübile maçlarından, masraflar çıktıktan sonra Cemil'e 9 milyon, Gökmen'e 4 milyon lira kaldı. Milli futbolculara düzenlenen törenler sırasında ayrıca çeşitli armağanlar verildi. Otoriteler Türk futbolunun uzun yıllar böylesine centilmen ve golcü futbolcuların özlemini çekeceğini belirttiler.

TSYD Turnuvasında, Fenerbahçe, Galatasaray'ı 5-0 yendi

İSTANBUL

Türkiye Spor Yazarları Derneği tarafından düzenlenen turnuvanın ilk maçında Galatasaray'ı, 10 kişi kalmasına rağmen farklı bir şekilde 5-0 mağlup eden Fenerbahçe final için avantaj sağladı.

NEYMİŞ!

Havadan, sudan

Halter federasyonundaki yöneticiler şimdi halter kaldırmaktan değil de konuşmaktan korkuyorlar. Neden mi? İsterseniz şu konuşmaya kulak verelim de anlayalım.

* * *

– Eee, ne var, ne yok?

– . . . .

– Ne o, dargın mıyız yoksa?

– . . . .

– Allah, allah.. Geçmiş olsun. Rahatsız mısın?

– Yok canım. Sağlığım yerinde, oldukça iyiyim.

– Peki, halter federasyonu nasıl? Neler olup bitiyor bakalım?

– . . . .

– Yine ne oldu?

– Bak, eğer benimle konuşmak istiyorsan gel sohbet edelim ama bana halterle ilgili bir şey sorma.

– O niye?

– Halter faaliyetleri hakkında konuşmamamız için talimat verdiler.

– Yani konuşmanız yasaklandı mı?

– İşte öyle bir şey.

– Talimatı kimden aldınız?

– Yukarıdan.

– O halde ben de gidip federasyonun basın komitesi üyeleri ile konuşayım bari.

– Onlardan da bilgi alabileceğini sanmıyorum.

– İyi ama basın komitesi boşuna mı kuruldu?

– Orasını bilmiyorum ama belki adet yerini bulsun diye kurulmuştur.

– Bari hangi konularda konuşabileceğini söyle?

– Havadan, sudan...

–!. . . . .

GEÇEN HAFTA

NECDET AYAZ VE NURİ TURAN İÇİN SORUŞTURMA AÇILIYOR.

ANKARA

Balkan Şampiyonasına götürdüğü armağanları satarak skandala neden olan milli atlet Necdet Ayaz ile Atletizm Federasyonu Başkanı Nuri Turan hakkında Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü tarafından soruşturma açılacak. Genel Müdür Vekili Mesut Erbayraktar atletizm skandalı nedeni ile üzüntü duyduğunu belirterek Federasyon Başkanı Nuri Turan'ın Atina'dan dönmesinden sonra olay hakkında bilgi isteyeceğini ve gerekli gördüğü taktirde soruşturma açacağını söyledi.

TÜRKİYE VÜCUT GELİŞTİRME ŞAMPİYONASI YAPILDI

İSTANBUL

Türkiye Vücut Geliştirme Şampiyonası Harbiye Şehir Tiyatrosunda yapıldı ve orta boyda Metin Çetin (İstanbul), kısa boyda Fermun Çırak (İstanbul) ve uzun boyda da Ercüment Ayanbaşı (İstanbul) boylarında birinci oldular. Boylarında birinci olan vücutçular 7-8 Kasım tarihlerinde WABBA tarafından Paris'te düzenlenecek Dünya Vücut Geliştirme Şampiyonasında Türkiye'yi temsil edecekler.

BAYANLAR FUTBOL MAÇINDA DOSTLUKSPOR, FİLİZSPOR'U 2-1 YENDİ

İSTANBUL

Türkiye Bayanlar Futbol Liginin kurulmasını isteyen bayan futbolcuların Vefa Stadındaki mücadelesinde Dostlukspor Filizspor'u 2-1 mağlup etti. Karşılaşmanın gollerini Dostluksspordan 22. dakikada Yazgül ile 62. dakikada Nilgün, Filizspor'dan ise 82. dakikada Hacer attılar. Bayan futbolcular federasyonun bayanlar ligi kurması halinde karşılaşmaların zevkli ve çekişmeli geçeceğini belirterek, "Bizim maçlarımızda seyircinin küfür ettiğini duymayacaksınız" dediler.

SİNAN ERDEM, FIVB ORGANİZASYON KOMİTESİ BAŞKANLIĞINA SEÇİLDİ

Türk voleybolunun dünya voleybolundaki temsilcisi Sinan Erdem FIVB Organizasyon Komitesi Başkanlığına seçildi. 83 üyenin katıldığı FIVB toplantısında 69 oy alan Sinan Erdem'in Dünya Voleybol Organizasyon Komitesi Başkanlığı görevi 4 yıl sürecek.

Aydınlık
Kurucusu ŞEFİK HÜSNÜ — Kuruluş yılı 1921
BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

POLONYA 1970

GDANSK GREVCİLERİ GİEREK'İ NASIL TERLETTİ? (9 saatlik toplantının ses bantları)

POLONYA işçi sınıfı, 1970 Gdansk ayaklanmasının 10 uncu yıldönümünde yeniden ayağa kalktı. Şimdi, Gdansk'ta, Varşova'da onbinlerce işçi "Bağımsız Polonya", "Hürriyet ve Bağımsızlık", "Özgür Sendika" sloganları ile yürüyor, direniyor.

Bugün Baltık Denizi kıyısından yükselen bu mücadele, 1970 sonbaharındaki büyük direnişin bir devamıdır. 1970'te türlü vaatlerle grevci işçileri yatıştırmaya çalışan, çeşitli tavizler veren Devlet Başkanı Gierek, aradan geçen on yıl içinde vaatlerinin hiç birini yerine getirmediği gibi, işçiler üzerindeki baskıları daha da ağırlaştırmış, Rus işbirlikçiliğinde daha da ileri noktalara gitmiştir. Bu gidişin yeni ve daha da şiddetli Gdansk'lar yaratması kaçınılmazdı; nitekim de öyle olmuştur.

Aşağıdaki yazı, 25 Ocak 1971 tarihinde Szczecin Limanındaki Adolf Warski Tersanesinde grevci işçilerle Gierek ve Polonya Komünist Partisi ileri gelenleri arasında geçen konuşmaların metnidir. 9 saat süren toplantı gizlice banda alınmış ve 200 sayfa tutan belge Fransa'da yayımlanmıştır. Daha sonra Left Review dergisi 72. sayısında metni özetleyerek yayınlamıştır. Buradaki metin sözkonusu özetin, Birikim dergisinin 42-43-44'üncü sayısında yer alan çevirisidir.

Bugün Polonya'da yükselen işçi muhalefetini daha iyi tanıtması ve işçilerin revizyonist diktatörlük altındaki yaşamlarını canlı bir şekilde yansıtması açısından yararlı olur düşüncesiyle yayınlıyoruz.

İşçi Servisi

- "Gierek yoldaş burada cesetleri artık sayamaz olduk. İnsanlar düşüyor, kurşunlar vınlıyordu. Bu kurşunlar nasıl satın alınmıştır? Alınterimizle kazanılmış para ile. İşte buna dayanmak zor"
- "Kardeşi öldürülen bir adam tanıyorum. Bu adam tazminat aldı. Fakat kardeşinin öldürülmediğini, kalp sektesinden ya da iş kazasından öldüğünü yazan bir belgeyi imzalaması koşuluyla"

Güvenlik kuvvetleri işçi yürüyüşünü engellemeye çalıştı. İşçilerin yollarını kesip ateş açtı. Onlarca işçi öldü. Bunun üzerine iyice öfkelenen işçiler parti binasını ateşe verdiler.

Gierek işçilere yalvarıyor:

"Ne olur Sovyetlere laf etmeyin"

- "Gierek yakınıyor:"Pekala söyleyeyim, içinden çıkılmaz durumdayız. Her şey çok, çok kötü. En kötüsü de bu durumdan nasıl kurtulacağımızı bilmememiz"

Devlet Başkanı Gierek ve diğer parti yetkilileri ile grevci işçiler arasında Adolf Warski tersanesinde yapılan 3 saatlik tartışma toplantısı başkanın şu sözleri ile başladı:

BAŞKAN: Tersane işçileri! Merkez Komitesi Birinci Sekreteri Edward Gierek yoldaş vadetmiş olduğu gibi burada Szczecin Tersanesinde bulunuyor. Kendisine içten selamlarımızı sunuyoruz. Ayrıca, Başbakan Piotr Jaroszewicz yoldaş, Merkez Komitesi Sekreteri Barcikowski yoldaş, kendisini zaten çok iyi tanıdığımız Başbakan Yardımcısı Françoiszek Kaim, Milletvekili Wojciech Jaruzelski, Szczecin Bölge Komitesi Birinci Sekreteri Obluek yoldaş, Sziachcic yoldaş (İçişleri Bakanı) ve parti önderliği ile yönetimin ve sendikaların başka temsilcileri bu toplantıda aramızda bulunuyorlar. Bu geceki organizasyon yetersizlikleri için üzgünüm, ama toplantı kararı bizi hazırlıksız yakaladı; özür diler, bundan sonra daha iyi hazırlanmayı taahhüt ederim... (Gierek'le usulca konuşur-alkış)

GİEREK: Gelecekte bu tür toplantılar yapmaya ihtiyaç olmayacak.. (Salonda telaş ve bağırmalar)

BAŞKAN: Toplantı olmayacak mı? Ama Sekreter yoldaş, varlığınızla bize şeref verdiniz...

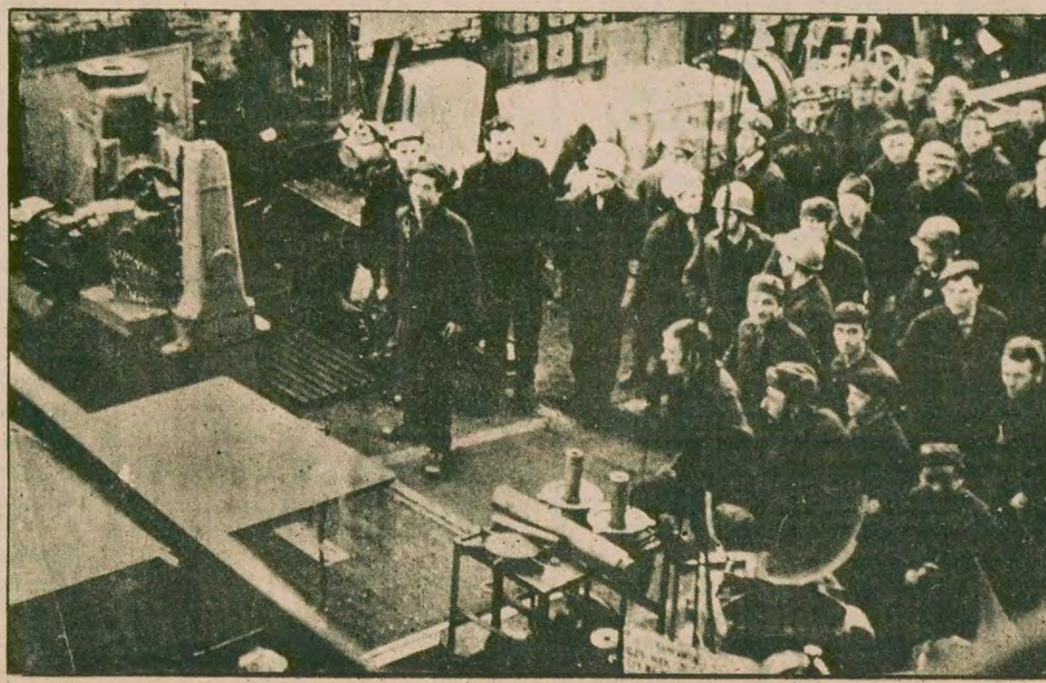
GİEREK (keserek): Evet, ama bu tür toplantılar değil. (kargaşa, seslenmeler)

BAŞKAN: Söz hakkı, işçilerin taleplerini okumak üzere Grev Komitesi Başkanı yoldaş Baluka'dadır.

"İŞÇİLERE SALDIRMAKTAN VAZGEÇİN"

BALUKA: Grevcilerin talepleri şunlardır (okur):

1. Besin fiyatlarının 12 Aralık 1970 öncesi düzeye indirilmesini talep ediyoruz.

1970 Aralık sonu. Warski-Werst'de grev danışması. İşçiler grevle ilgili taleplerini tartışıp bir karara varmaya çalışıyorlar.

2. İşçilere açık olarak düzenlenen tüm bölüm toplantılarında dile getirilen dileğe uyarak, sendika makamları ile İşçi Konseyleri için derhal meşru seçimler yapılmasını; Parti üyelerinin çoğunluğunun dileğine uyarak, Parti içinde ve gençlik örgütlerinde, gerek tüm yapı, gerekse bölümler düzeyinde demokratik seçimler yapılmasını talep ediyoruz. Bu talebin sınırlı bir süre içinde karşılanacağı konusunda sözkonusu örgütlerin bölge yetkililerinin garanti vermesini arzu ediyoruz.

3. İşçilerin grev süresi için tam ücret almalarını talep ediyoruz.

4. Tersane idaresi ile ulusal yetkililer, grevcilerle Grev Komitesi üyelerinin işte ve şehirde tam kişisel güvenliğe sahip olacakları ve aleyhlerinde işlem yapılmayacağı yolunda teminat vermelidirler.

5. Polonya Birleşik İşçi Partisi Merkez Komitesi Birinci Sekreteri Edward Gierek yoldaş ile Başbakan Piotr Jaroszewicz'in Adolf Warski bahriye tersanesini ziyaret ederek Grev Komitesindeki işçi temsilcileriyle dolaysız ve sürekli bir diyalog kurmalarını talep ediyoruz.

6. Tersane ile tüm ülkenin politik ve ekonomik durumu hakkında dürüstçe bilgilendirilmemizi ve boru fabrikasındaki üretim çalışmalarına ilişkin 11 Ocak 1971 tarihli raporun (Szczecin basını, resmi haber iletiminin yüzsüz yalanlarının tipik bir örneğini vererek, grevcileri bölebilmek için, işçiler arasında büyük bir öfke doğuran ve aslı esası olmayan bir raporla, tersanelerdeki boru kısmının daha çok üretim yapmayı taahhüt ettiğini yazmıştı.) düzeltilmesini talep ediyoruz.

7. Düzeltme, raporu yayımlayan aynı iletim araçları ile duyurulmalıdır. Bu talebimiz en geç 25 Ocak'a kadar gerçekleşmelidir.

8. Boru fabrikasında fazla üretim yapılacağını söyleyen raporu 11 Ocakta kitle iletiminde yayımlayanlar hakkında müeyyide uygulanmasını talep ediyoruz.

9. Taleplerimizin bugünden başlayarak 25 Ocağa kadar sürekli olarak yerel basın ve radyo kanalıyla duyurulmasını talep ediyoruz.

10. Tersane idaresi ile Parti ve sendikaların bölge yetkilileri, Grev Komitesinin oluşturduğu İşçi Komisyonunun ikinci maddede geçen meşru seçimler yapılıncaya kadar Tersane Konseyi ve İşçi Konseyinin yanı sıra fonksiyon icra etmek konusunda tam bir özgürlük içinde olacağına ilişkin teminat vermelerini talep ediyoruz.

11. İşçi Komisyonu üyeleri fonksiyonlarını ancak şu koşullarda özgürce icra edebilir:

a) Gerek tersanede, gerekse tersane dışında kişisel güvenliklerinin garanti altına alınması;

b) Radyo-telefon şebekesi ile onu çalıştırıp koruyacak kişilerin özel kullanımı;

c) Üyeleri arasından bu talep listesindeki 2. bölümün hayata geçmesine nezaret edecek bir delegasyonun seçilmesi.

12. Güvenlik kuvvetleri grevdeki işçileresaldırmaktan, tehdit etmekten ve tutuklamaktan vaz geçmelidir. Grev bir suç değildir. Yasalarımızdaki hiç bir madde grevi yasaklamamıştır.

İmza: Grev Komitesi

(Uzun alkışlar)

SABIR VE ANLAYIŞ!

GİEREK: Yoldaşlar, cevap vermeden önce, sizden biraz sabır ve anlayış rica ediyorum. Szczecin'de ve hatta tüm ülkede durumun zor olduğunun farkındayım. Durum dayanılmaz bir hal almıştır. Niçin? Nesnel sebepleri var. Tarımdaki ciddi aksilikler, her şeyi dolarla ödememizi zorunlu kılan kapitalist ülkelerin sabotajı. Fakat şimdi bunlarla başınızı ağrıtacak değilim. Çünkü her şeyden önce, bireylerin kabahatinden doğan sebepler var. Şunu söylemek gerekir ki, Gomulka yoldaş... eee, evet, çok uzun süre sınırsız güven beslediğimiz Gomulka yoldaş, doğru olmayan kararlar verdi. Kendisine en ufak bir şey söylemek mümkün değildi. "Siz hiç bir şey bilmezsiniz; bir tek ben bilirim." derdi hep. Siz işçilere o zamanlar hükümet ile Partinin tam bir birlik halinde olduğu söylenirdi. Oysa gerçek böyle değildi. Bir muhalefet vardı. Ama hiç bir şey yapmadık. Elde ettiğimiz az bir şey de daha başında bürokrasi tarafından sabote edildi. Biz Gomulka'yı sık sık uyardık. Ona besin fiyatlarının yükseltilmemesi gerektiğini söyledik. Grevler olur dedik. Ama Gomulka öğüt dinlemedi. Çok kibirliydi. Ne yapabilirdik? İstifa mı etmeliydik? Ülkenin ekonomik durumu o kadar kötüyken mi?

Belki de tam olarak nerede olduğumuzu bilmediğinizden. Pekala söyleyeyim. İçinden çıkılmaz bir durumdayız. Yolun sonuna geldik. Sadece bu yıl 2.500 000 ton buğday açığımız var. Sovyetler Birliği 2.000.000 ton satıyor. Ama kalan miktar için paramız yok. Hayvancılığın çekeceği var. Et konusunda yeni dertler bizi bekliyor. Bu yalnızca küçük bir örnek...

Evet her şey çok, çok kötü. En kötüsü de bu durumdan nasıl kurtulacağımızı bilmememiz. Yatırımlarımız çok yüklü. Ulusal gelirin yüzde 23'ü! Ama yaptık. Yapılmış olanı geri almak mümkün değil. Öte yandan, istihdam açısından bakıyoruz, nüfus artışı en üst düzeyde. Önümüzdeki beş yıl içinde 1.900.000 genç için iş bulmak zorundayız. Nereye baksak durum çıkmazda. Olanları tersyüz etmek mümkün değil. Biricik çözüm, inanın bana acı... söylemesi zor... ama, daha fazla, daha tazla çalışmanız —ki üretim maksimum olsun. (Bir an duralar)

İşte size Silezya'daki madencı arkadaşlarımla konuştuğum gibi konuşuyorum. Diyorum ki: Yardım edin bize! Bana yardım edin! İyi niyetimden kuşku duyamazsınız. Bana Partinin önderliği önerildiği zaman ilkin reddetmeyi düşündüm. Ne de olsa 58 yaşındayım. İki üç yıl içinde emekli olacağım. Fransa ile Belçika'dan emeklilik hakkım bile var, çünkü oralarda 18 yıl çalıştım. Boşverebilirdim, değil mi? Ben de sizin gibi bir işçiyim. Maden yataklarında tam 18 yıl çalıştım! Yüksek mevkilerde akrabam yok yakınlarım madenlerde köle gibi çalışıyor —tıpkı benim gibi. Evet dediğim gibi, reddetme eğilimim güçlüydü. Ama eğer öyle yapsaydım çok korkunç bir şey olacaktı. Yoldaşlar, bir kan denizi olacaktı!

Belediye Meydanında mevzilenen tanklar. "Kime karşı?" diye soruyor işçiler. Ve öfkeyle devam ediyor:"Bizi ordu birlikleri ile kuşatacağınıza bizimle tartışın."

KAN DENİZİ OLDU, DOĞRUDUR.

Şimdi diyeceksiniz ki: Kan denizi gene oldu, pek çok ölüm gene oldu. Doğrudur. Düşenlere saygım var. Ama artık, bir Polonyalı ve bir komünist olarak söylüyorum ki, ulusumuzun kaderiyle sosyalizm davası denge halindedir. Ayrıca, taleplerinizi maksimum ölçüde karşılamaya söz veriyorum. Fakat sizden isteyeceğim şeyler var: Sovyetler Birliği'ne saldırmaktan (bu türden lafların dolaştığını biliyorum) vazgeçin. Çünkü bakın, Brejnev yoldaş bu krizin doruğunda Gomulka yoldaşa bizzat telefon etti, krizin baskıyla değil politik olarak çözülmesini istedi. Sonra bizim için en önemli şey Sovyetler Birliği ile dostluktur. Kalkınma mücadelemizde geçmişte olduğu kadar gelecekte de belirleyici olan bu ilişkiye sizler darbe indiremezsiniz, indirmemelisiniz.

Taleplerinize gelince, Elimizden geleni yapacağız. Parti yenileştirilecek. Yetersizlerden kurtulacağız. Ama besin maddeleri fiyatlarını düşürme konusunda gerçekçi davranmalıyız. Söylüyorum, 12 Aralık öncesi fiyatlara dönmenin yolu yok! (Kaynaşma salonda bağırışlar: "Var!" "Niye yok?") Yoldaşlar, doğruya doğru, mümkün değil. Fakat bütün seçilmiş organlar demokratik bir biçimde yeniden oluşturulacaklardır, buna evet! (Alkış) Öyle ki bu organlar partili, partisiz herkese açık olsun. Grev komitesi üyelerine bile. Niye olmasın? (Alkış, seslenmeler) Grevde olduğunuz günler için tam ücret ödemeye gelince, işte bunu yapmamamız gerekiyor. Böyle zor bir dönemde. Tüm ülke çalışırken. Gene de, size bir öneride bulunacağım. Ay sonuna kadar üretim planını gerçekleştirin, ücretinizi ödeyelim. Oldu mu? Güzel.

Politik ve ekonomik durum hakkında dürüst haber verin, diyorsunuz. Fakat son zamanlarda size çok fazlası verildi zaten, bol bol verildi. (Salonda sesler: "Yanlış haber, yanlış haber!") Yo! Bizden demokrasi istemeyin yani, hani derler ya, dost düşman farkı gözetmeden!.. Yanlış raporlar düzeltilecektir. Ama böyle zamanda taleplerinizi yayımlayarak işçiler arasında ajitasyonu teşvik etmemiz sözkonusu olamaz! Son madde polisle ilgili, Grev eylemi yüzünden tutuklanan varsa elbet derhal serbest bırakılmalıdır. Hırsızlar, yağmacılar ve dolandırıcılar hariç. Onlar cezalandırılır. Ama sadece onlar.

İşte yoldaşlar, diyeceğim bu kadar. Tamamen tatmin olmadınız, biliyorum. Ama takdir edin ki sınır bu. Kabul edin, bize yardım edin, bizden yana olun, biz bu trajik duruma bir son vermek için elimizden geleni yaparız. Sizin göreviniz budur.. (Alkış)

"KÖŞELERDE, KUYTULARDA.

BAŞKAN: Kim söz istiyor? kim hazır? K 1 bölümü delegesi mi? Evet?

K-1 DELEGESİ: Yüksek düzeydeki memurlarımıza sormak isterim: Gierek yoldaşın dediği gibi dobra dobra konuşabilir miyiz? (Başkanlığa hitap ederek) Açıkyürekle konuşabilir miyim?

GİEREK: Evet, zaten bunun için burdayız,

K-1 DELEGESİ: Öyleyse işçilerin başbaşayken konuştuğu gibi konuşabiliriz?

GİEREK: Elbette.

K-1 DELEGESİ: Şu halde karşılıklı özeleştiri yapabiliriz, öyle mi?

GİEREK: Evet.

K-1 DELEGESİ: Güzel! Güvenliğim garanti altında mı? Anlarsınız, işçi olduğumdan iyi konuşmasını, sorunları sunmasını bilmem... ama, Gierek yoldaş, burdaki cesaretleri artık sayamaz olduk, çünkü sokakta kaçımızın toplandığını kestirmek güç (Salonda bağırmalar) Sayı çok fazla değil, ama insanlar düşünüyor, kurşunlar vınlıyordu. Kurşunlar —bu kurşunlar nasıl satın alınmıştı? Alınterimizle kazanılmış para ile. İşte buna dayanmak zor!

Nasıl oluyor da işçi sınıfı işçi sınıfına karşı hareket edebiliyor? Nasıl oluyor da birbirimize ateş edebiliyoruz? Çünkü, gerçekten bir partimiz var, değil mi? O halde bütün bunlar niye? Bir nokta daha: Kardeşi öldürülen bir adam tanıyorum. Bu adam tazminat aldı; fakat kardeşinin öldürülmediğini, kalp sektesinden, ya da iş kazasından öldüğünü yazan bir belgeyi imzalaması koşuluyla. (Öfkeli bağırmalar, alkışlar) Hepsi bu kadar değil. Gierek yoldaş bize diyor ki: Grevcilere karşı müeyyide uygulanmayacak. Resmi müeyyide uygulanmayabilir; ya öbür müeyyideler? (Bağırmalar) İşin aslı şu: Tersane işçilerini fareler gibi kapana kıstırıyorlar! Kuytu bir yerde, bir köşede, ağaçların ardında, sessizce üstlerine atlayıp dövüyorlar. Bizim bölümde bir olay oldu. Bir adam dövüldü. Gerçekten. Sırtı coptan yemyeşildi. Gördük. Niye? Sırf, kağıtlarını denetleyen milis üyesinin yaka numarasını almak istedi diye!

Soruyorum: Bu milis ne işe yarar? Şerefli insanları dövmeye ve "mavi kuşları" (parazitleri) himayeye mi? Havaya ateş edildiğini söylemek yanlış olur. İki ölü iki yaralı var. Sokakta değil, fabrikada! İdare binasının önünde, biz müdürü beklerken! Orada bekleme hakkımız vardı elbette, öyle değil mi? O halde niçin ateş açıldı? Yok, biz kundakçılarla talancıları korumuyoruz, çünkü yıkılan her şeyi kendi paramızla yeniden inşa edeceğiz. Bu kesin, Maliye biz çalışanlardan borç alıyor... sanırım bu milis yöntemleri değiştirilmek zorunda. Önderler de değiştirilmeli —O.... o aristokrasi her şeyi çalıp götürecek! (Salonda coşkun alkış) Eğer idarecilerimizi gerçekten kendimiz seçeceksek, rahat koltuklara yapışmış duran herkesten kurtulmalıyız! Bu adamlar öylesine uzun süredir oturuyorlar ki pantolonlarının arkası terden küf tutmuş... Yaramaz bunlar! Biz bunun için mücadele ediyoruz, idarecileri değiştirmek için. Özellikle tabandakileri. Balık baştan kokar ama pulları da kuyruktan başlayarak temizlenir. Bütün bu sözlerim Gierek yoldaşa değil. Diyeceklerim bunlar. Teşekkür ederim.

1970' DE NE OLMUŞTU?

Polonya'da 1970 Gdansk ayaklanması olarak anılan büyük işçi hareketi Gomulka iktidarının 12 Aralıkta aldığı bir karara tepki olarak patlak verdi. 12 Aralık 1970'te, Bakanlar Kurulunun besin fiyatlarını yüzde otuz oranında yükseltmesi, biriken huzursuzluğun taşmasına yol açtı. Bunu izleyen pazartesi sabahı Gdansk Tersanesinde çalışan 3000 işçi bir toplantı düzenledi. Devlet Sendikası Yöneticileri fiyat artışlarına karşı çıkmayı reddedince yürüyüşe geçen işçiler radyoyu ele geçirip halka çağrıda bulunmak istediler. Yolları kesilince parti merkezine giderek sloganlarını bağırmaya başladılar. Burada işçilerin üzerine ateş açıldı. Onlarca işçi öldü. Bunun üzerine iyice öfkelenen işçiler parti binasını ateşe verdiler. Birkaç gün içinde ayaklanma yayıldı. Gdynia, Elblag, Szczecin, Katowice ve Poznan'da benzer gösteriler oldu. Grevler Krakovi ve Varşova gibi büyük merkezlere yayılırken hükümet tankları harekete geçirdi. İşçilerin genel grev ilan ettiği bir sırada Gomulka iktidardan düşürüldü ve yerine Edvard Gierek getirildi.

Gierek, iktidara gelir gelmez, o zamana kadar uygulanan işçi düşmanı politikanın bütün suçunu Gomulka'nın üzerine yıkma ve tavizler vererek işçi hareketini yatıştırma politikası izledi. Parti yöneticileri birçok yerde grevdeki işçilerle bizzat konuşarak grevin bitirilmesi için iknaya çalıştılar. Çeşitli vaadlerde bulundular. Grevler, işçilerin taleplerinin bir kısmının kabul edilmesinden sonra bitirildi.

AÇIKLAMA

Sayın Doğan Yurdakul ve Nusret Senem,

4 Ağustos 1980 tarihli Aydınlık gazetesinin 8. sayfasında Çorum katliamı dizisinde, ismimin saldırganlar arasında geçmesi. beni hayretlere boğdu.

Sizlere kimler tarafından bilgi verildiğini bilemem ama, olaylarda saldırganları, polisler veya askeri güçler tarafından aratmadı-

(Devamı S. 6 Sü. 1'de)

DÜZELTME VE ÖZÜR

Çorum dizimizde, katliama katılanlar arasında yer alan Edirne ÜGD Başkanının ismi Ali İhsan Solmaz olarak çıkmıştır. Ali İhsan Solmaz, MHP ile ve katliamla ilişkisi olmayan bir yurttaştır. Düzeltir özür dileriz.

D.Y.
N.S

"Yeniden Düzenlenen TRT" dizimiz 4. sayfamızda

Televizyonda Bugün

19.00 HABERLER

19.05 HEIDI

Dizinin bugün yayınlanacak olan 16. bölümünde mevsim kıştır. Öğretmen büyükbabaya bir mektup göndererek Heidi'nin okula gelmesini ister. Büyükbaba bunu kabul etmek istemez.

19.30 LASSIE

19.55 SERÜVEN PEŞINDE

Dizinin bugün yayınlanacak olan 3. bölümünde önceleri yalnızca bir spor olarak başlanan dalgıçlık, kişilerin profesyonelleşmesi sonunda bir meslek haline gelir. Eğitilen dalgıçlar kuzey denizindeki petrol kuyularında çalışmaya başlarlar.

20.30 HABERLER

21.20 HABER PROGRAM

21.30 IŞ IŞTIR

22.10 TAKIP

22.50 BIR KONSER

Günal Özhan'ın hazırladığı programda Cengiz Coşkuner, Albeniz, Bach, Villa-lobos, Aguado ve Fernando Sor'un eserlerini seslendirecek.

23.15 HABERLER

TV'de HABER YORUM MAGAZİN

21.30 Bir türlü iş bulamayanlar ekran başına

İş iştir dizi oldu

Uğur Dündar'ın hazırladığı "İşte Cumartesi" programında yer alacakken son anda çıkarılan "İŞ İŞTİR" adlı oyun genişletilerek dizi haline getirildi. İlkini bu gece izleyeceğimiz 7 bölümlük yerli dizi her hafta çarşamba günleri yayınlanacak.

İstanbul yapımı olan "İŞ İŞTİR" 90 yıl önce kurulmuş bulunan bir "İş Bulamayanlar Derneği"'nin çalışmalarını güldürü biçiminde işliyor.

Bu gece izleyeceğimiz bölümde 90 yıl önce kurulmuş olan "İş Bulamayanlar Derneği" bugün kurucu üyelerin torunları tarafından yönetilmektedir. İşverenler ile iş arayanlar arasındaki ilişkileri düzenlemeyi amaçlayan bir dernektir bu kuruluş. Bu bölümde derneğin bir milyonuncu üyesi derneğe girer ve törenlerle karşılanır.

19.30 Lassie ve Kori teleferik bölgesinde

Dizinin bugün yayınlanacak olan bölümünde Kori orman müdürlüğünün yazılı bir emriyle teleferik bölgesini teftişe gider ve palanların uygulanışını gözden geçirirken önemli eksikler görür. Bunlar tehlikeye yol açacak nitelikte eksikliklerdir. Lassie ve Kori bu tehlikeden canlarını zor kurtarırlar.

Lasie yine tehlikeyi farkederek kendisini ve sahibini kurtaracak.

22.10 Yeni bir polisiye dizi başlıyor

Takip

Yönetmenliğini William Wiard'ın yaptığı ve başlıca rollerini Mitchel Ryan, Wayne Maunder ve Reid Smith'in paylaştıkları yeni dizinin ilk bölümünde Şahin adlı bir polis örgütünün bir hırsızlık şebekesini ortaya çıkarması konu ediliyor.

Radyoda neler var?

TRT —1—

Saat 17.00'de "Olayların İçinden" programını 15.40'da "Türk Halk Müziği Sanatçılarımız" adlı programda türküler dinleyebilirsiniz.

TRT —2—

Saat 09.15'de "Cumhuriyetin Getirdikleri" saat 12.00'de Dünya Folklorundan "saat 13.30'da "Konser Saati" ni dinleyebilirsiniz. "Konser Saatinde Schumann, Smetana, Mozart ve Bach'tan seçme eserler yayınlanacak.

TRT —3—

İngilizce haberler dinlemek isterseniz saat 12.03'de yayınlanıyor. Lisan ilerletmek için Fransızca haberleri saat 12.06'da dinleyebilirsiniz. Saat 21.00'de ise "Mitolojiden Müziğe" adlı ilginç bir program yer alıyor.